

Л.І. Бабенко, Ю.О. Білан, Ю.Б. Полідович

Пектораль з кургану Товста Могила: 50 років досліджень

Київ 2021

Міністерство культури та інформаційної політики України
Національний музей історії України
Скарбниця Національного музею історії України
Харківський історичний музей імені М. Ф. Сумцова

Л. І. Бабенко, Ю. О. Білан, Ю. Б. Полідович

**Пектораль з кургану Товста Могила:
50 років досліджень**

Бібліографічний огляд

Київ – 2021

ББК 79. 1я 43 = 85. 12я43

Рекомендовано до публікації рішенням науково-методичної ради
Національного музею історії України № 4 від 17 вересня 2021 р.

Бабенко Л.І., Білан Ю.О., Полідович Ю.Б. Пектораль з кургану Товста
Могила: 50 років досліджень. Бібліографічний огляд. – Київ: ТОВ «Фенікс»,
2021. – 146с.

ISBN 978-966-2523-43-0

Літературний редактор: О. Ковальова.

Видання є бібліографічним оглядом досліджень золотої пекторалі, знайденої 50 років тому під час дослідження скіфського кургану Товста Могила експедицією Інституту археології АН УРСР під керівництвом Бориса Мозолевського поблизу м. Орджонікідзе (нині м. Покров) Дніпропетровської обл. Загалом враховано 1662 наукові праці, які присвячено, повністю або частково, дослідженню пекторалі чи її окремих сюжетів, а також праць, в яких вона згадується або ж наводяться її фото.

Видання розраховане на фахівців археологів та культурологів, а також всіх, хто цікавиться давньою історією України.

ISBN 978-966-2523-43-0

ББК 79. 1я 43 = 85. 12я43

© Національний музей історії України, 2021

© Бабенко Л.І., Білан Ю.О., Полідович Ю.Б. , 2021

© ТОВ "Фенікс", 2021

ЗМІСТ

Пектораль з кургану Товста Могила: 50 років дослідження	4
Література про пектораль з кургану Товста Могила: публікації та інтерпретації (1971–2021)	21
Каталоги виставок	143

Пектораль з кургану Товста Могила:

50 років дослідження

21 червня 2021 р. минув піввіковий ювілей відкриття найвидатнішого шедевру давньої культури України – скіфської золотої пекторалі. Її знайшов Борис Миколайович Мозолевський, це трапилося 21 червня 1971 року під час археологічного дослідження кургану Товста Могила поблизу м. Орджонікідзе (нині м. Покров) на Дніпропетровщині.

Серед безлічі предметів, виявлених археологами при розкопках стародавніх пам'яток України, саме пектораль із Товстої Могили набула найбільшої популярності у широкого загалу поціновувачів давнини. Жодному іншому археологічному предмету не вдалося так глибоко «інтегруватися» в життя сучасної України. Назву прикраси, «пектораль», надавали преміям, фестивалям, кафе та ресторанам, її образ розтиражовано у нумізматиці й філателії, у продукції парфумерної та харчової промисловості, відображено у геральдиці. Пектораль – один із небагатьох стародавніх артефактів, відтворених у низці сучасних пам'ятників (Київ, Донецьк, Миколаїв, Нікополь).

Від часу виявлення пектораль незмінно знаходиться у колі інтересів науковців. Перші розвідки, присвячені знахідці, з'явилися вже одразу після розкопок кургану у другій половині 1971 р. Здебільшого це були публікації в науково-популярних часописах, які містили перші враження та ще «непричесані» думки дослідників. Дописи Б. М. Мозолевського того року опублікували в журналах «Знание – сила» (Москва), «Україна», «Народна творчість та етнографія» (разом із Є. В. Черненком), «Наука і суспільство», «Образотворче мистецтво» (всі – Київ). На відкриття пекторалі оперативно зреагували і знані скіфологи – в часописі «Наука и жизнь» (Москва)

вийшла друком невелика стаття О. І. Тереножкіна, а Б. А. Шрамко розповів про знахідку у провідному партійному журналі «Под знаменем ленинизма» (Київ). Навздогін друкованим статтям інформація про розкопки Товстої Могили та кольорова світлина пекторалі увійшли до другого тому «Археології Української РСР» (1971), скіфський розділ якої підготували В. А. Іллінська та О. І. Тереножкін.

На шпальтах численних газет та журналів дуже широко висвітлювалися розкопки Товстої Могили із акцентом на знахідку пекторалі. Серед найяскравіших дописів можна відзначити нариси Ю. Зерчанінова у двох номерах популярного молодіжного журналу «Юность» (Москва) та Г. Бельської в науково-популярному часописі «Знание – сила» (Москва), що вийшов вже наступного року. Слід зауважити, що серед найкращих оповідей про розкопки кургану чільне місце посідає історія, викладена самим Б. М. Мозолевським у «Скіфському степу» (1983), а також декілька інтерв'ю з безпосередніми учасниками та свідками розкопок Товстої Могили. Це розповіді Є. В. Черненка (зокрема, нарис «Пектораль» В. Л. Чемериса, 1996) та В. Ю. Крушинського, сина Ю. Д. Крушинського, одного з представників міської влади міста Орджонікідзе, який разом із Г. Л. Середою надавав допомогу археологічній експедиції (журнал «Караван историй. Украина», 2011).

1972 року розповіді про пектораль та розкопки Товстої Могили продовжили тріумфальну ходу низкою журналів та науково-популярних видань, серед яких варто згадати нарис учасниці розкопок, німецької дослідниці Р. Полле в журналі «Praehistorische Zeitschrift» (ФРН). Водночас, повідомлення про розкопки кургану з'явилися і на сторінках кількох наукових видань. Зокрема, інформаційні статті Б. М. Мозолевського (частина – у співавторстві) надрукували в щорічнику «Археологические

открытия», часописі «Советская археология» (обидва – Москва) та кварталнику «Археологія» (Київ).

Із середини 1970-х років дослідження пекторалі поступово набирало оберти. Різним проблемам вивчення прикраси присвячені й короткі тези конференції, і значні за обсягом пасажі статей чи монографій, і спеціальні розгорнуті дослідження. Насамперед науковців приваблювало трактування центральної сцени верхнього фризу. Проте вже перші розвідки засвідчили, що спільної думки щодо змісту цієї сцени немає – центральних персонажів намагалися пов'язати зі скіфськими міфами чи епосом (І. В. Яценко, 1977) або ж вбачали в них умовних ремісників (В. А. Іллінська, 1976) чи історичних персонажів (В. М. Даниленко, 1975). Цікаві спостереження щодо пекторалі оприлюднили в науково-популярних виданнях такі авторитетні дослідники, як А. М. Хазанов (1975) та І. Б. Брашинський (1979). Серед зарубіжних науковців своє бачення символіки сюжетів прикраси виклали Е. Фаркаш (1977) та І. Маразов (1980). Низку статей, спеціальних чи ширшого контексту, присвятила пекторалі А. П. Манцевич (1975, 1976, 1980). Дослідниця відвідала розкопки Товстої Могили за декілька днів після відкриття пекторалі, оглянула знахідку безпосередньо у гробниці і згодом згадувала цю подію як найщасливішу мить останніх десятиріч свого життя. У своїх працях А. П. Манцевич послідовно зіставляла пектораль з виробами фракійських майстрів. Більш обережно до визначення витоків пекторалі підійшла у своїй монографії А. І. Мелюкова (1979).

Важлива подія сталася 1975 р. – у складі виставки скіфських старожитностей з різних музеїв СРСР пектораль відвідала кілька найкращих музеїв світу: Музей мистецтв округу Лос-Анджелес, Метрополітен-музей у Нью-Йорку (США) та Лувр у Парижі (Франція). Це було «світове турне» пекторалі. Означені виставки супроводжувалися виданням розкішних альбомів: «From the Lands of the Scythians» (1974) та

«Or des Scythes» (1975), де прикрасу презентували значною кількістю фотографій. Два альбоми з численними світлинами пекторалі видали на той час і в СРСР: «Київський музей історичних коштовностей» (Київ, 1974) та «Древнее золото» (Москва, 1975).

Світовій популярності прикраси посприяв і спеціальний випуск міжнародного журналу «Кур'єр ЮНЕСКО» (грудень 1976 р., у СРСР вийшов у січні 1977 р.), який на той час друкували 15 мовами. Видання повністю присвятили скіфам, насамперед новим розкопкам скіфських курганів в Україні – Гайманової та Товстої Могили.

Знаковим, переломним у вивченні символіки пекторалі став 1978 рік, коли відразу три дослідники – Д. А. Мачинський, Б. М. Мозолевський та Д. С. Раєвський – опублікували великі статті, запропонувавши власне бачення смислу як композиції загалом, так і окремих сцен та сюжетів. Ці роботи заклали міцні підвалини та спрямували основні вектори вивчення семантики пекторалі на довгі роки. З часом стаття Д. С. Раєвського з невеликими змінами та доповненнями склала окремих розділ монографії, присвяченої світогляду скіфів (1985). З багатьох інших робіт, в яких дослідник у тому чи іншому контексті вів мову про пектораль, варто згадати статтю, написану у співавторстві з Л. А. Лелековим. Вона була присвячена вивченню чужокультурного міфу в грецькій традиції (1988).

Наприкінці 1970-х років важливою подією для скіфознавства був вихід монографії Б. М. Мозолевського «Товста Могила» (1979), яка стала певним взірцем для подальших публікацій матеріалів з розкопок курганів скіфської знаті. Чимало місця у своїй праці автор відвів і вивченню пекторалі – не лише її семантики (дослідник повторив більшість положень, викладених у згаданій вище статті), а і технології виготовлення, конструкції прикраси, її стилістики тощо. Незабаром Б. М. Мозолевський підготував науково-популярне видання «Скіфський степ» (1983), де історія розкопок Товстої

Могили та знайдення її «перлини», пекторалі, була написана для ширшого загалу, зачарованого історією та культурою давніх скіфів. А ще за п'ять років вийшла друком монографія, присвячена Мелітопольському кургану (у співавторстві з О. І. Тереножкіним, 1988), в якій дослідник висловив думки щодо інтерпретації «сховку» з пектораллю (так Б. М. Мозолевський інтерпретував знаходження коштовних предметів не у камері, а в дромосі гробниці).

На появу монографії «Товста Могила» колеги-археологи відгукнулися декількома рецензіями, в яких торкнулися низки проблем, пов'язаних із вивченням пекторалі (Н. А. Онайко, 1982; Б. А. Шрамко, 1984 та ін.). Тему дослідження прикраси Б. А. Шрамко порушив також у статті, присвяченій полеміці з В. А. Іллінською щодо зображень скіфських ремісників (1983).

Українські скіфознавці неодноразово згадували найвідомішу знахідку з Товстої Могили у свої дослідженнях широкої проблематики. Зокрема, Є. В. Черненко – при вивченні озброєння скіфських лучників (1981), С. С. Бессонова – при реконструкції релігійних уявлень скіфів (1983). Згодом С. С. Бессонова ще раз звернулася до сюжетів пекторалі, досліджуючи прояви чоловічої та жіночої складової в сакральній сфері скіфів (1991). Вступивши у полеміку з Е. Фаркаш, свої погляди на символіку композиції прикраси виклала Є. Є. Кузьміна (1984). Активніше до вивчення пекторалі долучилися й іноземні науковці. М. Пфроммер, досліджуючи рослинні орнаменти ранньоелліністичного часу, розглянув композицію середнього фризу (1982). Б. Брентьєс проаналізував можливий малоазійський вплив на сюжети та образи прикраси спочатку у форматі коротких тез (1981), згодом – розгорнутої статті (1994).

З кінця 1980-х років Музей історичних коштовностей України розпочав активну закордонну виставкову діяльність. Після турне 1975 р. (включно з короткими виставками у Польщі та Москві) оригінал пекторалі вивозили за

кордон лише раз – у 1991 р. для реставрації в реставраційній майстерні Центрального римсько-германського музею м. Майнц та для подальшого експонування на виставці «Золото степу. Археологія України» в Археологічному музеї м. Шлезвіг (Німеччина). Значно більше виставок та країн (до 2012 року – 16 країн) «відвідала» гальванокопія прикраси, виготовлена ще 1972 р. Більшість цих виставок супроводжували яскраві каталоги з численними фотографіями пекторалі, що, безумовно, сприяло популяризації прикраси в усьому світі.

13 вересня 1993 р. відійшов у вічність Борис Миколайович Мозолевський. Вивчення пекторалі продовжилося вже без її відкривача...

З початку 1990-х рр. зростає кількість дослідників, які зверталися до вивчення пекторалі, і, відповідно, розмаїття запропонованих ними тлумачень, з'явилися нові напрями, пов'язані з її вивченням. Велику статтю із поясненням центральної сцени верхнього фризу пекторалі підготувала М. В. Русяєва (1992), яка в наступні роки ще неодноразово поверталася у своїх дослідженнях до розгляду сюжетів прикраси. Системно вивчаючи особливості скіфського (і ширше – іранського) костюма, раз по раз звертався до антропоморфних персонажів пекторалі С. А. Яценко, який, окрім цього, запропонував і оригінальне тлумачення змісту центральної сцени (1999). Ф. Р. Балонов розглянув прикрасу як модель міфопоетичного простору-часу та використав при аналізі сюжетів фактор руху часу (1994). Упродовж багатьох років, вивчаючи різні аспекти економіки Скіфії, зверталася до образів пекторалі Н. О. Гаврилюк (роботи 1987–2005 р.). Оригінальні паралелі до центральної сцени прикраси запропонував І. Ю. Шауб (1999, 2008).

Новий напрямок у дослідженні пекторалі та, ширше, шедеврів греко-скіфської торевтики започаткував В. Рудольф (1986, 1991, у перекладі – 1993). Порівнюючи стилістику виробів, учений спробував визначити

продукцію одного майстра чи ювелірної майстерні. Згодом цю проблему плідно дослідили у своїх роботах Д. Вільямс (1998), Є. А. Савостіна (1999), М. Ю. Трейстер (2000/2001, 2005). В. Шільц присвятила скіфам та номадам степів щедро ілюстроване дослідження, видане кількома мовами (французькою, німецькою, італійською та грецькою), в якому запропонувала багато свіжих спостережень щодо сюжетів прикраси (1994). Детальний розгляд стилістики, іконографії та технології виробів скіфського мистецтва, зокрема й пекторалі, здійснила Е. Якобсон (1995). Лаконічне, проте оригінальне трактування деяких образів верхнього фризу прикраси запропонувала С. Міхель (1995). А. Шварцмайєр здійснила узагальнений порівняльний аналіз двох пекторалей – із Товстої Могили та Великої Близниці (1996).

У 1997 р. вийшли друком матеріали проведеного двома роками раніше у Вестфальському університеті (м. Мюнстер, Німеччина) спеціалізованого археологічного колоквиуму, присвяченого скіфським та античним пам'яткам України. Окремий блок збірника склали статті дослідників, присвячені вивченню різних аспектів «пекторальної» проблематики – порівняльному аналізу форми та функцій пекторалей, що походять з різного культурного середовища (Й. Форназьє), аналізу мотивів в'юнких рослинних пагонів (Й. Гебауер) чи парних чоловічих персонажів (К. Фурмайстер), а також політико-релігійному значенню руна в широкому історичному та культурному контексті (Д. Мецлер).

У 1998–2006 рр. вийшла серія статей І. Т. Чернякова та О. П. Підвисоцької, присвячених вивченню технологічних прийомів, використаних майстром під час виготовлення пекторалі.

З початком нового століття різностороннє вивчення пекторалі знову набрало обертів. Власне бачення символіки центральної сцени запропонували В. Я. Петрухін (2001, 2008), А. П. Мошинський (2002),

Л. Н. Єрмоленко (2007, 2008). Відповідність композиції верхнього фризу текстам давньоіндійської «Артхашастри» виявила К. Д. Нікольська (2009). Пектораль як витвір давньогрецького мистецтва проаналізували М. В. Скржинська (2001) та М. Ю. Вахтіна (2005). Як втілення міфологеми життя розтлумачив символіку загальної композиції прикраси Ю. Б. Полідович (2006, 2009).

Саме в цей час побачила світ і перша книга, повністю присвячена пекторалі, підготовлена саратовським культурологом В. Ю. Михайліним. Спочатку це була чимала стаття (2002), згодом збільшена до обсягу монографії, надрукованої в декількох виданнях (2003, 2005, 2010). Автор розглядав прикрасу «як своєрідний “службовий перелік” і водночас “нагородний лист” похованого в Товстій Могилі царя».

В останнє, передувілейне, десятиріччя до досліджень різних проблем, пов'язаних із вивченням пекторалі, почали активно долучатися нові науковці. Г. В. Вертієнко в серії статей (2010, 2015) і в монографії (2015), реконструюючи скіфський танатологічний міф, раз по раз зверталася до образів та сюжетів центральної сцени. Л. С. Ключко, вивчаючи історію скіфського костюму, з початку 1980-х років неодноразово звертала увагу на антропоморфні образи прикраси і зрештою присвятила пекторалі декілька спеціальних статей, дослідивши етнографічну складову верхнього фризу (2011, 2012). М. А. Очір-Горяєва, аналізуючи поховання з конями, навпаки, зосередила свою увагу на персонажах нижнього фризу (2012). Л. І. Бабенко присвятив пекторалі близько двох десятків спеціальних статей, в яких розглянув широке коло питань – від технології виготовлення та конструкції прикраси до особливостей стилістики, семантики сюжетів, походження задуму тощо (роботи 2012–2021 рр.). Ю. Б. Полідович узагальнив півстолітнє дослідження символіки образів пекторалі та її композиції і

запропонував оригінальну версію трактування, засновану на іранській міфологемі царської влади (2020).

У пошуках паралелей до пекторалі вчені направили свій погляд у різні боки від Європейської Скіфії – на схід, до іраномовного світу (С. А. Яценко, 2019), чи, навпаки, на захід, до Македонського царства (Є. А. Савостіна, 2016, 2019) або ж Фракії (І. Маразов, 2020). Три великі статті присвятила прикрасі Н. О. Гаврилюк (2015, 2016, 2017), яка в лаконічній формі порушила широкий спектр проблем, пов'язаних із вивченням пекторалі.

Серед публікацій західноєвропейських науковців варто відзначити роботи декількох дослідників – монографію К. Майєра (2013), присвячену аналізу нюансів жанрових сцен греко-скіфського мистецтва, та статті Е. Кюнцла (2016) і М. Відале (2016), в яких автори запропонували оригінальні погляди на персонажів прикраси.

Певним підсумком п'ятдесятирічних досліджень пекторалі стало видання альбому «Симфонія пекторалі» (2021), підготовленого колективом Музею історичних коштовностей України (нині Скарбниця НМІУ) – філіалу Національного музею історії України. Загалом, це лише друга книжка, повністю присвячена вивченню прикраси з Товстої Могили. І втішно, що цього разу вона надрукована саме в Україні. Також це фактично друге після «Скіфського степу» видання, орієнтоване на не науковців, а на широкий загал, де б із такою повнотою була презентована історія знахідки пекторалі та розгорнуто висвітлено різні аспекти її вивчення. Альбом містить значну кількість фотографій прикраси, серед яких вражає макрозйомка окремих видовищних деталей, що дозволяє розгледіти непомічені досі нюанси, а також 9 авторських статей із різної тематики. Відкривають видання історична довідка про Скіфію (Л. С. Клочко) та нарис про життєвий шлях Бориса Мозолєвського. Розповідь про історію

дослідження кургану Товста Могила (Ю. О. Білан, Ю. Б. Полідович) супроводжують численні креслення та архівні світлини, надані Інститутом археології НАНУ. Ключове місце займають статті, присвячені технології виготовлення пекторалі (Є. О. Величко, О. П. Підвисоцька) та історіографічному огляду символіки образів (Ю. Б. Полідович). Окремий нарис присвячено образам верхнього ярусу пекторалі (Л. С. Ключко). Оригінальним доробком є нарис «Хто був власником пекторалі» (О. В. Ліфантій), а також огляд впливу пекторалі на сучасне життя (Ю. О. Білан, І. С. Вітрик).

Означені роботи зовсім не вичерпують усі дослідження дослідників пекторалі з Товстої Могили, що містяться у численних монографіях та статтях. Загальне уявлення про поширеність вивчення прикраси в науковому середовищі можна скласти завдяки запропонованому нижче списку праць, де зустрічаються хоча б побіжні згадки про пектораль, або у яких розміщено її фото. Загалом враховано 1 662 праці.

Укладання цього списку відбувалося упродовж майже 10 років у процесі підготовки збірника-антології робіт – як уже опублікованих, так і нових досліджень, присвячених пекторалі з Товстої Могили. На жаль, через низку обставин цей проєкт не вдалося завершити виданням збірника, проте витрачені на його підготовку зусилля не були марними. Останнім часом дослідниками опубліковано декілька великих за обсягом статей, присвячених пекторалі (Л. І. Бабенко, І. Маразов, Ю. Б. Полідович, Є. А. Савостіна, В. В. Циміданов, С. А. Яценко), які первинно готувалися саме до цього збірника. Ще одним «побічним» продуктом роботи над збірником став бібліографічний огляд, що мав би його відкривати. Вважаємо, що даний огляд має самодостатню наукову вартість, а відтак маємо за честь презентувати його окремим виданням. Він не лише

документально підтверджує поширену тезу про світову популярність пекторалі, а і стане в пригоді майбутнім дослідникам.

Декілька слів про особливості формування бібліографічного списку робіт. При його складанні ми свідомо відмовилися від включення газетних публікацій (за поодинокими винятками), згадок у підручниках (виняток зроблено лише для підручників і навчальних посібників із курсу «Археологія» для ВНЗ). Не були залучені й роботи низки авторів (С. М. Паукова, А. С. Єськова, І. А. Золотухіна та ін.) із фантазіями про пектораль як карту скіфських володінь, карту України чи карту зоряного неба, про тваринний календар, про дресированих на пошук золота змії чи про родинний зв'язок між Гомером та Атеєм у контексті виготовлення прикраси.

Ми чітко усвідомлюємо неповноту підготовленого списку. Навіть до останнього часу нам траплялися згадки про пектораль у відомих роботах, що якимось чином залишилися поза нашою увагою. Ще складніше відстежити посилання на прикрасу в закордонних виданнях. Однак і в такому вигляді перелік досить яскраво демонструє обсяг тематики та географію досліджень, в яких у тому чи іншому контексті залучено пектораль із Товстої Могили.

За весь час роботи над списком у науковому просторі декілька разів змінювалися вимоги до бібліографічного опису публікацій. Тож у презентованому переліку є чимало описових анахронізмів. Однак вважаємо, що його інформативність при цьому не втрачено.

У роботах, повністю присвячених пекторалі, вказано загальну кількість сторінок. Там, де прикраса згадується побіжно, наведено посилання на номери сторінок або ілюстрацій, а загальну кількість сторінок праці подано у круглих дужках.

Під час складання списку нам допомагали численні помічники – як фахівці, так і далекі від археології люди, незмінно доброзичливі та чуйні. Це А. Ю. Алексеев, С. Я. Алієв-Ковика, К. Л. Бабенко, Ф. Р. Балонов, Г. П. Бельська, К. Беннетт, Д. С. Бураго, М. Ю. Вахтіна, Є. О. Величко, Г. В. Вертієнко, М. Відале, М. Ю. Відейко, М. Вікерс, Ю. О. Віноградов, А. П. Голєніщева, Н. В. Дєнісова, Н. Ебертс, В. Р. Ерліх, С. А. Задніков, Н. Г. Ковпанєнко, А. Р. Канторович, Е. Кюнцл, О. В. Ліфантій, М. В. Любичев, К. Майєр, П. В. Мандрика, І. Маразов, С. В. Махортих, В. Ю. Мурзін, К. Ю. Пеляшенко, Є. В. Переводчикова, Д. В. Пікалов, С. В. Полін, В. М. Саєнко, В. С. Сініка, С. А. Скорий, І. А. Сніжко, Д. А. Талєєв, Ю. О. Тігінюк, Ю. Б. Устінова, А. В. Фелонюк, С. О. Черепанова, О. В. Шелєхань, І. Б. Шрамко та інші.

Щиро вдячні всім!

На с. 17 – пектораль з кургану Товста Могила. Фото: Д. В. Ключко.

На с. 18 – фото дослідників пекторалі (зліва направо, зверху вниз):

1 ряд – О. І. Тереножкін, Л. А. Лелеков, Є. А. Савостіна, Б. А. Шрамко, Р. Ролле;

2 ряд – М. В. Скржинська, В. А. Іллінська, І. Р. Маразов, Е. Кюнцл, В. М. Даниленко;

3 ряд – М. Пфроммер, А. П. Манцевич, А. І. Мелюкова, Б. М. Мозолевський, С. А. Скорий, М. Ю. Вахтіна;

4 ряд – К. Майер, А. Шварцмайер, С. Міхель;

5 ряд – Л. Н. Єрмоленко, С. В. Полін, Л. І. Бабенко, М. А. Очір-Горяєва, Ф. Р. Балонов;

6 ряд – А. П. Мошинський, О. І. Мінжулін, С. С. Бессонова, В. Ю. Міхайлін, А. Ю. Алексєєв;

7 ряд – М. Відале, Г. В. Вертієнко, М. Ю. Трейстер, Й. Гебауер, Є. О. Величко.

На с. 19 – фото дослідників пекторалі (зліва направо, зверху вниз):

1 ряд – Н. А. Онайко, Д. А. Мачинський, Д. С. Раєвський, Є. Є. Кузьміна, Л. С. Ключко;

2 ряд – М. В. Русяєва, Ю. О. Білан, Ю. Б. Полідович, І. С. Вітрик, Д. Вільямс;

3 ряд – В. Шільц, С. А. Яценко, Н. О. Гаврилюк, Е. В. Яковенко, Й. Форназьє;

4 ряд – І. Ю. Шауб, І. В. Яценко, Е. Якобсон;

5 ряд – І. Т. Черняков, В. В. Циміданов, К. Д. Нікольська, О. П. Підвисоцька, А. М. Хазанов;

6 ряд – Т. П. Шаміна, О. В. Ліфантій, Є. В. Черненко, Б. Брентьєс, В. Я. Петрухін.

На с. 20 – фото обкладинок книг та часописів із зображенням пекторалі.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ПЕКТОРАЛЬ З КУРГАНУ ТОВСТА МОГИЛА: ПУБЛІКАЦІЇ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЇ (1971-2021)

50 лет Института археологии АН УССР / Отв. ред. И.И. Артеменко. – К.: Наукова думка, 1984. – С. 48, 49, 51, 92, фото на обложке (139 с.).

60 років Інституту археології НАН України / Відпов. ред. П.П. Толочко. – К.: Київська академія євро бізнесу, 1994. – Фото 15 на кольор. вставці (140 с.).

1000 фактов об Украине / Сост. В.М. Скляренко, В. В. Сядро. – Харьков: Фолио, 2012. – С. 7, фото на с. 8 (313, [2] с.).

Абельян М. Золотая летопись скифов // Самозащита без оружия. – 2011. – № 4 (51). – С. 20-23.

Авер'янова Н.М., Воропаєва Т.С. Цивілізаційний розвиток українського народу: культуротворчі аспекти // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2019. – № 4. – С. 21 (С. 18-23).

Авдусин Д.А. Археология СССР: Учеб. для вузов / 2-е изд. – М.: Высшая школа, 1977. – С. 140 (272 с.).

Авдусин Д.А. Основы археологии: Учеб. для вузов по спец. «История». – М.: Высшая школа, 1989. – С. 156-158, рис. 54, 55 (335 с.).

Авцен В. Золотая пектораль // Семейка: Литературно-художественный альманах. – Вупперталь, 2011. – Вып. 11. – С. 61-71.

Агафонов Н.А. Древние курганы Северо-восточного Причерноморья. – Симферополь: Бизнес-Информ, 2011. – Фото фрагментов пекторали использовано в оформлении всех страниц (48 с.).

Агбунов М.В. Путешествие в загадочную Скифию. – М.: Наука, 1989. – С. 98, илл. 7 (191 с.+31 илл.).

Агбунов М.В. Скифия: Историко-географические очерки. – Одесса: Гермес, 2004. – С. 110 (192 с.).

Агре Д. Голямата могила край Маломирово и Златиница. – София: Авалон Пъблишинг, 2011. – С. 143 (240 с.) (The Tumulus of Golyamata Mogila near the villages of Malomirovo and Zlatinitza. – P. 144).

Ақатай С.Н. Древние культы и традиционная культура казахского народа. – Алматы, 2011. – С. 60 (424 с.).

Акимов А.С. Никополь: Путеводитель. – Днепропетровск: Промінь, 1988. – С. 6, фото на обложке (111 с.).

Акимова Л.И., Молох Д.Ю. Випперовские чтения 1985 года // Советское искусствознание. – М.: Советский художник, 1987. – Вып. 22. – С. 458 (С. 454-461).

Акишев К.А. Курганы Иссык. Искусство саков Казахстана. – М.: Искусство, 1978. – С. 67, 69, рис. 79 (131 с.).

Актуальні питання виявлення і дослідження пам'яток історії та культури: (на матеріалах Зводу пам'яток історії та культури України) / Відп. ред. В.О. Горбик. – К., 1999. – Ч. 1. – С. 243 (304 с.).

Александров О.Л. 86.05. 066. Раевский Д.С. Модель мира скифской культуры. Пробл. мировоззрения ираноязыч. народов евраз. степей I тысячелетия до н.э. / АН СССР. Ин-т востоковедения / М.: Наука, 256 с. Рез. на англ. яз. – Библиогр.: с. 234-245 // Общественные науки в СССР. – М., 1986. – Серия 5. История. – Вып. 5. – С. 189, 190 (С. 187-190).

Алексеев А.Ю. Заметки по хронологии скифских степных древностей IV в. до н.э. // СА. – 1987. – № 3. – С. 29-32 (С. 28-39).

Алексеев А. Котел из кургана Раскопана Могила как реплика легендарного котла скифского царя Арианта // Сообщения Государственного Эрмитажа. – 1991. – [Вып.] LV. – С. 31 (С. 31-33).

Алексеев А.Ю. Скифская хроника (Скифы в VII–IV вв. до н.э.: историко-археологический очерк). – СПб.: Петербургкомстат, 1992. – С. 150, 151 (206 с.).

Алексеев А.Ю. К реконструкции одного утраченного предмета эллино-скифской торевтики V–IV вв. до н.э. // Stratum+Петербургский археологический вестник. – СПб.– Кишенев, 1997. – С. 33 (С. 29-43).

Алексеев А.Ю. Гребень из кургана Солоха и скифские цари V–IV веков до н.э. // АСГЭ. – 2003. – Вып. 36. – С. 83 (С. 72-88).

Алексеев А.Ю. Хронография Европейской Скифии VII– IV веков до н.э. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2003. – С. 264 (416 с.).

Алексеев А.Ю. Гребень из кургана Солоха в контексте скифской истории // Сфинкс или мифология бытия. Памяти Е.В. Мавлеева. – М.: ООО Издательский центр «Полет Джонатана», 2012. – С. 405, прим. 3 (С. 391-406).

Алексеев А.Ю. Пектораль // Большая российская энциклопедия. – М.: Большая российская энциклопедия, 2014. – Т. 25: П – Пертурбационная функция. – С. 534.

Алексеев А.Ю., Мурзин В.Ю., Ролле Р. Чертомлык. Скифский царский курган IV в. до н.э. – К.: Наукова думка, 1991. – С. 75, 119, 121 (413 с.).

Алексеев В. Как была найдена скифская золотая пектораль (Памяти археолога и поэта Б. Мозолевого) // Непоседа: Научно-популярный и литературно-художественный журнал. – 2006. – № 4. – С. 27-31.

Алексеев С.В., Инков А.А. Скифы: исчезнувшие владыки степей. – М.: Вече, 2010. – С. 10, 216-217 (320 с.).

Алексеева Е.М. Греческая колонизация Северного Причерноморья // Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее. Т. III: Северное Причерноморье – пространство взаимодействия

цивілізацій. – М.: Інститут економічних стратегій, 2008. – Фото на с. 114 (С. 109-115).

Алексеева Е.М. Интерпретация комплекса анапских склепов 1975 г. // Древности Боспора. – 2016. – Т. 20. – С. 56, 62, 63 (С. 34-67).

Алексєєва О.Л. До 60-річчя Бориса Мозолєвського – археолога і поета // Міжнародна археологічна конференція. Матеріали IV міжнародної археологічної конференції студентів і молодих вчених. – К.: Соборна Україна, 1996. – С. 7 (С. 7, 8).

Алпатов М.В. Художественные проблемы искусства Древней Греции. – М.: Искусство, 1987. – С. 16, рис. 25 (222 с.).

Андрєєва Т.Т. Розвиток моральних засад відношення «людина-природа» в українському світогляді // Мультиверсум. Філософський альманах. – К.: Український центр духовної культури, 2000. – Вип. 11. – С. 202 (С. 201-212).

Аникин А.В. Золото: международный экономический аспект. – М.: Международные отношения, 1984. – Фото на вкладке между с. 288 и 289 (314 с.).

Аникин А.В. Золото: международный экономический аспект. – 2-е изд. перераб и доп. – М.: Международные отношения, 1988. – Фото на вкладке между с. 160 и 161 (336 с.).

Антологія українського міфу: у трьох томах. / Зібр. і упоряд. В. Войтович. – Тернопіль: Богдан, 2006. – Т. 1. Етіологічні, космогонічні, антропогонічні, теогонічні, солярні, лунарні, астральні, календарні, історичні міфи. – С. 13, фото на вкладці між с. 164 и 165 (XLIV+868 с.).

Антологія українського міфу: у трьох томах. / Зібр. і упоряд. В. Войтович. – Тернопіль: Богдан, 2006. – Т. 2. Тотемічні міфи. – Фото на вкладках між с. 68 та 69 (608 с.).

Антонюк Т. Закоханий в український степ (до 70-річчя від дня народження Бориса Мозолєвського) // Українознавство– 2006: Календар-щорічник. – К.: Українська Видавнича Спілка, 2005. – С. 253 (С. 251-253).

Апанович О. Федір Павлович Шевченко: історик, архівіст, історіограф, джерелознавець, археограф, організатор науки, Людина // Істину встановлює суд історії. Збірник на пошану Федора Павловича Шевченка. – К., 2004. – Т. 1. Джерела. – С. 85-87 (С. 15-130). (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки. – Вип. 10).

Артамонов М.И. Киммерийцы и скифы (от появления на исторической арене до конца IV в. до н.э.). – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1974. – С. 117, 144 (155 с.).

Артамонов М.И. Искусство скифов // Триста веков искусства. Искусство Европейской части СССР. – М.: Искусство, 1976. – С. 81 (С. 64-89).

Артамонов М.И. [Смирнов А.П., Смирнов К.Ф. (консультанты)] Скифы // Искусство стран и народов мира: Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство // Краткая художественная энциклопедия. В 5 томах. – М.: Сов. энциклопедия, 1978. – Т. 4: Руанда и Бурунди – Филиппины. – С. 148, фото на вкладке между с. 128 и 129 (С. 144-150).

Артамонов М. Киммерийцы и скифы. От появления на исторической арене до конца IV века до н. э. – М.: Ломоносовъ, 2015. – С. 147, 182 (208 с.).

Артеменко И.И. Новые исследования археологов Украины // Наука и человечество. – М.: Издательство «Знание», 1980. – С. 70, фото на с. 62, 63 (С. 55-77).

Артеменко И.И. Исследования археологов Украины // Сквозь века. К истокам культуры народов СССР. – М.: Знание, 1986. – Вып. 1. – С. 117, фото на с. 179, 180 и на обратной стороне обложки (С. 107-124).

Артеменко И.И., Моця А.П. Боги созданы людьми. – К.: Политиздат Украины, 1989. – С. 103, фото цв. на вставке (174 с.: 4 л. илл.).

Артеменко І.І. Основні підсумки і завдання археологічних досліджень в Українській РСР // Археологія. – 1978. – Вип. 26. – Фото на с. 12 (С. 3-20).

Археологія / Квартальник. – 1972. – Випуски 5-8. – Фото на обкладинці.

Археологія / Науковий журнал. – 2000-2019. У всіх випусках. – Фото на обкладинці та на с. 1.

Археологія. Дитяча енциклопедія: Що таке археологія. Археологічні розкопки. Таємниці минулого. Розшифровка клинопису. Сенсаційні відкриття. Скарби України. Видатні археологи / автор-упорядник Г.Е. Єрмановська. – Харків: Фоліо, 2005. – С. 262, 267-271, фото на обкладинці (319 с.).

Археологія і давня історія України. – 2016. – Вип. 2 (19). Старожитності раннього залізного віку. – Фото на обкладинці та с. 1 (296 с.).

Археологія України / Курс лекцій: Навч. посібник / Л.Л. Залізняк, О.П. Моця, В.М. Зубар та ін. / Ред. Л.Л. Залізняка. – К.: Либідь, 2005. – С. 229, 234, 235, фото на обкладинці (504 с.).

Ашерсон Н. Черное море. Колыбель цивилизации и варварства. – М.: Corpus; АСТ, 2017. – С. 356 (480 с.).

Атлас. Геологія і корисні копалини України / гол.ред. Л.С. Галецький. – К.: Ін-т геологічних наук НАН України; Геос-XXI століття, 2001. – С. 153, фото (168 с.).

Бабенко Л.И. Песочинский курганный могильник скифского времени. – Харьков: ИД Райдер, 2005. – С. 137 (284 с.).

Бабенко Л.И. О содержимом амфоры на пекторали из Толстой Могилы // Проблемы истории и археологии Украины. – Харьков: ООО «НТМТ», 2012. – С. 24.

Бабенко Л.И. Об одном иконографическом варианте образа грифона в греко-скифской торевтике // Древности 2012. – Харьков: Харьковское историко-археологическое общество; ООО «НТМТ», 2012. – С. 105 (С. 105-116).

Бабенко Л.И. О семантике композиции пекторали из Толстой Могилы // Боспорский феномен. Греки и варвары на Евразийском перекрёстке. – СПб.: Нестор-История, 2013. – С. 449-454.

Бабенко Л.И. Пан и сюжет пекторали – неслучайные совпадения? // Археологія і давня історія України. – 2016. – Вип. 2 (19). Старожитності раннього залізного віку. – С. 9-26.

Бабенко Л.И. Периферийные персонажи пекторали из Толстой Могилы // Древности 2016: Харьковский историко-археологический ежегодник. – 2016. - Вип. 14. – С. 90-104.

Бабенко Л.И. Два монетных сюжета на изделиях греко-скифской торевтики // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 2 (23). Старожитності раннього залізного віку. – С. 30-34, 39, рис. 1, 1-3 (С. 30-39).

Бабенко Л.И. Шарнирные петли пекторали из Толстой Могилы // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2016 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2017. – С. 37-47.

Бабенко Л.И. Витые и ложновитые шейные украшения боспорских торевтов // Проблеми історії та археології України: Матеріали ХІ Всеукраїнської наукової конференції, до 60-річчя від початку дослідження Більського городища Харківським університетом (Харків, 14–15 грудня 2018 р.). – Харьков, 2018. – С. 13.

Бабенко Л.И. Коллекция Александропольского кургана в собрании Харьковского исторического музея имени Н.Ф. Сумцова // Полин С.В., Алексеев А.Ю. Скифский царский Александропольский курган IV в. до н.э. в Нижнем Поднепровье. – К.–Берлин: Видавець Олег Філюк, 2018. – С. 603 (С. 591-627).

Бабенко Л.И. Конструкция и техника изготовления жгута гривны из Куль-Обы // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». - Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2017 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2018. – С. 30-47.

Бабенко Л.И. О бордюрах пекторалей из Толстой Могилы и Большой Близницы // Археологія і давня історія України. – 2018. – Вип. 2 (27). – С. 155-163.

Бабенко Л.И. О кузнечиках золотой пекторали из Толстой Могилы // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», Київ, Музей історичних коштовностей України – філіал Національного музею історії України, 10–12 листопада 2015 р. – К., 2018. – С. 37-44.

Бабенко Л.И. Пектораль или гривна? (о соответствии термина и морфологии украшения) // *Stratum plus.* – 2018. – № 3. Социология потустороннего. – С. 187-204.

Бабенко Л.И. Витые и ложновитые шейные украшения из мастерских боспорских торевтов // *Археологія і давня історія України.* – 2019. – Вип. 2 (31). – С. 493-505.

Бабенко Л.И. Военная тематика пекторали из Толстой Могилы // *Stratum plus.* – 2019. – № 3. Война и пир в кочевой степи. – С. 261-284.

Бабенко Л.И. Восточнобалканские корни пекторали из Толстой Могилы // *Дриновський збірник.* – 2020. – Т. XIII. – С. 45-52, рис. 1-4 цв. вклейки.

Бабенко Л.И. Гротескная стилистика пекторали из Большой Близницы // Проблемы історії та археології України: Тези доповідей XII Міжнародної наукової конференції, присвяченої 215-річчю Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (Харків, листопад 2020). – Харків: НТМТ, 2020. – С. 18.

Бабенко Л.И. О семантике пекторали из Большой Близницы // Ранній залізний вік Східної Європи: збірник статей на пошану Ірини Шрамко. – Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна; Котельва: ІКЗ «Більськ», 2021. – С. 58-70.

Бабенко Л.И. Комплекс речей поховання IV ст. до н.е. біля Пересічної // *Археологія.* – 2004. – № 3. – С. 35 (С. 33-37).

Бабенко Л.И. До семантики центральної сцени пекторалі з Товстої Могили // *Древности 2013: Харьковский историко-археологический ежегодник.* – Харьков: Харьковское историко-археологическое общество; ООО «НТМТ», 2013. – С. 111-122.

Бабенко Л.И. Глиняний посуд з поховань Протопопівського курганного могильника // Феномен Більського городища-2016: до 90-річчя від дня народження визначного українського археолога професора Б.А. Шрамка (1921-2012) та 110-річчя від початку археологічних досліджень Більського городища. – К.–Полтава: ЦП НАНУ і УТОПІК, 2016. – С. 162 (С. 158-168).

Бабенко Л.И. Золоті пластини із зображенням «Rankengöttin (-gott?)» з кургану № 8 пісочинського могильника // Двадцять треті Сумцовські читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій»,

присвяченої 100-річчю подій Української революції 1917–1921 років, 18 квітня 2017 р. – Харків: Майдан, 2017. – С. 212 (С. 209-216).

Бабенко Л.І. Скіфські навершя у колекції Харківського історичного музею імені М.Ф. Сумцова // Двадцять четверті Сумцовські читання: збірник матеріалів наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій», 18 квітня 2018 р. – Харків: Майдан, 2018. – С. 253 (С. 250-256).

Бабенко Л.І. Щодо інтерпретації сюжету золотого персня з Перещепинського могильника // Феномен Більського городища-2018: Пам'яті П.Я. Гавриша (1956–2018). – Харків– Котельва: Майдан, 2018. – С. 103-105, рис. 2 (С. 101-107).

Бабенко Л.І. Дві пекторалі – шедевр та його репліка // Донецький археологічний збірник. – 2019. – № 22. – С. 102-142.

Бабенко Л.І. Навершя із Чмиревої Могили (знахідка 1898 року) // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 4 (33). – С. 303, рис. 8, 10 (С. 295-312).

Бабенко Л.І. Дослідження старожитностей скіфського часу археологічною експедицією Харківського історичного музею в 70-80-і роки ХХ століття // Двадцять шості Сумцовські читання: збірник матеріалів Всеукраїнської наукової конференції «Музей у глобальному світі: інновації та збереження традицій», присвяченої 100-річчю Харківського історичного музею імені М.Ф. Сумцова, 2 грудня 2020 р. – Харків: Майдан, 2020. – С. 135 (С. 133-141).

Бабенко Л.І. Головний убір дівчини-скіф'янки з Першого Мордвинівського кургану // Сходознавство. – 2021. – № 87. – С. 60, 61, 64 (С. 51-94).

Бабенко Л.І. Пектораль з Товстої могили: у полоні міфів та фейків // Тези доповідей до ХХV Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання». – Харків: Друкарня «Мадрид», 2021. – С. 14-16.

Бабенко Л.І. Два ювілеї, або пектораль Бориса Андрійовича Шрамка // Давнина 2020. – Вип. 18. (у друці).

Бабенко Л.І. Пектораль з Товстої Могили як ремінісценція щита Ахілла: в пошуках витоків задуму // Археологія і давня історія України. – 2021. – Вип. 3(40). – С. 31-46.

Бабенко Л.І. Амфора з Чортомлика та пектораль з Товстої Могили: загальне та особливе (історіографічний огляд і нові спостереження) // Археологія і давня історія України. – 2021. – Вип. 4(41). (у друці).

Баженів Л.В. Життя во ім'я України (до 100-річчя від дня народження академіка Петра Тимофійовича Тронька) // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Історичні науки. – 2014. –

Вип. 7: На пошану академіка П.Т.Тронька (до 100-річчя від дня народження). – С. 11 (С. 9-18).

Баженов Ю.М. Золото мира. – М.: Олма Медиа Групп, 2016. – Фото на обложке (144 с.).

Байгушева В.С. Археологические сведения о степной фауне позвоночных Приазовья // Античная цивилизация и варварский мир. Материалы 8-го археологического семинара. Краснодар, 13-15 июня 2001 г. – Краснодар, 2002. – С. 113 (С. 109-116).

Балахванцев А.С., Николаишвили В.В. «Алан Бакур» из древней Иберии // РА. – 2010. – № 4. – С. 132 (С. 130-135).

Балонов Ф.Р. Мраморная табличка из Мезии: проблемы интерпретации // Скифия и Боспор. Археологические материалы к конференции памяти академика М.И. Ростовцева. (Ленинград, 14-17 марта 1989 года). – Новочеркасск, 1989. – С. 94-95.

Балонов Ф.Р. Чертомлыкская серебрянная амфора как модель мифопоэтического пространства-времени // Алексеев А.Ю., Мурзин В.Ю., Ролле Р. Чертомлык. Скифский царский курган IV в. до н.э. – К.: Наукова думка, 1991. – С. 375, 377 (С. 375-377).

Балонов Ф.Р. Пектораль из Толстой Могины как модель мифопоэтического пространства-времени // Элитные курганы степей Евразии. – СПб., 1994. – С. 17-22.

Балонов Ф.Р. Культ коня и колесницы в скифо-сарматскую эпоху у народов евразийских степей и предгорий / Автореф. дисс. ... канд. ист. наук. – СПб., 1996. – С. 20 (30 с.).

Балонов Ф.Р. Варианты мифа о гигантомахии – произведения торевтики (из коллекции Музея искусств народов Востока) // Труды Санкт-Петербургской государственной академии культуры. – СПб.: СПбГАК, 1997. – Т. 147: Музей в современной культуре. – С. 196, 197 (С. 188-198).

Балонов Ф.Р. Змеиная богиня и сын в греко-скифской торевтике // Ювелирное искусство и материальная культура: Тезисы докладов участников одиннадцатого colloquium. – СПб., 2002. – С. 122, 123.

Балонов Ф. Кузнечики в греческой ювелирной пластике Северного Причерноморья // Ювелирное искусство и материальная культура. Тезисы докладов участников семнадцатого colloquium (14-18 апреля 2009). – СПб.: Изд-во Государственного Эрмитажа, 2009. – С. 16.

Балтаева М.А. Звериный стиль в культуре чувашского народа // Аверкинско-ибрайкинские краеведческие чтения. – Тольятты: Изд-во ИССТЭ, 2020. – Вып. 6. – С. 15 (С. 15-20).

Баран В.Д. Нові археологічні відкриття на території Української РСР // Український історичний журнал. – 1974. – № 11. – С. 156 (С. 155-158).

Баран В.Д. Нові археологічні відкриття на території Української РСР // Український історичний журнал. – 1976. – № 7. – С. 158 (С. 156-160).

Барбалат О.В., Школьна О.В. Візантійсько-києворуські емальєрні традиції у дизайні сучасних ювелірних виробів України // Art and Design. – 2020. – № 2. – С. 16 (С. 14-26).

Барб'єрі Я.Ф., Пахльовська О. Енциклопедія «Скіфської одиссеї» // Костенко Л.В. Скіфська одиссея: поема-балада. – К.: Либідь, 2020. – С. 209 (С. 99-225).

Бардагова Л.Е., Батарина А.Ф., Белоус М.Д. и др. Днепропетровская область // История городов и сел. Украинской ССР в двадцати шести томах. Днепропетровская обл. – К.: Главная редакция Украинской Советской Энциклопедии, 1977. – С. 13 (С. 8-91).

Барладян-Бирладник В. Особливості культури українського середньовіччя // Матеріали до української етнології. – 2002. – Вип. 2 (5). – С. 23 (С. 22-24).

Безсонова С.С. Образ собако-птаха у мистецтві Північного Причорномор'я скіфської епохи // Археологія. – 1977. – Вип. 23. – С. 18, 20 (С. 11-24).

Бейдик О.О., Лазарук І.А. Національна та світова археологія в таблицях Шульте // Vita antiqua. – 2017. – № 9: людина та ландшафт: первісна археологія Східної Європи. – С. 273, рис. 1, 1 (С. 268-274).

Бельская Г. Скифы, 23-52 // Знание – сила. – 1972. – № 2. – С. 17-20.

Бергеман И. «Смешанный стиль» поздней классики – или эллинистическая традиция изображения битвы? О стилистике и типологии рельефа со сценой сражения с Таманского полуострова // Боспорский рельеф со сценой сражения (Амазономахия?) / Серия «Монография о памятнике». – М.: Изд-во ГМИИ им. А.С. Пушкина; СПб.: Летний сад, 2001. – Т. 2. – С. 139 (С. 118-143).

Береговский Л.Н., Занудько Н.А., Макаренко В.Н. Орджоникидзе // История городов и сел. Украинской ССР в двадцати шести томах. Днепропетровская область. – К.: Главная редакция Украинской Советской Энциклопедии, 1977. – С. 518, фото на вкладке между с. 528 и 529 (С. 518-531).

Березовская И.П. Медиация – основа альтернативных методов разрешения конфликтов: историко-аналитический аспект // Карминские чтения: материалы Всероссийской научной «Актуальные проблемы философии, культурологии, психологии, конфликтологии, образования», Санкт-Петербург, 10–11 ноября 2015г. – СПб.: ФГБОУ ВПО ПГУПС, 2015. – С. 203 (С. 201-206).

Березовская И.П. Альтернативные методы разрешения конфликтов: история и современность // Философия. Социальные конфликты:

теоретико-дисциплінарні підходи: учеб. пособие. – СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2016. – С. 47 (С. 41-55).

Берзин Э.О. Рец.: Раевский Д.С. Модель мира скифской культуры. М.: Наука, 1985. 256 с. // Народы Азии и Африки. – 1986. – № 4. – С. 195-200.

Бессонова С.С. Религиозные представления скифов. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 70-74, рис. 5 (138 с.).

Бессонова С.С. Памятники религии и искусства // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Том второй: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 162 (С. 156-166).

Бессонова С.С. «Мужское» и «женское» в сакральной сфере скифов // Духовная культура древних обществ на территории Украины. – К.: Наукова думка, 1991. – С. 89-92 (С. 84-96).

Бессонова С.С. Религия скифов. – Николаев: Возможности Киммерии, 1997. – С. 14 (24 с.).

Бессонова С.С. Культура населення Північного Причорномор'я за скіфської доби // Давня історія України. В 3-х томах. – К.: Інститут археології НАН України, 1998. – Т. 2: Скіфо-антична доба. – С. 139, 145, рис. 19; 20; 25 (С. 128-153).

Бессонова С.С. Религия скифов // Великая Скифия (курс лекций): Институт археологии Национальной Академии наук Украины, Запорожский государственный университет. – К.–Запорожье, 2002. – С. 124, рис. на с. 301 (С. 115-127).

Бессонова С.С. Религия скифов // Скифия: история, хозяйство, быт, религия, искусство, военное дело. – Николаев: Возможности Киммерии, 2004. – С. 57 (С. 44-59).

Бессонова С.С. Скифская пантера (к вопросу о семантике образа) // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». 15–17 листопада 2010 р. – К., 2011. – С. 57 (С. 49-66).

Бессонова С.С., Расвський Д.С. Золота пластина із Сахнівки // Археологія. – 1977. – № 21. – С. 44 (С. 39-50).

Бессонова С.С., Гаврилюк Н.О., Білозір В.П., Русяєва М.В. Скіфський період // Історія української культури: У 5 томах. – К.: Наукова думка, 2001. – Т. 1: Історія культури давнього населення України. – С. 253-254 (С. 285-361).

Бессонова С.С., Зимовец Р.В., Скорый С.А. Бронзовая матрица скифского времени в пойме р. Трубеж (предварительная публикация) // Археологія і давня історія України. – 2016. – Вип. 2 (19). Старожитності раннього залізного віку. – С. 197, 203 (С. 189-205).

Бзаев К.К. Происхождение этнического термина «Русь». – Владикавказ: Ир, 1995 – С. 100 (112 с.).

Бибикова В.И. К интерпретации остеологического материала из скифского кургана Толстая Могила // СА. – 1974. – № 4. – С. 66 (С. 63-68).

Бидзиля В.И., Полин С.В. Скифский царский курган Гайманова Могила. – К.: Издательский дом «Скиф», 2012. – С. 377, 395 (о кузнечиках на пекторали), 423 (о сюжете чаши), 477, 521-523 (датировка Толстой Могила), 561 (752 с.).

Битюшкова А.А. Образ оленя в торевтике сарматов Нижнего Поволжья и Дона // LI Урало-Поволжская археологическая студенческая конференция (УПАСК, 5-8 февраля 2019 года). – Курган: Изд-во Курганского гос. ун-та, 2019. – С. 69 (С. 68, 69).

Битюшкова А.А. Изображение животных на сосудах сарматского периода Волго-Донского региона // LI Урало-Поволжская археологическая конференция студентов и молодых учёных (УПАСК, 5-9 февраля 2020 г.). – Пермь: Издательский центр «Perm University Press», 2020. – С. 159 (С. 157-160).

Битюшкова А.А. Мифологические существа в зверином стиле сарматов Волго-Донского региона // Труды VI (XXII) Всероссийского археологического съезда в Самаре. В 3-х т. – Самара: СГСПУ, 2020. – Т. II. – С. 34 (С. 32-34).

Білан Ю.О., Іваненко А.О. Досвід реставрації та реконструкції одного за вузничкових наборів з кургану Товста Могила // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2016 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2017. – С. 51, 56, рис. 6 (С. 48-64.).

Білан Ю., Вітрик І. Пектораль: сьогодення // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 84-93.

Білан Ю., Полідович Ю. Історія дослідження кургану Товста Могила // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 20-41.

Бледнова Н.С., Вишняцкий Л.Б., Гольдшмидт Е.С., Дмитриева Т.Н., Шер Я.А. Первобытное искусство: проблема происхождения. – Кемерово: Кемеровский гос. инст-т искусства и культуры, 1998. – С. 174 (211 с.).

Божков А. Български приноси в европейската цивилизация. – София: Булвест-2000, 1994. – С. 42 (424 с.).

Бойко А. Концепція науково-дослідного інституту педагогічної україністики // Педагогічні науки. – 2010. – № 2. – С. 165, 166 (С. 157-167).

Бойко Ю.Н. Новые исследования курганного могильника у с. Купьеваха // Древности 2006-2008. Харьковский историко-археологический ежегодник. – Харьков: ООО «НТМТ», 2008. – С. 220 (С. 204-225).

Боковенко Н.А. Символика элитных воинских захоронений номадов Центральной Азии в I тыс. до н.э. // Евразия сквозь века. Сборник научных

трудов, посвященных 60-летию со дня рождения Дмитрия Глебовича Савинова. – СПб.: Филол. ф-т СПбГУ, 2001. – С. 142, рис. 5, 1 (С. 137-143).

Болелов С.Б. Ритуальное захоронение на Хумбузтепа (Южный Хорезм) // Общественные науки в Узбекистане. – 2002. – № 3-4. – С. 85 (о кошачьих как хтонических животных) (С. 83-86).

Болтрик К.Ю. Костюм давнього населення України (археолого-етнографічні паралелі) // Ранній залізний вік Євразії: до 100-річчя від дня народження Олексія Івановича Тереножкіна. Матеріали Міжнародної наукової конференції (16-19 травня 2007 р.). – К., Чигирин, 2007. – С. 32 (С. 32-34).

Болтрик Ю.В. Курганы правителей Европейской Скифии (от времени Геродота до «золотой осени») // Сакская культура Сарыарки в контексте изучения этносоциокультурных процессов степной Евразии. Тезисы докладов Круглого стола, посвящённого 20-летию Независимости Республики Казахстан. – Караганды, 2011. – С. 105 (С. 103-106).

Болтрик Ю.В. Элитные курганы как маркеры территориальной структуры Скифии // *Recherches Archéologiques. Nouvelle serie* 3. – Kraków, 2011. – С. 108 (С. 101-112).

Болтрик Ю.В. Товста Могила // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2013. – Т. 10: Т – Я. – С. 113 (С. 113, 114).

Болтрик Ю.В., Фялко О.Є. Огуз – курган скифського царя кінця IV ст. до н.е. // Золото степу. Археологія України. – К.–Шлезвіг, 1991. – С. 180 (С. 178-180).

Борис Мозолевський // Народжені Україною: У 2 томах. Меморіальний альманах / Кер. проекту К. Товстоплют, гол.ред. О. Онопрієнко. – К.: ЄВРОІМІДЖ, 2002. – Т. 2: Л – Я. – С. 186, 187.

Брайчевський М.Ю. Скарби знайдені і незнайдені – К.: Наукова думка, 1992. – С. 59 (85 с.).

Брашинский И.Б. К вопросу о датировке кургана Толстая Могила // Археологические исследования на Украине в 1976-1977 гг.: тез. докл. XVII конф. ИА АН УССР, Ужгород, 1978. – С. 67-68.

Брашинский И.Б. В поисках скифских сокровищ. – Л.: Наука, 1979. – С. 136-138 (144 с.).

Брентьес Б. К интерпретации центральной группы фриз с фигурами на пекторали из «Толстой Могилы» // Культурные взаимосвязи народов Средней Азии и Кавказа с окружающим миром в древности и средневековье. – М.: Наука, 1981. – С. 26-27.

Бродянский Д.Л. Человек. Культура. Общество. От рождения до порога цивилизаций / Курс лекций / 2-е изд. – Владивосток: Изд-во Дальневост. ун-та, 2003. – С. 120-122, 140 (рисунок пекторали) (220 с.).

Бродянский Д.Л. История первобытного общества. – Владивосток: Изд-во Дальневосточного ун-та, 2003. – С. 72-73, рис. 36 (109 с.).

Брумяко И.В., Секерская Е.П. Очерки экономики населения Северо-Западного Причерноморья в античную эпоху. – Одесса: Ирбис, 2016. – С. 60 (238 с.).

Бузько А.В. Письма Анастасии Манцевич к Марии Вязьмитиной // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 4 (33). – С. 427-430 (С. 423-438).

Букейханов А. Казахи: историко-этнографические труды. – Павлодар: ТОО НПФ «ЭКО», 2006. – С. 78 (о способе доения овец) (304 с.).

Булава Л.А. Биметаллический браслет из Прикубанья // СА. – 1988. – № 2. – С. 246 (С. 243-248).

Булах Ю. Проблеми оцінки автентичності культурних цінностей із золота скіфського періоду // Товари і ринки. – 2010. – № 1. – С. 91, 94 (С. 90-97).

Бунятян Е.П., Скорый С.А. Памяти Бориса Николаевича Мозолевого (1936-1993) // РА. – 1994. – № 2. – С. 252-253.

Бунятян К.П. Скіфи // Археологія. – 1996. – № 4. – С. 139 (С. 136-140).

Бунятян К.П. Давнє населення України: Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999. – С. 195, 225 (228 с.).

Бунятян К.П., Мурзін В.Ю., Симоненко О.В. На світанку історії / Україна крізь віки. Т. 1. – К.: Видавничий дім Альтернативи, 1998. – Фото на с. 178 (335 с.).

Вайнтруб І. Лицарі степів: «Словесний портрет» сакральної культури скіфської цивілізації // Людина і світ. – 1998. – № 10. – С. 43-48.

Вайнтруб И.В. Священные лики цивилизаций. – К.: Техніка, 2001. – С. 140-143, рис. 52 (512 с.).

Варивончик А.В., Бондар І.С., Мазур Б.М., Швець І.В. Технологічні процеси у виготовленні художніх виробів з металу: історичний контекст та шляхи відродження // Art and Design. 2021. № 2 (14). С. 97, рис. 4 (С. 96–104).

Варивончик А.В., Цугорко О.П., Мазур Б.М. Історичний контекст та сучасні тенденції розвитку в ювелірному мистецтві України // Мистецтвознавчі записки. – 2021. – Вип. 39. – С. 34 (С. 32-36).

Васіна З. Український літопис вбрання. – К.: Мистецтво, 2003. – Т. 1.: 11 000 років до н.е. – XIII ст. до н.е. – С. 160, 162, 164, 166, 172, фото на с. 162, 163, 168, 170 (446 с.).

Васютин С.А. Дашковский П.К. Социально-политическая организация кочевников Центральной Азии поздней древности и раннего Средневековья (отечественная историография и современные исследования) – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2009. – С. 132 (400 с.).

Вахтина М.Ю. Греческое искусство и искусство Европейской Скифии в VII–IV вв. до н.э. // Греки и варвары Северного Причерноморья в скифскую эпоху. – СПб.: Алетея, 2005. – С. 352, 377-380, рис. 43 (С. 297-399) (+аналогичное переиздание 2018 г.).

Вдовиченко И.И. Керченские вазы // Боспорские исследования. – 2003. – Вып. III. – С. 429, 430 (С. 380-539).

Величко Е., Грибкова А. Золотые сокровища Украины // Антиквар. – 2012. – 3 (61), март. – С. 71-76, фото (С. 64-76).

Величко Л.Н., Кодзаева М.Б. Использование национальной символики Осетии в дизайне художественных изделий прикладного назначения // Тенденции и инновации фундаментальных и прикладных наук. – Ставрополь: Центр научного знания «Логос», 2017. – С. 60, рис. 8а (С. 44-66).

Величко Є., Підвисоцька О. Пектораль: опис і технологія виготовлення // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 42-57.

Верменич Я.В. Культурна спадщина Середземномор'я в генезисі південноукраїнських міст // Київська старовина. – 2011. – № 2. – С. 149 (С. 147-160).

Вертиенко А.В. К проблеме семантики горита и стрел в представлениях ираноязычных кочевников Евразии // Мировоззрение населения Южной Сибири и Центральной Азии в исторической ретроспективе. – Барнаул: Изд-во Азбука, 2010. – Вып. IV. – С. 11, 14, 15, рис. 3 (С. 8-23).

Вертиенко А.В. К семантике горита в представлениях ираноязычных кочевников Евразии // Східний світ. – 2010. – № 4. – С. 91, 93, 94, рис. 1; 13 (С. 91-102).

Вертиенко А.В. К семантике изображений на гребне из Гаймановой могилы // Религия в истории народов России и Центральной Азии: материалы Всероссийской с международным участием конференции, посвященной 10-летию кафедры религиоведения и теологии АлтГУ. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2011. – С. 89 (С. 88-92).

Вертієнко Г.В. Історія вивчення семантики сахнівської пластини // Східний світ. – 2010. – № 2. – С. 42 (С. 37-45).

Вертієнко Г.В. Концепт смерті в іракомовних кочівників / Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 2010. – С. 9 (20 с.).

Вертієнко Г.В. Надгробний рельєф із Трихбратнього кургану (до семантики образів) // Східний світ. – 2014. – № 3. – С. 17 (С. 15-25).

Вертієнко Г.В. Іконографія скіфської есхатології. – К.: Інститут сходознавства ім.А.Ю. Кримського НАН України, Видавець Олег Філюк, 2015. – С. 29, 36, 38-40, 95, 151, 165, мал. 15, 21, 30 (224 с.).

Вертієнко Г.В. Щодо метафоричного образу стріли в іранському світі // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво –

погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України – філіал Національного музею історії України, 10–12 листопада 2014 р. – К., 2015. – С. 81, рис. 7, 8 (С. 75-82).

Видейко М.Ю. Украина: от триполья до антов. Т. I. – К.: КВІЦ, 2008. – С. 175, 195, 210-213, фото на обложке и форзаце (280 с.).

Виноградов В.Б., Гурьев Е.А. Скифы и сарматы Северного Кавказа – ираноязычные предки осетин // История Северо-Осетинской АССР с древнейших времен до наших дней. В 2 томах. Том I. – Орджоникидзе: Ир, 1987. – С. 43 (С. 36-51).

Виноградов Ю.А. О ритонах из кургана Карагодеуашх // Петербургский археологический вестник. – СПб.: Фарн, 1993. – № 6. Скифы. Сарматы. Славяне. Русь. – С. 67 (С. 66-71).

Виноградов Ю.А. Ещё раз о дате Федюловского клада // In situ. К 85-летию профессора А.Д. Столяра. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2006. – С. 213 (С. 207-227).

Виноградов Ю.А. О смысле изображений на большом лекифе Ксенофанта // Боспорские исследования. – 2006. – Вып. XIII. – С. 153 (С. 134-161).

Виноградов Ю.А. Большой лекиф Ксенофанта. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2007. – С. 45 (64 с.).

Виноградов Ю.А., Горончаровский В.А. Военная история и военное дело Боспора Киммерийского (VI в. до н. э. – середина III в. н. э.). – СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2008. – Рис. 3, 6 (332 с.).

Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України / Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1994. – С. 130, рис. на с. 131 (318 с.).

Винокур І.С., Телегін Д.Я. Археологія України / Підручник для студентів іст. спеціальностей / Видання друге. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008. – С. 168, 238, 466, рис. 57, 3, табл. 4, 1, 3, фото на обкладинці (480 с.) (перше видання – 2004 р.).

Винокуров Н.И. Новые изображения всадников на Боспоре // Древности Боспора. – 2002. – Т 5. – С. 73 (С. 70-86).

Винокуров Н.И. Исследования некрополя городища Артезан в 2000 г. // Античный мир и варвары на юге России и Украины: Ольвия. Скифия. Боспор. – Запорожье: Дикое Поле, 2007. – С. 380 (С. 351-401).

Відьма Б.О. Символічний характер скіфського мистецтва // Мистецтвознавчі записки. – К.: Міленіум, 2012. – Вип. 22. – С. 283-284 (С. 282-287).

Видейко М.Ю. Україна: від Трипілля до Антів. – К.: КВІЦ, 2008. – Т. I. – С. 175, 195, 210-213, фото на обкладинці та форзаці (280 с.).

Відейко М. Золоті кургани Скіфії // Історія цивілізації. Україна. – Харків: Фоліо, 2019. – Т. 1. Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е. – IX ст.). – С. 46 (С. 42-47).

Вітрик І. Валентина Крапівіна та виставка «Скарби Південної України» у Миколаєві // Емінак. – 2021. – № 1 (33). – С. 12 С. 9-19).

Власов В., Данилевська О. Визначні пам'ятки України. – К.: Махаон-Україна, 2009. – С. 16-25 (Скіфська пектораль) (152 с.).

Войтович В.М. Українська міфологія. – К.: Либідь, 2002. – С. 481, фото на с. 480 (664 с.).

Володько К. Скарб, дорожчий золота // Наука і культура. – К., 1971. – С. 321, фото на вкладці поміж с. 320 и 321.

Вольная Г.Н. Об одном античном образе в скифских памятниках // Античная цивилизация и варварский мир. Тезисы докладов V археологического семинара. – Новочеркасск, 1996. – С. 14, рис. 8 (С. 14-16).

Воробійова А.М., Циганкова Г.А. Спіраль Архімеда – історія і сучасність // Наукові праці національного університету харчових технологій. – 2018. – Т. 24. – № 1. – С. 188 (С. 181-188).

Воропаєва Н.Н., Гавриш П.А. Глиняная антропоморфная и зооморфная пластика середины I тыс. до н.э. Кнышовского городища // РА. – 2009. – № 4. – С. 147 (С.142-148).

Воропаєва Н.Н. Культовые комплексы городища Большое Сторожевое на Среднем Дону // Археология, этнография и антропология Евразии. – 2011. – № 1 (45). – С. 105 (С. 102-106).

Все про Україну / All about Ukraine: у 2 т. / Ред. В.А. Смолій. Т. 1. – К.: ВД «Альтернативи», 1998. – С. 204, фото на обкладинці (399 с.).

Высотская Т.Н. Скифские городища. – Симферополь: Таврия, 1975. – С. 57 (96 с.).

Высотская Т.Н. Неаполь – столица государства поздних скифов. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 128 (208 с.).

Гаврилюк Н.А. Пища степных скифов // СА. – 1987. – № 1. – С. 24, 29 (С. 21-34).

Гаврилюк Н.А. Домашнее производство и быт степных скифов. – К.: Наукова думка, 1989. – С. 33, 34, 37, 45, 47, рис. 13, 2, фото на обложке (112 с.).

Гаврилюк Н.А. Скотоводство Степной Скифии. – К., 1995. – С. 43, 53-56, 58, 59, рис. 1, 2, 3; 2, 1-3; 3, 4; 4, фото на обложке (140 с.).

Гаврилюк Н.А. Хозяйство и быт Степной Скифии. – Николаев: Возможности Киммерии. – 1997. – С. 4 (24 с.).

Гаврилюк Н.А. История экономики Степной Скифии VI–III вв. до н.э. – К., 1999. – С. 95, 141-143, 146-147, 284-285, 311, рис. 21, 12-14, 16, 17, 20, 21; 23, 2, 3, 5, 6; 24, 1, 2, 4-6; 25, 1; (424 с.).

Гаврилюк Н.А. Экономика и быт степных скифов // Великая Скифия (курс лекций): Институт археологии Национальной Академии наук Украины, Запорожский государственный университет. – К.–Запорожье, 2002. – С. 88 (С. 86-97).

Гаврилюк Н.А. Хозяйство и быт Степной Скифии // Скифия: история, хозяйство, быт, религия, искусство, военное дело. – Николаев: Возможности Киммерии, 2004. – С. 24, фото на с. 24, 25, 28, (С. 22-43).

Гаврилюк Н.А. Природные ресурсы и археологические памятники как основа для реконструкции системы жизнедеятельности в степной Скифии // Социальная структура ранних кочевников Евразии / кол. монография / под ред. Н.Н. Крадина, А.А. Тишкина, А.В. Харинского. – Иркутск: Изд-во Иркутского гос. тех. ун-та, 2005. – С. 94, 95, 103-104 (С. 88-106).

Гаврилюк Н.А. Экономика Степной Скифии VI–III вв. до н.э. – К.: Видавець Олег Філюк, 2013. – С. 209, 286, 288, 290, 292, 311, 496-499, рис. 3.1, 13-19; 5.1; 5.2, 1-2; 5.3, 1-2; 5.4, 1, фото на обложке (712 с.).

Гаврилюк Н.А. Пектораль из Толстой Могилы как источник для изучения экономики Степной Скифии. Историография вопроса // Археологія і давня історія України. – 2016. – Вип. 2 (19). Старожитності раннього залізного віку. – С. 284-291.

Гаврилюк Н.А. Пектораль из Толстой Могилы как источник для изучения социально-экономических вопросов истории Северного Причерноморья // Труды Государственного Эрмитажа. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2017. – [Т.] LXXXVIII: Перипл: от Борисфена до Боспора: материалы юбилейных конференций. – С. 323-338.

Гаврилюк Н.А., Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д. Авифауна скифской торевтики // Музейні читання. Матеріали наукової конференції, присвяченої 30-річчю з дня відкриття Музею історичних коштовностей України. 16 лютого 1999 р. – К.: ТОВ «ІІІ, Лтд», 1999. – С. 56-65.

Гаврилюк Н.А., Грищенко В.Н., Яблоновская-Грищенко Е.Д. Орнитофауна скифской торевтики // Боспорский феномен: колонизация региона, формирование полисов, рождение государства. – СПб., 2001. – С. 260-265.

Гаврилюк Н.А., Тимченко Н.П. Пектораль из Толстой Могилы как объект и средство невербальной коммуникации // Труды Государственного Эрмитажа. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2015. – [Т.] LXXVII: Археология без границ: коллекции, проблемы, исследования, гипотезы. – С. 97-126.

Гаврилюк Н.А., Тимченко Н.П. Феномен ограбления степных скифских погребений в «макроэкономике» Северного Причерноморья // Древние некрополи и поселения: постпогребальные ритуалы, символические захоронения и ограбления (Труды ИИМК РАН, Т. 46). –

СПб.: ИИМК РАН; Невская книжная типография, 2016. – С.133 (С.129-133).

Гаврилюк Н.О. Про страви та начиння степових скіфів // Золото степу. Археологія України. – К.–Шлезвіг, 1991. – С. 94 (С. 93-96).

Гаврилюк Н.О. Свійські тварини на золотих виробах із скіфських поховань // Дослідження старожитностей України. Тези доповідей наук. конференції МКУ. Січень 1993 р. – К., 1993. – С. 14-15.

Гаврилюк Н.О. Пектораль // Словник-довідник з археології. – К.: Наукова думка, 1996. – С. 195, 196.

Гаврилюк Н.О. Товста Могила // Словник-довідник з археології. – К.: Наукова думка, 1996. – С. 283.

Гавриш П.Я. Фортифікаційне будівництво у стародавньому Гелоні: Історико-археологічне дослідження. – Котельва–Харків: Майдан, 2019. – С. 110 (186 с.).

Галданова О.А. Фигуративные изображения в декоре обкладок ножен и горитов из скифских курганов IV века до нашей эры и их иконографические прототипы // Актуальные проблемы теории и истории искусства. – 2016. – № 6. – С. 47 (С. 42-51).

Галерея Драгоценностей – 1 / Калашник Ю.П., Козловская М.В., Королькова Е.Ф., Костюк О.Г., Крыжановская М.Я. – СПб.: Государственный Эрмитаж, 2006. – С. 26 (64 с.).

Галерея Драгоценностей – 1 / Калашник Ю.П., Козловская М.В., Королькова Е.Ф., Костюк О.Г., Крыжановская М.Я. / Изд. 2-е, доп. и испр. – СПб.: Государственный Эрмитаж, 2012. – С. 26 (64 с.).

Галецкий Л.С., Тесленко Ю.В., Зайцев Б.П., Куделко С.М. К проблеме оценки потенциала золотоносности территории Украины // Геологический журнал. – 1993. – № 5. – С. 28 (С. 26-30).

Галич В.М. Жанрово-тематичне розмаїття публіцистики Олеса Гончара // Бахмутський шлях. – 2002. – № 3-4. – С. 148 (С. 136-149).

Галич В.М. Пейзажна деталь у публіцистиці Олеса Гончара як феномен соціальної комунікації // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2014. – Т. 54. Січень-березень. – С. 53 (С. 47-54).

Гальперина Г.А., Доброва Е.В. Популярная история археологии. – М.: Вече, 2002. – С. 231 (512 с., ил.).

Ганжа П. Співець скіфського степу. Пам'яті Бориса Мозолецького // Життя у сяйві пекторалі: Борис Мозолецький у спогадах: до 75-річчя від дня народження. – Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2011. – С. 29-38.

Ганжа П. Сяюче і золоте. Пам'яті Бориса Мозолецького // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 27-31.

Ганжа П.К. Борису Мозолевському – державне визнання // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», 14-16 листопада 2011 року. – К., 2012. – С. 11, 12, (С. 9-12).

Гаркуша Н.М. Мозолевский Борис Николаевич // Николаевцы: Энциклопедический словарь. – Николаев, 1999. – С. 231.

Гейко А.В. Скіфська степова культура // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2012. – Т. 9: Прил – С. – С. 600 (С. 600, 601).

Герасименко Р.В. Таганрогское поселение – Кремны на Меотийском озере // Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее. – М.: Институт экономических стратегий, 2008. – Т. III: Северное Причерноморье – пространство взаимодействия цивилизаций. – Фото на с. 253 (С. 248-253).

Герашенко В.П. Язык образов скифского искусства «звериного» художественного стиля // Искусство и искусствоведение: теория и опыт. В поисках художественного образа. – Кемерово, 2016. – С. 109-119 (С. 100-119).

Герашенко В.П. Дославянские истоки русского костюма в искусстве, культуре, археологии народов скифо-сибирского мира). – Кемерово: Кемеровский государственный институт культуры, 2018. – С. 42, 44, 68-73, 77 (386 с.).

Гергова Д. Българо-съветски семинар «Трако-скитски взаимоотношения през. I хил. пр н.е.» // Археология. – 1976. – Кн. 4. – С. 75.

Гергова Д. Златни дарове от Свещари. – София: Борина, 2013. – С. 23 (25 с.).

Гергова Д.С. Золотая диадема из Большого Свештарского кургана (Болгария) // Геоархеология и археологическая минералогия. – Миасс: Институт минералогии УрО РАН, 2016. – С. 131 (С. 129-132).

Гершкович Я.П., Якубенко О.О. Календарний фриз на посудині бронзової доби з Аксютинських курганів // Музейні читання. Матеріали наукової конференції, грудень 2000 р. – К.: 2001. – С. 79 (С. 72-80).

Гнесин Г.Г. К истории зарождения металлургических технологий в бронзовом веке // Порошковая металлургия. – 2013. – № 7/8. – С. 149-150 (С. 140-157).

Головченко Н.Н. Металлические нагрудные украшения населения Верхнего Приобья скифского времени // Образовательные стратегии и инициативы в этнокультурном развитии регионов Большого Алтая: материалы международной научно-практической конференции. – Барнаул, 2016. – С. 75 (С. 75-80).

Головченко Н.Н. Предметный комплекс одежды населения Верхнеобского бассейна эпохи раннего железа / Автореф. дисс. ... канд. ист. наук. – Новосибирск, 2019. – С. 18 (25 с.).

Головченко Н.Н. Предметный комплекс одежды как маркер межкультурных коммуникаций на территории Верхнего Приобья в эпоху раннего железа // *Stratum plus*. – 2020. – № 3. Рожденные в пути. – С. 79 (С. 73-92).

Голуб І. Зоря у золотому верховітті // Життя у сяйві пекторалі: Борис Мозолевський у спогадах: до 75-річчя від дня народження. – Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2011. – С. 5-8.

Гончар О. Українські степи // Гончар О. Письменницькі роздуми: Літературно-критичні статті. – К.: Дніпро, 1980. – С. 253 (С. 249-259).

Гончар О. У поєдинку з вічністю: [Про кн. Б. Мозолевського «Скіфський степ» (К.: Наук. думка, 1983)] // Літературна Україна. – 1983. – 10 березня.

Гончар О.Т. У поєдинку з вічністю // Гончар О.Т. Чим живемо: на шляхах до українського Відродження. – К.: Рад. письменник, 1991. – С. 270-273 (382 с.).

Гончар О.Т. У поєдинку з вічністю // Гончар О.Т. Чим живемо: на шляхах до українського Відродження. – К.: Укр. письменник, 1993. – С. 270-273 (400 с.).

Гопка Б.М., Хоменко М.П., Павленко П.М. Конярство: підручник. – К.: Вища освіта, 2004. – С. 24-25 (320 с.).

Гопкало О.В., Рудич Т.О. Напутня м'ясна їжа з поховань культури Черняхів – Синтана-де-Муреш // Історична антропологія та біоархеологія України. – К.: ІА НАН України, 2020. – Вип. II: Від трипілля до козаччини. – С. 67 (С. 61-69).

Горелик М.В. Оружие древнего Востока (IV тысячелетие – IV в. до н.э.). – М.: Наука. Издательская фирма «Восточная литература», 1993. – С. 75, 309, табл. XLVI, 18 (горит с пекторали) (349 с.).

Горелик М.В. Оружие древнего Востока (IV тысячелетие – IV в. до н.э.). 2-е изд, доп. – СПб.: ТПГ «Атлант», 2003. – Табл. XLVI, 18 (336 с.).

Горелов М.Є., Моця О.П., Рафальський О.П. Цивілізаційна історія України. Нариси. – К.: ТОВ УВПК «ЕксОб», 2006. – Фото між с. 128 і 129 (632 с.).

Горожанкина Е.М. Общие черты в ювелирном искусстве казанских татар и народов Средней Азии // Культура, искусство татарского народа: истоки, традиции, взаимосвязи. – Казань: ИЯЛИ им.Г.Ибрагимова, 1993. – С. 89 (С. 78-91).

Горончаровский В.А. Элитное погребение в 6-м Семибратнем кургане: к интерпретации комплекса // Записки ИИМК РАН. – 2016. – № 13. – С. 90, 94, 97, рис. 3, 8 (С. 90-101).

Горончаровский В.А. Цари и аристократия Синдики V – начала IV вв. до н.э. // Боспорские исследования. – 2017. – Вып. XXXIV. – С. 243 (С. 224-260).

Гороховский Є. Золотая симфония пекторали // Вокруг света. – 2001. – № 8. – С. 2-6.

Гороховський Є. Посмішка удачі // Робінзон. – 2007. – № 2. – С. 20-23.

Граб В.І. Археологічна поезія // Археологічний літопис Лівобережної України. – 2002-2003. – № 2 (12)/№ 1 (13). – С. 228 (С. 227, 228).

Грач Н.Л. Ожерелье (пектораль) // Искусство Древней Греции и Рима в собрании Эрмитажа / сост. и авт. вступ. ст. К.С. Горбунова и И.И. Саверкина – Л.: Аврора, 1975. – Аннот. 65.

Грач Н.Л. Гребень и ожерелье из кургана Куль-Оба (две реконструкции) // Античная торевтика. – Л.: Государственный Эрмитаж. 1986. – С. 81 (С. 75-90).

Грач Н.Л., Грач А.Д. Золотая композиция скифского времени из Тувы // Центральная Азия: новые памятники письменности и искусства. – М.: Наука, 1987. – С. 139 (С. 134-148, 332-334).

Гребенников Ю., Смирнов Л. История населения Степного Побужья в VI-V ст. до н.э. // Forum Olbicum II. Пам'яті В.В. Крапівіної (до 150-річчя дослідження Ольвії). Матеріали міжнародної археологічної конференції (4-6 травня 2018 р.). – Миколаїв: Лукомор'є, 2018. – С. 121 (С. 120-121).

Гребнев Я.В. К вопросу об истории отечественного козоводства // Князь С.П. Урусов. Книга о козе / редак. и совр. коммент. Я.В. Гребнева. – К.: ННЦ Институт аграрной экономики, 2007. – С. 290-292, рис. 111 (С. 288-304).

Гречко Д.С. Скіфська пектораль // Національна академія наук України. Видатні досягнення. 1918-2018. – К.: Фенікс, 2018. – С. 254, 255.

Грицюк В.М. Військо скіфів (озброєння, організація, війни та воєнне мистецтво). – К.–Чернівці: Місто, 2009. – С. 80 (о собаках на пекторали как возможных боевых псах), 82-83 (описание и атрибутация пекторали как статусного предмета) (296 с.).

Грозак В.М. Жизнь моя, кинематограф... – К.: Дух і літера, 2011. – С. 114-115, фото на с. 115 (воспоминания) (384 с.).

Грязнов И.П. Каменское городище. – Днепропетровск: Издательство Промінь, 1978. – С. 12, 27, 42, фото на с. 6, 32 (48 с.) (на русском, английском, болгарском языках).

Грязнов И.П. Каменское городище. – 2-е изд. – Запорожье: Дикое поле, 2011. – С. 13, 24, 36 (56 с.) (на русском, украинском и английском языках).

Губарева М.В., Ионина Н.А. 100 великих галерей и музеев. – М.: Вече, 2005. – С. 220, 221 (458 с.).

Губарець В.В., Падалка І.А. Із чарівних комор підземелля. Світ корисних копалин України. – К.: Техніка, 2003. – С. 46 (256 с.).

Губерначук С.С. Як гул століть, як шум віків – рідна мова. – К.: Бліц-інформ, 2002. – С. 130, 163, 164 (234 с.).

Губерначук С. Давність української мови // Збірник наукових праць Науково-дослідного інституту українознавства. – К., 2004. – Т. II: Українознавство в розбудові національної освіти України ХХІ століття: проблеми та перспективи розвитку. – С. 282 (С. 277-284).

Гузеев Ю.В. Лошадь в истории культуры человечества // Наукотехнический бюллетень Института биологии животных и Государственного научно-исследовательского контрольного института ветеринарных препаратов и кормовых добавок. – 2015. – Вып. 16. № 1. – С. 212, рис. 13, 14 (С. 207-222).

Гузеев Ю.В., Гончаренко И.В., Винничук Д.Т. Изображения лошади на петроглифах древними степными народами Евразии // Наукотехнический бюллетень Института животноводства Национальной академии аграрных наук Украины. – 2014. – № 111. – С. 15 (С. 14-20).

Гузеев Ю.В., Гончаренко И.В., Винничук Д.Т. Лошадь в культуре древних степных народов Евразии // Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: сільськогосподарські науки. – 2014. – № 2 (86). – С. 32, рис. 6, 7 (С. 28-38).

Гуляев В.И. Об этнокультурной принадлежности населения Среднего Дона в V–IV вв. до н.э. // Скифы и сарматы в VII–III вв. до н.э.: палеоэкология, антропология и археология. – М., 2000. – С. 150 (С. 145-152).

Гуляев В.И. Дискуссионные проблемы скифологии (По материалам археологии Подонья) // ВДИ. – 2002. – № 1. – С. 151 (С. 143-153).

Гуляев В.И. Скифы. Расцвет и падение великого царства. – М.: Алтейя, 2005. – С. 26, 54-62, 195, 207-210, 321-322, илл. 23-24 (400 с.).

Гуляев В.И. «Престижные вещи» из среднедонских курганов скифского времени и проблема единой Скифии // Проблемы современной археологии. Сборник памяти В.А. Башилова. – М.: Таус. 2008. – С. 159, 168 (С. 155-172) (МИАР №10).

Гуляев В.И. Скифы Северного Причерноморья в VII–IV вв. до н.э. // Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее. – М.: Институт экономических стратегий, 2008. – Т. III: Северное Причерноморье – пространство взаимодействия цивилизаций. – С. 103, фото на с. 99 (С. 86-108).

Гуляев В.И. «Парадные» мечи из курганов Скифии // Археологические памятники Восточной Европы. – Воронеж, 2009. – Вып. 13. – С. 149 (С. 147-151).

Гуляев В.И. Рец.: А.И. Кубышев, С.С. Бессонова, Н.В. Ковалев. Братолюбовский курган. Киев, 2009. 192 с., 16 с. цв. вклейка. В.А. Ромашко, С.А. Скорый. Близнец-2: скифский аристократический курган в Днепропетровском правобережном Надпорожье. Днепропетровск: Пороги, 2009. 251 с. // РА. – 2013. – № 3. – С. 177 (С. 176-178).

Гуляев В.И. К 250-летию скифской археологии // РА. – 2013. – № 3. – С. 148 (С. 146-153).

Гуляев В.И. Скифы. Что мы знаем о них? // Наука и жизнь. – 2013. – № 11. – С. 80 (С. 70-80).

Гуляев В.И. Александрополь – «царский» курган скифов: взгляд со Среднего Дона // Вестник Московского университета. Серия 8: История. – 2017. – № 4. – С. 141 (С. 123-144).

Гуляев В.И. Богиня Кибела – владычица зверей – в скифском искусстве // РА. – 2018. – № 1. – С. 111 (С. 105-117).

Гуляев В.И. Скифы Северного Причерноморья в VII–IV вв. до н.э. (старые проблемы – новые решения). – М.: ИА РАН, 2018. – С. 26, 41, 162, 163, 218-221, 537-539, 741, 742, 744, рис. 27-30 (1007 с.).

Гуляев В.И. Скифы Северного Причерноморья в VII–IV вв. до н.э. (старые проблемы – новые решения). Изд. 2-е, испр. и доп. – М.: ИА РАН, 2019. – С. 21, 33, 106, 107, 350, 352, 353, 499-501, 562, рис. 19 (656 с.).

Гумбатов Г.Н. Историческая прародина тюрков. От Арана до Алтая. – Баку: Элм и тахсил, 2012. – С. 371-373 (447 с.).

Гутнов Ф.Х. Из религии скифов: Фарн. Ритуальные чаши // Античная цивилизация и варварский мир. Мат-лы 6-го археологического семинара. – Краснодар, 1998. – Ч. 1. – С. 19 (С. 19-22).

Гутнов Ф.Х. Ранние аланы. Проблемы этносоциальной истории. – Владикавказ: Ир, 2001. – С. 79 (256 с.).

Гуцал А.Ф. Давні календарі, міри, монети та письмо. – Кам'янець-Подільський: Оіом, 2006. – С. 14, 15 (207 с.).

Гуцало Є.П. Пектораль // Гуцало Є.П. Твори в 5 т. – К.: Дніпро, 1997. – Т. 5: Поезії, статті. – С. 390-400.

Гуцало Є.П. Пектораль // Гуцало Є.П. Ментальність орди. – К.: Києво-Могилянська академія, 2007. – С. 11-21 (206 с.).

Давня історія України. Навчальний посібник / Толочко П.П., Козак Д.Н., Крижицький С.Д. та ін. У двох книгах. – К.: Либідь, 1994. – Кн. 1. – С. 133, 234, 235, фото на с. 122, рис. на с. 128 (238 с.).

Давня історія України. В 3-х томах. – К.: Інститут археології НАН України, 1998. – Т. 2: Скіфо-антична доба / відп. ред. Крижицький С.Д. – Рис. на с. 9 (494 с.).

Даниленко В.Н. Исторические сюжеты некоторых шедевров эллино-скифской торевтики // 150 лет Одесскому археологическому музею АН УССР. – К.: Наукова думка, 1975. – С. 88-89.

Данилин В., Уварова И. «Скифское золото» // Декоративное искусство СССР. – 1976. – № 7 (224). – С. 27, 30, фото на с. 28, 29 (С. 26-30).

Данков Ев. 100 години (1908) от рождението на Клод Леви-Строс. Клод Леви-Строс и българският структурализъм // Образование. – София, 2008. – Т. XVII. N 3. – С. 90 (С. 86-103).

Дарчиев А.В. Рождение громовержца (к интерпретации сообщения Приска о священном мече скифов) // Дарьял. – 2005. – № 2. – С. 218-239.

Дворниченко В., Плахов В., Федоров-Давыдов Г. Сокровища сарматского царя // Наука и жизнь. – 1985. – № 3. – С. 33 (С. 33-38).

Дворниченко В.В., Федоров-Давыдов Г.А. Работы Поволжской археологической экспедиции на Нижней Волге и новые открытия 1984 г. // Вестник АН СССР. – 1985. – № 4. – С. 65, 66 (С. 62-72).

Дворниченко В.В., Федоров-Давыдов Г.А. Памятники сарматской аристократии в Нижнем Поволжье // Сокровища сарматских вождей и древние города Поволжья. – М.: Наука, 1989. – С. 7 (С. 5-13).

Дворниченко В.В., Федоров-Давыдов Г.А. Что же мы знаем о древних кочевниках? // Наука и человечество. – М.: Знание, 1990. – С. 79 (С. 78-85).

Дворниченко В.В., Федоров-Давыдов Г.А. Сарматское погребение скептуха I в. н.э. у с. Косика Астраханской обл. // ВДИ. – 1993. – № 3. – С. 169 (С. 141-179).

Декоративно-ужиткове мистецтво: словник / заг. ред. Я.П. Запаска. – Львів: Афіша, 2000. – Т. 2: Л – Я. – С. 106, 266, табл. XLVII, 5 (400 с.).

Дергачева А.Б. Поздние скифы в освещении античной письменной традиции // Гуманитарные исследования молодых ученых Южного Урала. – Челябинск: Энциклопедия, 2017. – С. 359 (С. 354-361).

Джуртубаев М.Ч. Древние верования балкарцев и карачаевцев (краткий очерк). – Нальчик: Эльбрус, 1991. – С. 81 (256 с.).

Дзюба І. Скіфський степ під небом України // Дніпро. – 1984. – № 4. – С. 120-127.

Дзюба І. Скіфський степ під небом України (Борис Мозолевський) // Дзюба І. Між культурою і політикою. – К.: Сфера, 1998. – 374 с. (С. 127-146).

Дзюба І. Скіфський степ під небом України // Дзюба І.М. З криниці літ: У 3 т. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. – Т. 1: Статті.

Доповіді. Рецензії. Передмови. Дещо про добрих сусідів і духовну рідню. – С. 487-507 (975 с.).

Дмитрий Сергеевич Раевский (1941-2004) // ВДИ. – 2004. – № 4. – С. 228 (С. 227-229).

До 75-річчя Бориса Мозолевського // Археологія. – 2011. – № 2. – С. 141-142.

Доватур А.И., Каллистов Д.П., Шишова И.А. Народы нашей страны в «Истории» Геродота. Тексты. Перевод. Комментарий. – М.: Наука, 1982. – С. 250, 262, 298, 304, 305 (456 с.).

Долгих А.В. Элементы шаманизма в религиозных представлениях ранних скифов // Культура народов Причерноморья. – 2007. – № 112. – С. 125 (С. 123-129).

Долгополов И. Искусство скифов // Огонек. – 1979. – № 31. – С. 17, фото на 4 листе вкладки (С. 16-18, 4 листа вкладки цв. фото).

Долгополов И. Мастера и шедевры. В 3-х томах. – М.: Изобразительное искусство, 1987. – Т. II. – С. 16-23 (752 с.).

Доманский Я.В. Скифы – кочевники, пастухи, воины // Курьер ЮНЕСКО. – 1977. – [Вып.] Январь: Скифы. – С. 11 (С. 9-14).

Дощечко В.О. Проблема экспертизы античних предметів на прикладі чотирьох пекторалей (за матеріалами ГСУ МВД України) // Актуальні проблеми криміналістики: інтелектуальна власність, культурні цінності, соціально-комунікаційна індустрія, міжнародне співробітництво. – К.: ПУЛЬСАРИ, 2013. – С. 50 (С. 48-51).

Древнее золото. Из собрания Музея исторических драгоценностей УССР / сост. и авт. вступ. ст. И.В. Бондарь. – М.: Искусство, 1975. – Фото на с. 74-89 ([201] с.).

Дудко Д.М. Религиозно-мифологическая семантика скифского звериного стиля: история исследования // Народы Азии и Африки. – 1985. – № 4. – С. 154, 159 (С. 151-160).

Дудко Д.М. Отражение общественного строя скифов в их мифологии: итоги изучения // Народы Азии и Африки. – 1988. – № 4. – С. 173 (С. 168-180).

Дудко Д.М. Проблемы верований ираноязычных народов Восточной Европы I тыс. до н.э. – первой половины I тыс. н.э. в отечественной и зарубежной историографии / Автореф. дис. ... канд. ист. наук. – М., 1989. – С. 7, 10 (18 с.).

Дудко Д.М. Парные боги-всадники у славян и иранское влияние // Восток. – 2002. – № 5. – С. 11 (С. 5-17).

Дудко Д. Свет из иранского мира // Заратустра. Учение огня. Гаты и молитвы. – М.: Эксмо, 2002. – С. 395-397, 415, 419, 441, 442 (С. 337-493).

Евглевский А. Золотой скифский ритуальный аксессуар или одиссея по-скифски // Журнал о металле. – 2004. – № 2 (2). – С. 58, 59 (С. 58-61).

Евглевский А. Скифский парадный золотой головной убор // Музеї України. – 2009. – № 4. – С. 11 (С. 10-15).

Евдокимов Г.Л. Скифские антропоморфные стелы из Томаковки и Днепрорудного // Открытия молодых археологов Украины. – К.: Наукова думка, 1976. – Ч.І. Первобытная и скифо-античная археология. – С. 27 (С. 26-27).

Евразия в скифскую эпоху. Радиоуглеродная и археологическая хронология / Алексеев А.Ю., Васильев С.С., Дергачев В.А. и др. – СПб.: Теза, 2005. – С. 203 (290 с.).

Експертиза культурно-історичних цінностей. Навчально-методичний комплекс / заг. ред. і кер. авт. кол. О.В. Потильчак. – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – С. 284 (530 с.).

Ельников М.В., Мурзин Ю.В. Кочевники Украины. – К.: Видавець О. Філюк, 2015. – С. 66-68, рис. 86-92 (252 с.).

Ельников М.В., Мурзин Ю.В. Кочевники Украины / 2-е изд. – К.: Видавець О. Філюк, 2016. – С. 72-74, рис. 86-93 (278 с.).

Ельницкий Л.А. Скифия евразийских степей. – Новосибирск: Наука, 1977. – Рис. на обложке (256 с.).

Ермоленко Л.Н. Еще раз к вопросу о первоначальном виде каменных кочевнических изваяний // Каменная скульптура и мелкая пластика древних и средневековых народов Евразии. (Труды САИПИ. Вып. 3). – Барнаул: Азбука, 2007. – С. 128 (С. 126-129).

Ермоленко Л.Н. Изобразительные памятники и эпическая традиция: по материалам культуры древних и средневековых кочевников Евразии. – Томск: Изд-во ТГПУ, 2008. – С. 225-226 (288 с.).

Ермоленко Л.Н. О троичной и двоичной композиционных структурах в искусстве Скифии // Труды II (XVIII) Всероссийского археологического съезда в Суздале. – М., 2008. – Т. II. – С. 25-27.

Ермоленко Л.Н. О смысле «левого» и «правого» в композиции некоторых памятников изобразительного искусства древности // Уральский исторический вестник. – 2010. – № 1 (26). – С. 53, 58 (С. 53-61).

Етнічна та етнокультурна історія України. У трьох томах / В.Д. Баран, Л.Л. Залізник, В.М. Зубар, В.В. Німчук, В.В. Отрощенко, С.П. Сегеда. – К.: Наукова думка, 2005. – Т.1 (Кн.1 і 2). – Фото на корінцевій частині обкладинки (512 с.).

Життя у саяві пекторалі: Борис Мозолевський у спогадах: до 75-річчя від дня народження / упоряд. І. Голуб. – Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2011. – Фото на обкладинці (71 с.).

Жуковская Н. На этаже универмага в Ямагата // Азия и Африка сегодня. – 1984. – № 3. – С. 26.

Жуковская Н.Л. Общомонгольские культурные традиции в эпосе «Джангар» // «Джангар» и проблемы эпического творчества: мат-лы Междунар. науч. конф., г. Элиста, 22-24 авг. 1990 г. – Элиста: АПП «Джангар», 2004. – С. 347 (С. 344-352).

Жуковський М. Дослідник скіфської давнини // V Міжнародна археологічна конференція студентів та молодих вчених. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 1997. – С. 24 (С. 23, 24).

Жуковський М.П. І слава, і терни...: до 70-ти річчя з дня народження Б.М. Мозолевського. – Нікополь: НВ МФД, 2006. – 24 с.

Жуковський М.П. І слава, і терни... (Борис Мозолевський в історії археологічних досліджень Нікопольського краю у 1960-ті – 1990-ті рр.) // Гуманітарний журнал Національного гірничого університету. – Нікополь, 2009. – № 1-2 (40-41). – С. 102 (С. 99-105).

Жуковський М. Польові сезони з Борисом Мозолевським // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 32-38.

Жуковський М. Остання таємниця Товстої Могили // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», 14-16 листопада 2011 року. – К., 2012. – С. 12, 16, 17 (С.12-18).

Журавлев Д.В. За пределами Эллады // У истоков цивилизации: Сокровища ойкумены. – М.: Бук Хаус, 2004. – С. 17, 42, 43, 71 (С. 7-81).

Журавлев Д.В., Новикова Е.Ю., Шемаханская М.С. Ювелирные изделия из кургана Куль-Оба в собрании Исторического музея. Историко-технологическое исследование. – М.: Исторический музей, 2014. – С. 124, 195 (352 с.).

Журавлев О.П. Животноводство и охота в Ольвийском государстве (заметки археозоолога) // Ольвийские древности. Сборник научных трудов памяти В.М. Отрешко (1949-1999). – К., 2009. – С. 260 (С. 258-267).

Журавлева Л.Е. К вопросу о семантике золотой пекторали из кургана Толстая Могила // Истоки, формирование и развитие евразийской поликультурности. Культуры и общества Северной Азии в историческом прошлом и современности. Материалы I (XLV) Российской с международным участием археологической и этнографической конференции студентов и молодых ученых, 12-16 апреля 2005 г., Иркутск (РАЭСК-XLV). – Иркутск: РПЦ «Радан», 2005. – С. 388, 389.

Забаштанський В. Неспокійні дороги // Мозолевський Б. І мить як вік... – К.: Дніпро, 1986. – С. 5-10 (173 с.).

Завьялов В.А. Лунный заяц // Записки Института истории материальной культуры. – 2006. – № 1. – С. 90 (С. 83-93).

Завьялов В.А. Кушаншахр при Сасанидах (по материалам раскопок городища Зартепа). – СПб.: Факультет филологии и искусств СПбГУ, 2008. – С. 149 (296 с.).

Загребельный А. Скифский царь: о жизни и деятельности Бориса Мозолевского // Фокус. – 2007. – № 14.

Задников С.А. Коллекция предметов из Александропольского кургана в собрании Музея археологии Харьковского национального университета имени В.Н. Каразина // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 4 (33). – С. 292 (С. 285-294).

Задовго до пекторалі: листування 1950–1956 рр. Б. Мозолевського та М. Сіренка / передм. та підготов. тексту М. Шудрі. – Харків: Федорко, 2011. – Фото на обкладинці (429 с.).

Залізняк Л.Л. Иван Гаврилович Шовкопляс – видатний український учений, педагог, музейник і захисник історичної спадщини // Кам'яна доба України. – 2011. – Вип. 14. – С. 7 (С. 6-8).

Залізняк Л.Л. Українська археологія: стан і перспективи (суб'єктивне враження про об'єктивний стан) // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 4 (33). – С. 389 (С. 388-395).

Залізняк Л. Моя археологія. Біографічні спогади та суб'єктивні враження про українську археологію. – К.: Темпора, 2020. – С. 258 (352 с.).

Засецкая И.П. Изображения грифонов и «грифов» в сарматском зверином стиле // Золото, конь и человек: сборник статей к 60-летию Александра Владимировича Симоненко. – К.: КНТ, 2012. – С. 354 (С. 353-384).

Зах В.А., Рафикова Т.Н. Бронзовый гребень из Притоболь // Вестник археологии, антропологии и этнографии. – 2015. – № 2 (29). – С. 63 (об изображении льва) (С. 60-68).

Земко Г. Його обрала Золота Пектораль // Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – С. 20, 24-26, фото на с. 25 (С. 20-27).

Зерчанинов Ю. Как Мозолевский перехитрил древних грабителей // Юность. – 1971. – № 9 (196), сентябрь. – С. 107-108.

Зильманович И.Д. Искусство варварского мира. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2005. – С. 18 (35 с.).

Зимовец Р.В. Образ кабана в скифском зверином стиле Северного Причерноморья. Внутренняя эволюция и внешние влияния // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 2 (31). – С. 413, 414, 417, рис. 5, 1 (С. 409-429).

Зинченко С. Скифский мир // Энциклопедия для детей. – М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2007. – Т. 31: Древние цивилизации. – С. 410 (С. 403-420).

Золота пектораль / Літературно-мистецький та громадсько-публіцистичний журнал. – 2007-2016 (в 2007-2008 рр. назва журналу – **Пектораль**). В оформленні обкладинки і першої сторінки всіх номерів використано фото пекторалі.

Золота скарбниця України / Музей історичних коштовностей України. – К.: Акцент, 1999. – С. 14, 15, 147, кат. 16, фото на обкладинці (207 с.).

Золото скіфів. Пектораль / Буклет. – К.: УДППЗ «Укрпошта», 2013. – 6 с.

Золото степу. Археологія України / Автори-упорядники П.П. Толочко, В.Ю. Мурзін. – Київ-Шлезвіг, 1991. – С. 314, кат. 104, кольор. фото на с. 387-393 (440 с.).

Зуев О.И. Загадки Скифии (поиск, находки, реликвии, сокровища, клады). Кн. 1. – Белгород-Днестровский, 1996. – Фото на вставке 5 между с. 148-149, с. 158-160 (163 с.).

Зух І., Тимошик Г. Найменування українських курганів в аспекті лінгвокраїнознавчих студій // Теорія і практика викладання української мови як іноземної. – 2014. – Вип. 9. – С. 203, 204 (С. 202-205).

Иванова С.В., Киосак Д.В. Об интерпретации металлических артефактов эпохи палеометалла // Человек в истории и культуре. – Одесса: СМІЛ, 2012. – Вип. 2. – С. 241 (С. 240-244).

Иванчик А.И. Воины-псы. Мужские союзы и скифские вторжения в Переднюю Азию // СЭ. – 1988. – № 5. – С. 41 (С. 38-48).

Иванчик А.И. Накануне колонизации. Северное Причерноморье и степные кочевники VIII-VII вв. до н.э. в античной литературной традиции: фольклор, литература, история. – М.-Берлин: Палеограф, 2005. – С. 177 (312 с.).

Иванчик А.И. Воины-псы. Мужские союзы и скифские вторжения в Переднюю Азию // Источники и материалы по истории Древнего Востока. Ч. II: Проблемы социально-политической истории Древнего Востока: хрестоматия / сост. С.Ю. Гуцалов. – Орск: Изд-во ОГТИ, 2008. – С. 267-268 (С. 262-277).

Иваньо И.В. Очерк развития эстетической мысли Украины. – М.: Искусство, 1981 – С. 19, 20 (423 с.).

Иевлев М.М. Очерки античной палеоэкологии Нижнего Побужья и Нижнего Поднепровья. – К.: Видавець Олег Філюк, 2014. – С. 103, рис. 25, 3 (*упоминание сцены охоты на кабана*) (276 с.).

Иллюстрированная история Казахстана в 4-х томах. – Алматы: Қазақ энциклопедиясы, 2004. – Т. 1. Казахстан от эпохи палеолита до монгольского нашествия. – С. 51 (312 с.).

Ильинская В.А. Киммерийцы. Скифы. Сарматы // История Украинской ССР: в 10 томах. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 1: Первобытно-общинный строй и зарождение классового общества. Киевская Русь (до второй половины XIII в.). – С. 151, 173, рис. на с. 149, 152 (реконструкции) (С. 129-201).

Ильинская В.А., Тереножкин А.И. Скифия VII-IV вв. до н.э. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 139, 142, 143, 160, фото на вкладке возле с. 161 (379 с.).

Ильинская В.А., Тереножкин А.И. Скифия // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Том второй: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 81, 82 (С. 43-274).

Исаева М. Скитите // Космос. – 1976. – № 8. – С. 28, 29, фото на с. 26 (С. 26-29).

Исторические и краеведческие музеи СССР: каталог / отв. сост. Л.Н. Годунова. – М., 1988. – С. 298 (540 с.).

История Академии наук Украинской ССР / глав. ред. Б.Е. Патон. – К.: Наукова думка, 1979. – Фото между с. 520 и 521 (834 с.+12 л. ил.).

История крестьянства СССР с древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции. В пяти томах. – М.: Наука. 1987. – Т. 1. Предпосылки становления крестьянства. Крестьянство рабовладельческих и раннефеодальных обществ. (VI-V тысячелетия до н. э. – I тысячелетие. – С. 272, фото с. 286 и 287 (496 с.).

История Украинской ССР: в 10 томах. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 1: Первобытно-общинный строй и зарождение классового общества. Киевская Русь (до второй половины XIII в.). – Цв. фото на вкладке между с. 144 и 145 (495 с.).

Іваницька Л.В. Мозолевський Борис Миколайович. Історик, археолог, поет // Діячі науки і культури України: нариси життя та діяльності. – К.-Чернівці: Книги-XXI, 2010. – С. 411-413.

Іванченко Р.П. Історія без міфів: Бесіди з історії української державності. – 3-є вид., переробл. і допов. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – Фото на обкладинці (624 с.).

Івченко А. Запоріжжя – край свободи // Світогляд. – 2007. – № 5. – С. 45, фото (С. 44-49).

Іллінська В.А. Зображення ремісників на античних виробах з Північного Причорномор'я // Археологія. – 1976. – Вип. 20. – С. 31-36.

Іллінська В.А. Причорноморська Скіфія VI-IV ст. до н.е. // Історія Української РСР: у восьми томах, десяти книгах. – К.: Наукова думка, 1977. – Т. 1: Первіснообщинний лад. Виникнення і розвиток феодалізму (3 найдавніших часів до середини XVII ст.). Кн. 1: Первіснообщинний лад і зародження класового суспільства. Київська Русь (до другої половини XIII

ст.) / Від. ред. І.І. Артеменко. – С. 144, 164, рис. на с. 143, 161 (реконструкції) (С. 133-168).

Іллінська В.А., Тереножкін О.І. Скіфський період // Археологія Української РСР в 3-х томах. – К.: Наукова думка, 1971. – Т. 2. Скіфосарматська та антична археологія. – С. 69, 70, кольор. фото на вкладці між с. 80-81 (С. 8-184).

Іллінський А.О., Саєнко В.М. 3 листів Бориса Мозолевського до Олексія Тереножкіна та Варвари Іллінської // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України – філія Національного музею історії України, 20-21 листопада 2019 р. – К., 2021. – С. 27, 31 (С. 20-34).

Інститут археології Національної академії наук України. 1918-2014 / Гол.редактор П.П. Толочко. – К.: ВД «АДЕФ-Україна», 2015. – С. 522, фото на с. 10 та зворотній стороні обкладинки (668 с.).

Істину встановлює суд історії. Збірник на пошану Федора Павловича Шевченка. – К., 2004. – Т. 1. Джерела (Архівні та бібліографічні джерела української історичної думки. – Вип. 10). – С. 426-428 (782 с.).

Історія народного господарства Української РСР: у 3 т., 4 кн. – К.: Наукова думка, 1983. – Т. 1: Економіка досоціалістичних формацій / Т.І. Дерев'янкін, В.О. Голобуцький, І.Г. Рознер. – С. 41 (463 с.).

Історія Української РСР: у восьми томах, десяти книгах. – К.: Наукова думка, 1977. – Т. 1: Первіснообщинний лад. Виникнення і розвиток феодалізму (З найдавніших часів до середини XVII ст.). Кн. 1: Первіснообщинний лад і зародження класового суспільства. Київська Русь (до другої половини XIII ст.) / Від. ред. І.І. Артеменко. – Кольор. фото між с. 208-209 (443 с.).

Історія Української РСР. Короткий нарис / Авт. кол. Ю.Ю. Кондуфор, В.І. Клоков, С.В. Кульчицький та ін. – К., Наукова думка, 1981. – Фото на вкладке между с. 16 и 17 (525 с.).

Історія української філософії. Навчальний посібник / Русин М.Ю., Огородник І.В. та ін. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – С. 52-53 (591 с.).

Іщенко Я.О., Маркітан Л.П. Іконографія як спеціальна історична дисципліна // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2005. – Т. 3: Е – Й. – С. 440 (С. 439-440).

Каган М.С. Введение в историю мировой культуры. Книга первая. Историографический очерк, проблемы современной методологии. Закономерности культурогенеза, этапы развития культуры традиционного типа – от первобытности к Возрождению. – СПб.: ООО Издательство «Петрополис», 2003. – С. 173, 221 (368 с.).

Калакура Я.С. Класифікація джерел інтелектуальної історії України // Історичний архів. Наукові студії: Зб. наук. пр. – Миколаїв: ЧДУ ім. Петра Могили, 2012. – Вип. 8. – С. 109 (С. 106-113).

Калинина Т. Ключ к тайнам Скифии // Радуга. – 1971. – № 11. – С. 138-142.

Калугин В.В. У истоков возникновения древнего животноводства и древней ветеринарии // Веткорм. – 2014. – № 3. – Фото на с. 4 и 5 (С. 4-7).

Каминская Н.М. История костюма. – М.: Легкая индустрия, 1977. – С. 84. (128 с.).

Камінська Ю.В. Витоки й семантика образів скіфського звіриного стилю // Сіверщина в історії України. – Чернігів, 2011. – Вип. 4. – С. 76, 77 (С. 74-77).

Канторович А.Р. Ранний железный век // Археология: учебник / под ред. академика РАН В.Л. Янина. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 2006. – С. 315, рис. 2 на с. 321 (С. 271-397).

Канторович А.Р. Синкретические образы в восточноевропейском скифском зверином стиле: статистические показатели и базовые иконографические тенденции // Исторический журнал: научные исследования. – 2014. – № 3 (21). – С. 292 (С. 285-306).

Канторович А.Р. Образы синкретических существ в восточноевропейском скифском зверином стиле: классификация, типология, хронология, иконографическая динамика // Исторические исследования. – 2015. – № 3. – С. 91 (С. 113-218).

Канторович А.Р. Образ оленя в восточноевропейском скифском зверином стиле // V (XXI) Всероссийский археологический съезд. – Барнаул: ФГБОУ ВО «Алтайский государственный университет», 2017. – 1 электрон. опт. диск (DVD).

Канторович А.Р. Сцены преследования, терзания и поглощения в восточноевропейском скифском зверином стиле (проблема интерпретации и статистические показатели) // Диалог 2018–2017. Дихотомия искусства в археологии: локус, образы, генезис. Материалы объединенного семинара Института археологии РАН и Института истории материальной культуры РАН (Санкт-Петербург, 6–7 декабря 2017 г.; Москва, 6–7 декабря 2018 г.). – М.: ИА РАН, 2020. – С. 197 (С. 192-231).

Канторович А.Р., Эрлих В.Р. Антропоморфные изображения в меотско-скифской торевтике // Stratum plus. – 2005-2009. – № 3. Скифские интерпретации. – С. 293 (С. 277-296).

Кара-Васильєва Т. Історія української вишивки. – К.: Мистецтво. 2008. – С. 12, фото на с. 13 (464 с.).

Каралькин П.И. О древнейшем способе доения скота у сибирских кочевников-скотоводов (по материалам Алтая и Тувы) // Этнография

народов Алтая и Западной Сибири. – Новосибирск: Наука, 1978. – С. 40 (С. 37-49).

Карпов В.В. Історичні передумови формування військової символіки України: від Стародавньої доби до Середньовіччя // Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. – 2013. – № 4. – С. 248 (С. 247-253).

Карпов В. Науково-теоретичні основи соціології музею // Соціологія музею: презентація на тлі простору і часу. – К.: НАКККиМ. – 2015. – С. 46 (С. 41-47).

Карпов В. Система символів як основа військової культури давньої доби // Літопис Волині. – 2015. – Чис.14. – С. 47 (С. 46-49).

Карпов В.В. Музеезнавчий аналіз висвітлення культурної спадщини Тараса Шевченка у Національному музеї імені Тараса Шевченка // Музеї та реставрація у контексті збереження культурної спадщини. – К.: НАКККиМ, 2016. – С. 188 (С. 182-189).

Карпенко Л.В. Деякі питання походження скіфського звіриного стилю // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы Международной научной конференции, посвященной 10-летию независимости Украины. 16-18 мая 2001 года. – Харьков, 2001. – С. 49.

Кашук Н. Сонячний камертон. Оповіді. Роздуми. Спогади. – К.: Радянський письменник, 1984. – С. 203, 203 (207 с.).

Квасниця В., Латиш І. Самородне золото України. – К.: АртЕк, 1996. – Фото на обкладинці (152 с.).

Келим-Золотайко С. Образ грифона у скіфському мистецтві // Україна: надбання культурної спадщини. Матеріали п'ятої Всеукраїнської наукової конференції «Вайнгортівські читання», листопад 2013 р. – Полтава: Дивосвіт, 2013. – С. 316-317 (С. 315-322).

Кесиди Э.Г., Кардашева Т.О. Актуальная технология в дизайне женских украшений // IT-технологии и дизайн: современное состояние и перспективы: материалы научно-практической конференции (19 ноября 2019 г.). – Краснодар: Издательский Дом – Юг, 2019. – С. 45 (С. 45-48).

Кетрару Н.А., Четвериков И.А. Курганы скифского времени у города Дубоссары (публикация материалов раскопок 1980-1987 гг.) // Stratum plus. – 2003-2004. – № 3. Скифия, Фракия и эллинский мир. – С. 184 (С. 77-197).

Київ. Енциклопедический справочник / под ред. А.В. Кудрицкого. Изд. 3-е, доп. – К.: Глав. ред. Укр. сов. энциклопедии, 1986. – С. 241 (766 с.).

Києво-Печерський державний історико-культурний заповідник: фотоальбом / упоряд. М.З. Петренко; фото Ю.Г. Орлова, В.О. Чупріна. – К.: Мистецтво, 1981. – Фото на с. 148-150 (190 с.).

Київський музей історичних коштовностей / Автор вступ. ст., упоряд. О.Д. Ганіна. – К.: Мистецтво, 1974. – С. 9, 10, табл. 37-46 (195 с.).

Кисель В.А. Аржанская пектораль: происхождение, стилистика, символика // «И музою его была наука»: Сборник памяти В.А. Коренько (1952–2016) – Азов: Изд-во Азовского музея-заповедника, 2017. – С. 124 (С. 115-126).

Кирилюк Ф.М., Мельник В.М. Політична антропологія Скіфської держави // Минуле і сучасність: Херсонщина. Таврія. Каховка: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної краєзнавчої конференції (16-17 вересня 2016 р.). – Каховка-Херсон: Гілея, 2016. – С. 68 (С. 66-69).

Кирсанов А.Н. Народная художественная культура как средство межнационального общения // Традиционное прикладное искусство и образование. – 2017. – № 1 (19). – Рис. на с. 11 (С. 1-11).

Китова С. Полотняний літопис України. Семантика орнаменту українського рушника. – Черкаси: Брама, 2003. – С. 120 (224 с.).

Кірсєва Т.І. Образи часу у просторі культури і мистецтва // Наука. Релігія. Суспільство. – 2011. – № 4. – С. 88 (С. 86-92).

Кіщак І.І.¹ Пектораль із Товстої Могили – як символ скіфської міфології // Науковий вісник Миколаївського державного університету ім. В.О. Сухомлинського. – Миколаїв: МДУ, 2009. – Вип. 27: Історичні науки. – С. 15-19.

Кіщак І.І., Шкварець В.П. Про скарб скіфського кургану Товста Могила на Дніпропетровщині // Проблемні сторінки історії, економіки, культури, політики України. Мат-ли науково-практичної конференції. – Миколаїв; Одеса: ТОВ Від, 2008. – С. 127-131.

Клочко В.И. Скифские колчаные наборы из курганов под Борисполем // Древности Среднего Поднепровья. – К.: Наукова думка, 1981. – С. 48, 49, рис. 1 (С. 48-52).

Клочко Л.С. Новые материалы к реконструкции головного убора скифянок // Древности степной Скифии. – К.: Наукова думка, 1982. – С. 128 (С. 118-130).

Клочко Л.С. Скифские налобные украшения VI-III вв. до н.э. // Новые памятники древней и средневековой художественной культуры. – К.: Наукова думка, 1982. – С. 37 (С. 37-53).

Клочко Л.С. Верхній плечовий одяг скіфів // Археологія. – 1984. – Вип. 47. – С. 58, 63 (С. 57-68).

Клочко Л.С. Скифская обувь // СА. – 1992. – № 1. – С. 27 (С. 26-33).

Клочко Л.С. Антропоморфні образи в оздобах скіфських головних уборів // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне

¹ Див. також роботи даного автора під прізвищем Хомутовська І.І.

мистецтво – погляд крізь віки», 5-6 грудня 2005 р. – К., 2006. – С. 71 (С. 64-75).

Клочко Л.С. Поясная одежда у населения Скифии // Древности скифской эпохи. – М.: ИА РАН, 2006. – С. 101, 105, 106, рис. 6, 1 (С. 100-118).

Клочко Л.С. Костюми племен Скіфії в контексті зв'язків із населенням Європи // Na pograniczu światów. Studia z pradziejów międzymorza bałtycko-pontyjskiego ofiarowane Profesorowi Aleksandrowi Kośko w 60. rocznicę urodzin. – Poznań, 2008. – С. 212 (С. 217-238).

Клочко Л.С. Чоловічі головні убори на землях Скіфії // Епоха раннього заліза. Сборник научных трудов к 60-летию С.А. Скорого. – К.-Полтава, 2009. – С. 167, 170, 171, 174, рис. 1, 5 (С. 167-183).

Клочко Л.С. Вбрання скіфських амазонок // Археологія і давня історія України. – 2010. – Вип. 4 (10). Актуальні проблеми археології України. – С. 72 (С. 69-78).

Клочко Л. Декоративні елементи скіфських головних уборів. До інтерпретації так званих «великих ворварок» // Відлуння віків. – 2011. – № 1-2 (14-15). – С. 46, 47 (С. 46-49).

Клочко Л.С. Костюмы скифских амазонок // Восточноевропейские древности скифской эпохи. – Воронеж: ИПЦ «Научная книга», 2011. – С. 59 (С. 53-64).

Клочко Л. «Мир земной» в трактовке создателей пекторали из кургана Толстая Могила (Днепропетровской обл.) // Arta. Seria: Arte vizuale. – 2011. – Chişinău, 2011. – С. 32-38.

Клочко Л. Золота етнографія Скіфії (верхній фриз пекторалі з кургану Товста Могила) // Народна творчість та етнологія. – 2012. – № 1. – С. 51-60.

Клочко Л.С. Гривни із зооморфними закінченнями зі скіфських поховань // Музейні читання. Мат-ли наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». 12-14 листопада 2012 р. – К., 2013. – С. 82 (С. 76-96).

Клочко Л.С. Декоративні елементи у костюмах скіфів // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України – філіал Національного музею історії України, 10-12 листопада 2014 р. – К., 2015. – С. 83, 84 (С. 83-99).

Клочко Л. Скіфське золото – місток з минулого // Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – С. 32, фото на с. 32 (С. 28-32).

Клочко Л.С. Вбрання скіфських амазонок // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2016 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2017. – С. 76 (С. 71-88).

Клочко Л. Декоративні елементи вбрання населення Степового Побужжя // Емінак. – 2021. – № 1 (33). – С. 285 (С. 281-307).

Клочко Л. «Колись цю річку звали Бористеном, А Скіфією – всі оці краї» // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 10-13.

Клочко Л. Світ земний в образах верхнього ярусу пекторалі // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 76-79.

Клочко Л.С., Березова С.А. Історія Музею історичних коштовностей України в особистостях. Оксана Давидівна Ганіна // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України – філія Національного музею історії України, 20-21 листопада 2019 р. – К., 2021. – С. 15 (С. 7-19).

Клочко Л.С., Васіна З.О. Убрання скіф'янок за матеріалами з Мелітопольського кургану // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 2 (23). Старожитності раннього залізного віку. – С. 157 (С. 152-166).

Клочко Л.С., Підвисоцька О.П. Ювелірне мистецтво скіфо-сарматської доби // Музей історичних коштовностей України: Альбом. – К.: Мистецтво, 2004. – С. 22 (С. 18-23).

Клочко Л., Старченко О. Під крилами золотого грифона (Музей історичних коштовностей України) // Сучасний контент. Музейна галузь. Історія, здобутки та перспективи. Матеріали міжнародної наукової конференції. – Коломия, 2016. – С. 72 (С. 68-75).

Клочко Р. Домівка для минулого. Про музеї, історію та мистецтво. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2019. – С. 21-23 (88 с.).

Кляшторный С. Саки // История татар с древнейших времен до наших дней. В семи томах. – Казань: Рухият, 2002. – Т. 1. Народы степной Евразии в древности. – Рис. на с. 97 (С. 93-105).

Ковалева И.И. Миф об Актеоне как вариант космогонии // Власть. Судьба. Интерпретация культурных кодов. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2003. – С. 176-180 (С. 170-189).

Ковалева И.Ф. Кому принадлежали срубные погребения с бронзовыми иглами и шильцами // Северо-Восточное Приазовье в системе евразийских древностей (энеолит-бронза). Материалы международной конференции. – Донецк, 1996. – С. 92 (С. 91-93).

Ковалева И.Ф. Последний романтик археологии // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – Фото на с. 10-12 (С. 10-12).

Коваленко А.И. Некрополи Севастополя. – Симферополь: НАТА, 2012. – Фото на с. 39 (464 с.).

Коваль В.К. Ніч без Олеся Гончара: прощальні етюди. – К.: Щек і Хорив, 2005. – С. 304 (312 с.).

Ковальчук М.С. Геологічні передумови пошуку розсипних родовищ золота в Україні // Геологічний журнал. – 2003. – № 4. – С. 17, 18, 22, 23 (С. 16-23).

Ковпаненко Г.Т., Черненко Є.В. Рец.: Б.М. Мозолевський. Товста Могила Київ, Наукова думка, 1979, 251 с. // Вісник Академії наук Української РСР. – 1981. – № 8. – С. 98, 99 (С. 98-99).

Ковтанюк Н.Г. Національний музей історії України // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2010. – Т. 7: Мл – О. – С. 317 (С. 316, 317).

Кожин П.М. Значение материальной культуры для диагностики процессов доисторического этногенеза // Историческая динамика расовой и этнической дифференциации населения Азии. – М.: Наука, 1987. – С. 98 (С. 80-107).

Козак Д.Н., Крыжицкий С.Д., Мурзин В.Ю. Былое украинской степи. – Николаев: Возможности Киммерии, 2002. – Фото на цв. вклейке между с. 12 и 13 (52 с.).

Козинкевич О. Україна скіфська. – Львів : Артклас, 2012. – С. 160-169 (170 с.).

Козлов С.А. «Скипетроносцы» скифской элиты // Stratum plus. – 2016. – № 3. Третий до... Потерянное столетие. – С. 360 (С. 351-368).

Козлов С.А. Чужой в тандеме с хищником: звериные статусы и воинские ранги погребенных Солохи // Stratum plus. – 2021. – № 3. Человек, ландшафт, культура. – С. 53 (С. 51-62).

Козуб Ю.И. Быт // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Том 2: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 513 (С. 504-513).

Козуб Ю.И. Металлообработка // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Том 2: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 449 (С. 444-450).

Колекція зброї та військового спорядження: Альбом / С.В. Діденко, О.В. Шевченко та ін. – К.: Мистецтво, 2011. – Фото на обкладинці (64 с.).

Колесник І.І. Федір Шевченко: інтелектуальна генеалогія українського радянського історика // Український історичний журнал. – 2005. – № 2. – С. 188 (С. 178-192).

Колода В.В. Коллекция культовых предметов скифского времени (из фондов Харьковского педуниверситета) // Проблемы археологии Восточной Европы. К 85-летию Бориса Андреевича Шрамко. – Харьков: Курсор, 2008. – С. 95 (С. 91-99).

Колядинська Т. Звірко В. Хто має охороняти кургани? // Землевпорядний вісник. – 2014. – № 8. – С. 30, фото на с. 30 (С. 30-35).

Коломієць П. Чому тьмяніє скіфське золото // Політика і час. – 2006. – № 6. – С. 85-89, фото на с. 3 обкладинки.

Колосов А.В. Основы археологии. – Могилев: УО «МГУ им. А.А. Кулешова», 2012. – С. 108 (160 с.).

Королькова Е.Ф. Властители степей. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2006. – С. 49, илл. 37, 39 (136 с.).

Королькова Е.Ф. Великая богиня, божественный всадник и загадочные энареи: попытка интерпретации // Гунны, готы и сарматы между Волгой и Дунаем. – СПб.: Фак-тет филологии и искусств СПбГУ, 2009. – С. 15, 25, 26 (С. 11-28).

Короткий довідник з історії України / І.Ф. Курас, І.І. Федьков та ін. – К.: Вища школа, 1994. – С. 156 (255 с.).

Корнієнко С.Ф. Рід Дніпровий: українці скіфської доби (гіпотеза). – К.: Ярославів Вал, 2010. – С. 92 (176 с.).

Корсунь Е. К 40-летию знаменитой находки // Антиквар. – 2011. – № 12 (59), декабрь. – С. 10.

Котлубай І. Світогляд скіфів у мистецтві // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник 2006 рік. – Львів: Логос, 2006. – Кн. II. – С. 583, 588, 589 (С. 582–590).

Кошкарлы К.О. Античная и раннесредневековая торевтика из Азербайджана. – Баку: Элм, 1985. – С. 51 (139 с.).

Кравченко С. Скифское золото // Наука и жизнь. – 1971. – № 9. – С. 10-12, фото на обложке и цв. вклейке.

Краснопёров А.А. Обувь пьяноборско-мазунинского времени // П Емельяновские чтения: материалы Всероссийской научно-практической конференции (Курган, 11-12 мая 2007 г.). – Курган: Изд-во Курганского гос. ун-та, 2007. – С. 27 (С. 25-28).

Кравич Д., Овсійчук В., Черепанова С. Українське мистецтво: Навч. посіб.: У 3 ч. Мистецтво від палеоліту до Середніх віків // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Мистецтво і освіта. – 2001. – Вип. 6. – С. 256, 264-268, 288 (С. 198-321).

Кравич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посіб.: у 3 ч. – Львів: Світ, 2003. – Ч. 1. – С. 151-156, рис. 125, 126, 127, 1, 2, фото на обкладинці (256 с. + 16 вкл. іл.)

Кривоносова М. Борзообразный помощник скифов // Мисливські собаки. – 2008. – № 3 (16). Сентябрь. – С. 16 (С. 16-17).

Крижицкий С.Д., Славин Л.М. Античные города-государства северного Причерноморья // История Украинской ССР: в 10 томах. – К.: Наукова думка, 1981. – Т. 1: Первобытно-общинный строй и зарождение классового общества. Киевская Русь (до второй половины XIII в.). – С. 246 (С. 202-252).

Крижицький С.Д. Античні держави Північного Причорномор'я // Мистецтво України: Енциклопедія в 5 т. – К.: Українська енциклопедія, 1995. – Т. 1: А – В. – С. 67 (С. 65-67).

Крижицький С.Д., Славін Л.М. Античні міста-держави Північного Причорномор'я // Історія Української РСР: у восьми томах, десяти книгах. – К.: Наукова думка, 1977. – Т. 1: Первіснообщинний лад. Виникнення і розвиток феодалізму (з найдавніших часів до середини XVII ст.). Кн. 1: Первіснообщинний лад і зародження класового суспільства. Київська Русь (до другої половини XIII ст.) / Від. ред. І.І. Артеменко. – С. 227 (С. 187-232).

Крижицький С.Д., Зубар В.М., Русяєва А.С. Античні держави Північного Причорномор'я // Україна крізь віки. – К.: Альтернативи, 1998. – Т. 2. – С. 290 (352 с.).

Крохмальний Р. Крізь епохи та світи: трансфігурація і трансферність як форми когерентності художнього образу // Українське літературознавство. – 2011. – Вип. 73. – С. 29, 34-36 (С. 28-37).

Круглова А.В. Скифский звериный стиль: принципы связи изобразительных и декоративных схем // Декоративное искусство и предметно-пространственная среда. Вестник Московской государственной художественно-промышленной академии имени С.Г. Строганова. – 2020. – № 1. – Ч. 2. – С. 122, 123, рис. 6, 7 (С. 114-125).

Крюков М.В. Культура евразийских кочевников в выставочных залах Японии // СЭ. – 1982. – № 5. – С. 94, рис. 2 (С. 89-97).

Ксенофонта И.В. Греко-скифское искусство // Большая российская энциклопедия. – М.: Большая российская энциклопедия, 2007. – Т. 7: Гермафродит – Григорьев. – С. 671.

Кубишев А.І., Симоненко О.В. Скіфські та сарматські пам'ятки Таврії // Золото степу. Археологія України. – К.-Шлезвіг, 1991. – С. 77 (С. 75-78).

Кубишев А.И., Бессонова С.С., Ковалев Н.В. Братолюбовский курган. – К., 2009. – С. 21, 56, 59, 66, 79 (192 с.+16 с. цв. вклейка).

Кубишев А.И., Николова А.В., Полин С.В. Скифские курганы у с. Львово на Херсонщине // Древности Степной Скифии. – К.: Наукова думка, 1982. – С. 147 (С. 130-148).

Кузаков В.К., Лихварь Д.Ф., Маркевич А.П. Накопление знаний о живой природе в древнейшие времена // Развитие биологии на Украине: 3-х томах – К.: Наукова думка, 1984. – Т. 1: С древнейших времен до Великой Октябрьской социалистической революции. – С. 25, фото на с. 26, 27 (С. 18-29).

Куземко А.А. Ретроспективний аналіз генезису лучної рослинності лісової та лісостепової зон рівнинної частини України // Автохтонні та інтродуковані рослини. – 2012. – Вип.8. – С. 30 (С. 24-34).

Кузнецова Т.М. К вопросу о прообразе изображений ушастого грифона // КСИА. – 2019. – Вып. 255. – С. 170, рис. 2, ж (С. 169-184).

Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее. – М.: Институт экономических стратегий, 2008. – Т. III: Северное Причерноморье – пространство взаимодействия цивилизаций. – С. 760 (908 с.).

Кузьмина Е.Е. Опыт интерпретации некоторых памятников скифского искусства // ВДИ. – 1984. – № 1. – С. 105-108 (С. 93-108).

Кузьмина Е.Е. Занавес поднимается (О семантике скифского искусства) // Знание – сила. – 1985. – № 11 (701). – С. 41-42 (С. 38-42).

Кузьмина Е.Е. Сюжет борьбы хищника и копытного в искусстве «звериного» стиля евразийских степей скифской эпохи // Скифо-сибирский мир. Искусство и идеология. – Новосибирск: Наука, 1987. – С. 3, рис. 3 (С. 3-12).

Кузьмина Е.Е. Откуда пришли индоарии? Материальная культура племен андроновской общности и происхождение индоиранцев. – М., 1994. – С. 159 (462 с.).

Кузьмина Е.Е. Вместо предисловия // Кузьмина Е.Е. Мифология и искусство скифов и бактрийцев: (культурологические очерки). – М., 2002. – С. 13 (С. 5-14).

Кузьмина Е.Е. Мифология и искусство скифов и бактрийцев: (культурологические очерки). – М., 2002. – Фото на обратной стороне обложки (288 с.).

Кузьмина Е.Е. Сюжет борьбы хищника и копытного в искусстве «звериного» стиля евразийских степей скифской эпохи // Кузьмина Е.Е. Мифология и искусство скифов и бактрийцев: (культурологические очерки). – М., 2002. – С. 90 (С. 90-102).

Кузьмина Е.Е. Опыт интерпретации некоторых памятников скифского искусства // Кузьмина Е.Е. Мифология и искусство скифов и бактрийцев: (культурологические очерки). – М., 2002. – С. 134-138, 144, 145 (С. 124-145).

Кузьмина Е.Е. Классификация и периодизация памятников андроновской культурной общности. – Актобе: ПринтА, 2008. – С. 28 (358 с.).

Куєвда В. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект. – Донецьк: Український культурологічний центр, Донецьке відділення НТШ, 2007. – С. 41, 109, іл. 3 (264 с.).

Куликова И.Г. Мгновения, остановленные скифами (Изображения движений в скифском искусстве) // Крымский музей. 1995-1996. – Симферополь: Таврия, 1996. – С. 32 (С. 29-36).

Купрій С.О., Ліфантій О.В., Шелехань О.В. Курган 6 могильника Водославка: поховання скіфської знаті // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 4 (33). – С. 207 (С. 182-212).

Курочкин Г.Н. Индоиранские элементы в искусстве древнего Востока и исторические корни скифо-сибирского искусства // Скифо-сибирский мир (искусство и идеология). Тезисы докладов. – Кемерово, 1984. – С. 37-39.

Кутейникова З. Александр Минжулин – реставратор сокровищ // Культура здоровой жизни. – 2010. – № 3. – С. 30-32.

Кучма Л.Д. Украина – не Россия. – М.: Время, 2003. – Цв. фото после с. 160² (560 с., ил.).

Кучма Л.Д. Україна – не Росія / перекл. з рос. – М.: Время, 2004. – Кольор. фото після с. 160 (560 с.).

Кулумджиева М. Дългия живот на един мит (Житийният цикъл на Йосиф Прекрасни в галерията на църквата «Рождество Христово» в Арбанаси) // Проблеми на изкуството. – 2002. – № 1. – С. 51 (С. 51-57).

Лазаренко В.Г. Символические изображения на торевтике и глиптике античного Северного Причерноморья, связываемые с образом Ахилла // Боспорские исследования. – 2021. – Вып. XLII. – С. 15-18, рис. 14 (С.3-41).

Лазаренко И. Скитите в Тракия (VII в. пр. н.е. – I в. от н.е.). – Варна: Онгъл, 2015. – Ч. I. Писмени извори за скити в Тракия. – С. 132 (405 с.).

Лазарович Н.В., Сало Т.В. Феномен скіфської культури: самобутність проявів // Дні науки філософського факультету–2012. Міжнародна наукова конференція – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2012. – Ч. 2. – С. 48 (С. 47-48).

Латигіна Н.А. Культура народів Північного Причорномор'я в період раннього залізного віку. Частина 2 // Гілея: науковий вісник. – 2013. – № 72. – С. 34 (С. 32-37).

Лелеков Л.А. [Выступление на круглом столе «Дискуссионные проблемы отечественной скифологии»] // Народы Азии и Африки. – 1980. – № 5. – С. 126 (С. 125-128).

Лелеков Л.А. Рец.: Раевский Д.С. Модель мира скифской культуры. М.: Наука, 1985. 256 с. // ВДИ. – 1987. – № 4. – С. 183-184 (С. 181-186).

Лелеков Л.А., Раевский Д.С. Инокультурный миф в греческой изобразительной традиции // Жизнь мифа в античности. Материалы научной конференции «Випперовские чтения-1985». – М.: Советский художник. – 1988. – Вып. XVIII. – Ч. I. – С. 215-226.

² Пектораль з Товстої Могили тут помилково атрибутована як знахідка у кургані Велика Близниця.

Леонід Череватенко: матеріали до біобібліографічного покажчика / Упоряд. Н. Казакова, наук. ред. В. Кононенко. – К., 2019. – С. 14 (256 с.).

Лесков А., Хазанов А., Черненко Е., Шкурко А., Левин В. Кто вы, скифы? // Вокруг света. – 1971. – № 12. – С. 26-33, 59.

Лесков А.М. Записки археолога. – М.: Клио, 2019. – С. 254-256 (612 с.).

Лисицина Л. Археология // Ежегодник Большой Советской Энциклопедии, 1972 г. – М.: Советская Энциклопедия, 1972. – Вып. 16. – С. 530, фото на табл. VIII, 10 между с. 496 и 497 (С. 530-531).

Лисицина Н.К. Сообщают археологи // История СССР. – 1972. – № 3. – С. 194. (С. 190-197).

Литвинский Б.А. Бактрийцы на охоте // Записки Восточного отделения Российского археологического общества. – СПб.: Петербургское Востоковедение, 2002. – Новая серия. Т.I (XXVI). – С. 204 (С. 181-213).

Литовченко С.Д., Берестнев С.И., Шрамко И.Б. и др. VII Международная научная конференция «Проблемы истории и археологии Украины», посвященная 85-летию со дня рождения В.И. Кадеева // Древности 2013. – Харьков: Харьковское историко-археологическое общество; ООО «НТМТ», 2013. – С. 348 (С. 344-361).

Лифантій О. Золоті украшения одежды из Мельгуновского кургана // Наукові записки. Серія: Історичні науки. – Вип. 21: Актуальні проблеми археології та історії раннього залізного віку. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. – С. 97 (С. 52-59).

Личковах В.А. Знак коня в этнокультуре (посвящается 200-летию юбилею П.П. Ершова) // Культура как вид человеческого бытия и познания: Сб. материалов Всероссийской науч. конф. с международ. участием в филиале «ТюмГУ» в г. Ишиме, посвящ. 70-летию д. философск. наук, проф. Полищука В.И. – Ишим: Изд-во филиал «ТюмГУ» в г. Ишиме, 2015. – С. 167-168, 170 (С. 166-177).

Личковах В.А. Семіотика етнокультури (на прикладі знака Коня і сигнатури Семаргла в художній етнокультурології // Трансформаційні процеси в мистецькій освіті та культурі України ХХ століття: Зб. матеріалів Міжн. наук.-творч. конф., Одеса, Київ, Варшава, 25-26 квітня 2017 р. – К.: НАКККіМ, 2017. – С. 20 (С. 19-22).

Літопис руський / Пер. з давньорус. Л.Є. Махновця; відп. ред. О.В. Мишанич. – К.: Дніпро, 1989. – С. 8, рис. 11-13 (XVI+591 с.).

Ліфантій О.В. Золоті прикраси одягу із ранніх скіфських комплексів // Боспорские исследования. – Вып. XXX. – С. 44, 45, рис. 4, 2; 5, 6 (С. 39-53).

Ліфантій О.В. Два типи довгих пластин головних уборів скіфів із зображеннями комах // Магістеріум. – 2015. – Вип. 60: Археологічні студії. – С. 72, 73, 74 (С. 71-75).

Ліфантій О. Золото Скіфії // Історія цивілізації. Україна. – Харків: Фоліо, 2019. – Т. 1. Від кіммерійців до Русі (X ст. до н.е. – IX ст.). – С. 164, фото 1 на 52-й та 54-й сторінках нумерованої кольорової вклейки, між с. 160 та 161 (С. 161-166).

Ліфантій О. Пектораль. Знахідка століття. – К.: Національний музей історії України, 2021. – С. 3, 18, 19, фото 31-33, на обкладинці (20 с.).

Ліфантій О. Хто був власником пекторалі // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 80-83.

Ліфантій О.В., Стрельник М.О. Скіфський звіриний стиль: труднощі «перекладу». – К.: Національний музей історії України, 2021. – С. 18, рис. 36 (20 с.).

Лобачева С.Э., Алажченко А.В., Ситар А.Ю., Шопина Е.В. Ювелирное искусство скифов: семантика звериного стиля // Энергосберегающие технологические комплексы и оборудование для производства строительных материалов. – Белгород: Изд-во БГТУ им. В.Г. Шухова, 2016. – Вып. 15. – С. 112, рис. 2 (С. 110-113).

Лойк В. Приборкуач степу. Пам'яті Бориса Мозолецького // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 42-46.

Локайчук С. Словник археологічних термінів: структура та принципи укладання // Лінгвостилістичні студії. – 2016. – Вип. 4. – С. 118 (С. 114-122).

Лопухова О.Б., Ляпустина Е.В. IX авторско-читательская конференция «Вестника древней истории» (Москва, 28-30 мая 1984 г.) // ВДИ. – 1985. – № 2. – С. 209 (*информация о докладе Ф.Р. Балонова «Семантика произведений греко-скифской торевтики и мифологические представления скифских племен о пространстве-времени»*) (С. 202-214).

Луговой К.В. Ритуал в нартовском эпосе народов Северного Кавказа. – Новосибирск: Изд-во НГПУ, 2013. – С. 204, 205 (276 с.).

Лукьяшко С.И. Галерея скифского портрета // «И музою его была наука»: Сборник памяти В.А. Коренько (1952–2016). – Азов: Изд-во Азовского музея-заповедника, 2017. – С. 189-192, рис. 1-3, 5 (С. 188-193).

Маанаева Н.М. Этнокультурные факторы формирования архитектуры «Кымызхана» // Вестник Кыргызского государственного университета строительства, транспорта и архитектуры им. Н. Исанова. – 2016. – № 4 (54). – С. 104, рис. 1, 2 (С. 102-108).

Магочій П.-Р. Ілюстрована історія України / Пер. з англ. С. Біленький. – К.: Критика, 2012. – Рис. 3.5 (446, [49] с.).

Мадяр С.-А. Угорці в Києві з IX століття до наших днів. Глави історії угорсько-українських відносин. – К.: Посольство Угорщини в Києві, Міжнародна громадська академія «MODUS COLORIS», 2018. – Фото на с. 24 (396 с.).

Максимов Е.В. Зарубинецкая культура на территории УССР. – К.: Наукова думка, 1982. – С. 56 (183 с.).

Малинська Н.А., Церковняк-Городецька О.Г. Символіка вінка та персня в українському фольклорі – Вінниця: ГЛОБУС-ПРЕС, 2008. – С. 50-54 (176 с.).

Малышев А.А. Отдел скифо-сарматской археологии // Институт археологии РАН: 100 лет истории. – М.: ИА РАН, 2019. – Фото на с. 49 (С. 43-52).

Мальчик Н. Вадим Крушинский: «За находку золотой пекторали Борису Мозолевскому вручили ... пятьсот рублей» // Караван историй. Украина. – 2011. – Июль-август. – С. 116-129.

Манцевич А.П. К вопросу об изображениях «варваров» на предметах торевтики из курганов Северного Причерноморья // *Studia Thracica*. Фрако-скифские культурные связи. – Sofia, 1975. – Vol. I. – С. 118-123, рис. 9 (С. 112-126).

Манцевич А.П. Изображения «скифов» в ювелирном искусстве античной эпохи // *Archeologia*. – Warszawa, 1976. – Vol. 26. 1975. – С. 1-45.

Манцевич А.П. Чертомлыкская ваза и пектораль из Толстой Могилы // *Pulpudeva*. – Sofia, 1976. – Vol. I. – С. 83-98.

Манцевич А.П. Золотой нагрудник из Толстой Могилы // *Thracia Serdicae*. – 1980. – Vol. V. – С. 97-120.

Манцевич А.П. Открытие царской гробницы у деревни Вергина в северной Греции: Античная Македония // ВДИ. – 1980. – № 3. – С. 159, 161, 165, 166 (С. 152-167).

Манцевич А.П. Курган Солоха. Публикация одной коллекции. – Л.: Искусство, 1987. – С. 82, 91, 120 (143 с.).

Маразов И. Ритоните в древна Тракия. – София: Български художник, 1978. – С. 66, 88, рис. 63 (178 с.).

Маразов И. «Жертвоприношение на овен» в тракийския шлем от Коцофенеши // Обреди и обреден фолклор. – София: Издателство на Българската академия на науките, 1981. – С. 176, 177, 183, рис. 4 (С. 173-196).

Маразов И. Ново изследване за религиозните представи на скитите // Проблеми на изкуството. – 1984. – № 1. – С. 59 (С. 58-60).

Маразов И. Д.С. Раевский Модель мира скифской культуры. М.: Наука. 1985. 255 с. 37 рисунки // Археология. – 1989. – № 3. – С. 64 (С. 63, 64).

Маразов И. Видимият мит: Изкуство и митология. – София: ИК «Хр. Ботев», 1992. – С. 35, 131 (224 с.).

Маразов И. Мит, ритуал и изкуство у траките. – София: Университетско издателство «Св. Климент Охридски», 1992. – С. 117, 118, 120, 141, 218, 340, 342 (493 с.).

Маразов И. Митология на златото. – София: ИК Христо Ботев, 1994. – С. 124, 180, 181, 185 (335 с.).

Маразов И. Митология на траките. – София: Секор, 1994. – С. 213 (240 с.).

Маразов И. «Хищник, свернувшийся кольцом»: изобразительная этимология сюжета // Международная конференция по первобытному искусству. – Кемерово, 2000. – Т. 2. – С. 164 (С. 150-172).

Маразов И. Фиалата от Кул Оба – образът на «другия» в изкуството на скитите // МИФ-7: Ἀποθέωσις. На акад. Дмитри Сергеевич Раевски. – София, 2001. – С. 370, 400 (С. 360-423).

Маразов И. Скитска апликация от Северна Тракия // Проблеми на изкуството. – 2002. – № 2. – С. 49-54.

Маразов И. Семиотични аспекти на оръжието през древността // Проблеми на изкуството. – 2005. – № 1. – С. 36-43.

Маразов И. Богинята Атина в царската идеология на древна Тракия. // Проблеми и изследвания на тракийската култура. – Казанлък: Ирита, 2006. – Т. I. – С. 48 (С. 32-74).

Маразов И. Вълчата маска в Тракия // Годишник на департамент «Антропология». – 2010. – Т. 4 (URL: <http://ebox.nbu.bg/apl2010/index.php?p=10>).

Маразов И. Разкъсаният Орфей или разкъсаната песен // Литературен вестник. – 2010. – № 39. – С. 12. (С. 12-14).

Маразов И. Ритон с глава на овен. – София: Захарий Стоянов, 2010. – С. 18, 19, 81, 82, рис. 34; 34а; 112 (115 с.).

Маразов И. Золотое руно // Фракийское золото из Болгарии: Ожившие легенды. Каталог выставки. – М.: Кучково поле, 2013. – С. 263 (С. 262, 263).

Маразов И. Ситула // Фракийское золото из Болгарии: Ожившие легенды. Каталог выставки. – М.: Кучково поле, 2013. – С. 258 (С. 258, 259).

Маразов И. Царская идеология и искусство фракийцев // Фракийское золото из Болгарии: Ожившие легенды. – М.: Кучково поле, 2013. – С. 23 (С. 22-31).

Маразов И. Виното на траките. Мит, ритуал и изкуство. – София: Academic Book Market Publishers, 2014. – С. 42, 43, 136, 138 (387 с.).

Маразов И. Златното руно в тракийската иконография // In memoriam Ivani Venedikov. По случай 100-годишнината от рождението му. – София: НАИМ при БАН, 2020. – С. 53-78. (Годишник на Националния археологически музей. – Т. XIV).

Марина Ю.Р. Конвенціональний живопис як форма відображення ідеології тоталітарної системи // Сучасне мистецтво. – 2019. – № 15. – С. 233 (С. 231-242).

Маріна З.П. Археологічний нарис // Пам'ятки історії та культури Нікопольського району: Дніпропетровська область (за матеріалами «Зводу пам'яток історії та культури України»). – Дніпро: Журфонд, 2017. – С. 31, 32, мал. 14, 15, фото на с. 1 та кольорове фото на вкладці між с.224 та 225 (С. 5-49).

Маріна З.П., Ромашко О.В. Стародавній період етнічної історії Придніпров'я // Етнонаціональний світ Придніпров'я. – Харків: ФОП Панов А.М., 2018. – С. 65-67, рис. 24 (С. 17-88).

Марков С.М. Медиация – альтернативный способ разрешения конфликтов (споров) // Вестник Хабаровской государственной академии экономики и права. – 2010. – № 3 (48). – С. 46 (С. 42-59).

Марсадолов Л.С. Мифопоэтические и зодиакальные представления кочевников Сибири в I-м тыс. до н.э. // Реальные и знаковые формы социальной дифференциации в архайке. Миф и формы его отражения в ритуальной практике. Сборник научных трудов семинара «Теория и методология архайки». – СПб.: МАЭ РАН, 2015. – С. 183 (С. 172-187) (Теория и методология архайки. Вып. VIII).

Мартынов А.И. Археология СССР. Учеб. пособ. / 2-е изд. – М.: Высш. школа, 1982. – С. 129, 130, рис. 4 на с. 125 (271 с.).

Мартынов А.И. О мировоззренческой основе искусства скифо-сибирского мира // Скифо-сибирский мир. Искусство и идеология. – Новосибирск: Наука, 1987. – С. 13 (С. 13-25).

Мартынов А. Горит из могильника Дорт-Оба (опыт реконструкции) // Сообщения Государственного Эрмитажа. – 1991. – [Вып.] LV. – С. 35 (С. 33-36).

Мартынов А.И. Археология / Учебник / 3-е изд. – М.: Высшая школа, 1996. – С. 215, 278, 280, 281 (415 с.).

Мартынов А.И. Археология / Учебник / 4-е изд. – М.: Высшая школа, 2000. – С. 211 (439 с.).

Мартынов А.И. Археология / Учебник / 5-е изд., перераб. – М.: Высшая школа, 2005. – С. 240, 301 (447 с.).

Мартынов А.И., Алексеев В.П. История и палеоантропология скифо-сибирского мира. – Кемерово: Кемеровский госуниверситет, 1986. – С. 87, 96 (146 с.).

Марченко Н.П. Біографічна інформація у виданнях для дітей у контексті сучасних завдань біографістики // Українська біографістика. – К., 2010. – Вип.7 – С. 121 (С. 105-144).

Марьяшев А.Н., Рогожинский А.Е. Наскальные изображения в горах Ешкиольмес. – Алма-Ата: Гылым, 1991. – С. 25 (80 с.).

Маслов В.Е. Композиция с номадами из Калалы-гыр 2 и ее культурно-исторический фон // Труды Государственного Эрмитажа. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2015. – [Т.] 77: Археология без границ: коллекции, проблемы, исследования, гипотезы. – С. 287 (С. 269-295).

Масол Л.М., Ничкало С.А., Веселовська Г.І., Оніщенко О.І. Художня культура України. – К.: Вища школа, 2006. – С. 22, 23, фото на с. 23 (239 с.).

Матейко К.І. Український народний одяг. – К.: Наукова думка, 1977. – С. 10 (223 с.).

Матюхіна О.А. Вплив античності на культуру України // Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія. – 2010. – № 2. – С. 161, 164 (С. 160-164).

Матюшин Г.Н. Археологический словарь. – М.: Просвещение; АО «Учеб. лит.», 1996. – 304 с.: ил. (статьи «Лошадь», «Толстая Могила»).

Мацына А.И. Грифон. К содержанию образа // Вестник Челябинского университета. Сер. 1. История. – 1999. – № 1. – Рис. 10 (С. 15-34).

Мацієвський І. Відображення світобудови в музиці та просторовому мистецтві номадичних культур // Десята конференція дослідників народної музики червоно-руських (галицько-володимирських) та суміжних земель (Львів, 21-23квітня 2017 року): Збірка статей і матеріалів на пошану професора Богдана Луканюка. – Львів, 2017. – С. 79, ілл. 22 (С.65-86).

Мачинский Д.А. О смысле изображений на чертомлыцкой амфоре // Проблемы археологии. – Л.: Изд-во ЛГУ, 1978. – Вып. II: Сб.статей в память проф. М.И. Артамонова. – С. 240 (С. 232-240).

Мачинский Д.А. Пектораль из Толстой Могины и великие женские божества Скифии // Культура Востока: Древность и раннее средневековье. – Л.: Аврора, 1978. – С. 131-150.

Мачинский Д.А. Страна аримаспов, простор ариев и «скифские» зеркала с бортиком // Проблемы археологии. – СПб.: СПбГУ, 1998. – Вып. 4. История и культура древних и средневековых обществ: сборник статей, посвящённых 100-летию со дня рождения Михаила Илларионовича Артамонова. – С. 114 (С. 102-117).

Мачинский Д.А. Страна аримаспов, простор ариев и «скифские» зеркала с бортиком // Мачинский Д.А. Скифия – Россия. Узловые события и сквозные проблемы. В 2 т. – СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2018. – Т. 1. – С. 164 (С. 145-166).

Мачинский Д.А. О смысле изображений на Чертомлыцкой амфоре // Мачинский Д.А. Скифия – Россия. Узловые события и сквозные проблемы.

В 2 т. – СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2018. – Т. 1. – С. 250 (С. 239-250).

Мачинский Д.А. Пектораль из Толстой могилы и великие женские божества Скифии // Мачинский Д.А. Скифия – Россия. Узловые события и сквозные проблемы. В 2 т. – СПб.: Издательство Ивана Лимбаха, 2018. – Т. 1. – С. 251-280.

Медведев Г.В. К истории изучения религиозных представлений поздних скифов // У Понта Евксинского (памяти Павла Николаевича Шульца). – Симферополь: Изд-во Крым. науч. центра, 2004. – С. 158 (С. 157-162).

Мезенцева Г.Г. Дослідники археології України: Енциклопедичний словник-довідник. – Чернігів: Сіверянська думка, 1997. – С. 119 (205 с.).

Мелюкова А.И. Скифские курганы // Детская энциклопедия. – М.: Педагогика, 1975. – С. 63, фото на с. 62 (С. 61-63).

Мелюкова А.И. Скифское каменное изваяние из с. Буторы // Вопросы древней и средневековой археологии Восточной Европы. – М.: Наука, 1978. – С. 40 (С. 36-42).

Мелюкова А.И. Скифия и фракийский мир. – М.: Наука, 1979. – С. 204-205 (256 с.).

Мелюкова А.И. Хозяйство, быт, торговля // Степи европейской части СССР в скифо-сарматское время. – М.: Наука, 1989. – С. 119 (С. 113-120).

Метелкин Н.В. Сокровища и найденные клады Украины. – М.: ОЛМА Медиа Групп, 2006. – С. 27, 41 (192 с.).

Мец Ф.И. О возможной балканской параллели одному из сюжетов западносибирской металлопластики («медведь в жертвенной позе») // Ханты-Мансийский автономный округ в зеркале прошлого. – Томск–Ханты-Мансийск: Изд-во Том. ун-та, 2004. – Вып. 2. – С. 127 (С. 125-136).

Мец Ф.И., Плетнёва Л.М. О бронзовой бляхе из могильника Чердашный Лог III // Томский журнал лингвистических и антропологических исследований. – 2014. – Вып. 2 (4). – С. 65 (С. 59-71).

Мещеряков Д.В., Фёдоров В.К., Яблонский Л.Т. Старая коллекция находок из Прохоровки в свете новейших археологических исследований // РА. – 2006. – № 1. – С. 112 (С. 106-117).

Минасян Р.С. Металлообработка в древности и Средневековье. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2014. – С. 101 (472 с.).

Минжулин А. Основы экспертизы произведений из металла // Антиквар. – 2006. – № 1. – Фото на с. 60, 63 (С. 60-63).

Минжулин А. Техника литья через века // Вісник ювеліра України. – 2007. – № 1. – С. 55, фото на с. 58 (С. 55-66).

Мир древностей. – 2006. – № 1. – Фото на с. 64 и на обратной стороне обложки (64 с.).

Мировая художественная культура. Древний Египет. Скифский мир: Хрестоматия / Сост. И.А. Химик. – СПб.: Лань, 2004. – С. 776-789 (фрагменты из работ Б.Н. Мозолевого и Д.С. Раевского) (800 с.: ил. + вклейка – 24 с.). (Мир культуры, истории и философии).

Миронова Е.А. Парк камней «Край света» на о. Хайнань (КНР) как возможное святилище Великой Богини (единый культ Евразии) // Россия и Китай: история и перспективы сотрудничества. Материалы VII международной научно-практической конференции. – Благовещенск, 2017. – Вып. 7. – С. 128, рис. 56 (С. 123-140).

Мирошина Т.В. Головные уборы // Степи европейской части СССР в скифо-сарматское время. – М.: Наука, 1989. – С. 108 (С. 108-109).

Михайлин В.Ю. Пектораль из Толстой Могилы как воинский текст // Повседневность российской провинции: история, язык и пространство. – Казань: ЗАО «Новое знание», 2002. – С. 7-35.

Михайлин В. Понятие «судьбы» и его текстуальные репрезентации в контексте архаических и «эпических» культур // Жанры речи. – Саратов: Колледж, 2002. – Вып. 3. – С. 308-318.

Михайлин В. Золотое лекало судьбы: пектораль из Толстой Могилы и проблема интерпретации скифского звериного стиля // Власть. Судьба. Интерпретация культурных кодов. – Саратов: Изд-во Саратов. ун-та, 2003. – С. 6-169.

Михайлин В. Тропа звериных слов: Пространственно-ориентированные культурные коды в индоевропейской традиции. – М.: Новое литературное обозрение, 2005. – С. 19-176 (528 с.).

Михайлин В.Ю. Мужские пространственно-ориентированные культурные коды в индоевропейской традиции: Автореф. дисс. ... докт. философ. наук. – Саратов, 2006. – С. 16-17 (24 с.).

Михайлин В.Ю. Золотое лекало судьбы: пектораль из Толстой Могилы и проблема интерпретации скифского «звериного стиля». – Саратов–СПб.: ЛИСКА, 2010. – 172 с. (Труды семинара «Пространственно-магистические аспекты культуры». – Вып. 16).

Міжнародна археологічна конференція. Матеріали IV міжнародної археологічної конференції студентів і молодих вчених. – К.: Соборна Україна, 1996. – Малюнок на обкладинці та с. 1 (247 с.).

Мінжулін О. Реставрація творів з металу. – К.: Спалах, 1998. – С. 40, 107, іл. 13 (234 с.).

Мінжулін О. Золота пектораль скіфського царя // Вісник ювеліра України. – 2004. – Вип. 2. – С. 38-43.

Мінжулін О. Нашийна прикраса скіфського царя – золота пектораль (дослідження і реставрація) // Українська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2004. – Вип. 11. – С. 239-244.

Мінжулін О. Дослідження як основа експертного висновку і визначення місця твору мистецтва в історії та культурі суспільства // Українська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2012. – Вип. 19. – С. 219, іл. 3 (С. 118-222).

Міхєєв В.К., Шрамко Б.А. Археологія залізного віку Східної Європи: Навч. посібник. – Харків: Каравела, 2000. – С. 21 (224 с.).

Мовчан В., Скотний В. Українське мистецтво: традиції діалогу культур // Філософія освіти. – 2006. – Т. 3. – № 1. – С. 257 (С. 255-260).

Мовчан И.И., Цвек Е.Е. Археологические памятники в культурном наследии Украины // Культурное наследие Туркменистана (глубинные стоки и современные перспективы). – Ашгабад–СПб.: Европейский Дом, 2000. – С. 67 (С. 66-68).

Могилов О.Д. Мотив ног копытного животного на скифских уздечных бляхах // Revista arheologică. Serie nouă. – Chişinău, 2016. – Vol. XII. Nr. 1-2. – С. 172, 174, рис. 6 (С. 169-175).

Могилов О.Д. Про один різновид пряжок скіфського часу // Археологія. – 2016. – № 2. – С. 42, 43 (С. 40-59).

Мозолевский Б.Н. Диалог со скифами // Знание–сила. – 1971. – № 8. – С. 27-30.

Мозолевский Б. Все сияние скифского золота // Огонек. – 1972. – № 22. – С. 16, 17 (+вставка между с. 16 и 17 из 4 нумерованных листов цв. фото Н. Козловского и Л. Шерстенникова, фото пекторали на первой стр. вставки).

Мозолевский Б.Н. Курган Толстая Могила близ г. Орджоникидзе на Украине // СА. – 1972. – № 3. – С. 286-293, рис. 14-27 (С. 268-308).

Мозолевский Б.Н. Скифский царский курган Толстая Могила // Тез. докл. на сессии и пленумах отделения истории АН СССР, посвященных итогам полевых исследований в 1971 году. – М., 1972. – С. 5-8.

Мозолевский Б.Н. Стремление передать философскую картину мира // Курьер ЮНЕСКО. – 1977. – [Вып.] Январь: Скифы. – С. 19, 20.

Мозолевский Б.Н. Толстая Могила // Большая советская энциклопедия. – М.: Сов. энциклопедия, 1977. – Т. 26: Тихоходки – Ульяново. – С. 48, ст. 132, фото на с. 49, ст. 133.

Мозолевский Б.Н. Золотое эхо истории // Юный художник. – 1979. – № 10. – С. 39-43.

Мозолевский Б.Н. Скифские курганы в окрестностях г. Орджоникидзе на Днепропетровщине (раскопки 1972-1975 гг.) // Скифия и Кавказ. – К.: Наукова думка, 1980. – С. 136 (сравнение с изображениями на перстне) (С. 70-154).

Мозолевский Б.Н. Толстая Могила / Автореф. дисс. ... канд. ист. наук. – К., 1980. – С. 6-7, 21-22, 24 (25 с.).

Мозолевський Б.Н. Толстая Могила // Украинская советская энциклопедия. – К.: Главная редакция Украинской советской энциклопедии, 1984. – Т.11. Кн.1. Счисление – Функционал. – С. 195.

Мозолевський Б.Н. Связь времен (между Толстой и Соболевой Могилами) // Наука и человечество. 1995-1997. Международный ежегодник. – М.: Знание, 1997. – С. 156, фото на с.159 (С. 156-167).

Мозолевський Б.Н., Черненко Е.В., Зарайская Н.П. Скифский царский курган Толстая Могила // Археологические открытия 1971 года. – М.: Наука, 1972. – С. 338-341.

Мозолевський Б.Н., Полин С.В., Рябова В.А., Шевченко Н.П. Работы Орджоникидзевской экспедиции // Археологические открытия 1975 года. – М.: Наука, 1976. – С. 367 (С. 366, 367).

Мозолевський Б.Н., Полин С.В. Курганы скифского Герроса IV в. до н.э. (Бабина, Водяна и Соболева могилы). – К.: Издательский дом «Стилос», 2005. – С. 11 (биография), 348 (о горитах), 362–364 (хронология Толстой Могилы), 362 (пассаж о пекторали) (600 с. + 24 табл. цв.илл.).

Мозолевська В. Пливе в печаль дорога пізня... // Мозолевський Борис. Поезії. – К.: Темпора, 2007. – С. 526-528, 545, 546 (С. 515-546).

Мозолевський Б. Нетлінна краса віків // Україна. – 1971. – № 39 (767). – С. 12-13, фото на обкладинці.

Мозолевський Б.М. Скіфія з висоти царських курганів // Наука і суспільство. – 1971. – № 9. – С. 49-51.

Мозолевський Б. Шедевр Товстої Могили // Образотворче мистецтво. – 1971. – № 6. – С. 22-23.

Мозолевський Б.М. Дослідження Товстої Могили // XV наукова конференція Інституту археології АН УРСР, присвячена 50-річчю утворення СРСР (результати польових досліджень 1970-1971 років на території України). Тези пленарних і секційних доповідей. – Одеса, 1972. – С. 25-31.

Мозолевський Б. Світло з-під землі // Вітчизна. – 1972. – Ч. 1. – С. 224.

Мозолевський Б.М. Скарби Товстої Могили (фотодобірка з текстами на укр., рос., англ. та фр. мовах). – К., 1972. – 6 с., 16 іл.

Мозолевський Б. Товста Могила // Пам'ятки України. – 1972. – № 2. – С. 54-57.

Мозолевський Б.М. Товста Могила // Радянська енциклопедія історії України. В 4-х томах. – К.: Головна редакція Української радянської енциклопедії, 1972. – Т.4: Розлив – Яцкевич. – С. 281, кольорове фото між с. 281 та 282.

Мозолевський Б.М. Товста Могила – видатна пам'ятка Скіфії // Археологія. – 1972. – Вип. 5. – С. 75-77, рис. 6-7, кольор. фото між с. 72-73 (С. 72-82).

Мозолевський Б. Скиття з висоти царських курганів // Сучасність: література, мистецтво, суспільне життя. – Мюнхен, 1973. – Ч. 1, січень (145). – С. 54-61.

Мозолевський Б.М. Зустрічі із скіфами // Книга для читання з історії СРСР. 3 найдавніших часів до кінця XIX століття. – К.: Радянська школа, 1974. – С. 15, 16 (С. 10-16).

Мозолевський Б. Синтез скіфо-античної думки. До інтерпретації пекторалі з Товстої Могили // Всесвіт. – 1978. – № 2. – С. 191-204.

Мозолевський Б.М. Товста Могила. – К.: Наукова думка, 1979. – С. 12, 38, 54, 73-93, 159, 197, 211, 213-226, 231, 234, 237-240, рис. 31, 35, 57-77, фото на с. 1, форзацах книжки та суперобкладинці (251 с.).

Мозолевський Б.М. Скіфський степ. – К.: Наукова думка, 1983. – С. 158-181, іл. 136, 139-162 (200 с.).

Мозолевський Б.М. Скіфи в Північному Причорномор'ї // Книга для читання з історії Української РСР (7-8 класи). – К.: Радянська школа, 1988. – С. 16 (С. 10-17).

Мозолевський Б.М. Знак Скіфії // Розбудова держави. – 1992. – № 4. – С. 33 (С. 32-38).

Мозолевський Б.М. Під скіфським небом // Київська старовина. – 1992. – № 4. – С. 73, 75, фото на зворотній сторінці обкладинки (С. 72-80).

Мозолевський Б. «Скарби чекають» // Однокласник. – 1992. – № 2-3. – С. 2-4.

Мозолевський Б. Вітер скіфського степу // Вихристенко В. Спецслужби в геноциді України. – Одеса: Маяк, 2002. – С. 115, 117 (С. 115-129).

Мозолевський Б.М. Етнічна географія Скіфії. – К.: КОРВІН-ПРЕСС, 2005. – Фото на обкладинці (102 с., 7 іл.).

Мозолевський Б.М. Скіфський степ / 2-е вид. – К.: Темпора, 2005. – С. 127-164 (192 с.).

Мозолевський Б.М., Черненко Є.В. Скарби Товстої Могили // Народна творчість та етнографія. – 1971. – № 6. – С. 106-107.

Мозолевський Б., Черняков І. Чи бути курганам у степу? // Охорона культурної спадщини Київської області. Проблеми, матеріали, дослідження. – К.: Академперіодика, 2006. – С. 228, 230, фото на с. 227 (С. 225-233).

Молев Е.А. Эллины и варвары. На северной окраине античного мира. – М.: ЗАО «Центрполиграф», 2003. – С. 329-330, рис. на с. 55 (199 с.).

Молев Е.А. История исследования семантики образа зайца в греко-скифской торовитке // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. – Нижний Новгород, 2015. – № 2. – С. 63 (С. 57-65).

Молев Е.А., Молева Н.В. Скифские антропоморфные изваяния Северного Причерноморья: эмблемы власти и войны // Вестник Нижегородского университета им. Н.И. Лобачевского. – 2013. – Вып. № 4 (3). – С. 17 (С. 15-21).

Молева Н.В. ТанDEM «заяц – собака» в изобразительном искусстве Древней Греции и Северного Причерноморья // Боспор Киммерийский и варварский мир в период античности и средневековья: материалы IV Боспорских чтений. – Керчь, 2003. – С. 185 (С. 184–186).

Молева Н.В. ТанDEM «заяц – собака» в религиозном мировоззрении древних греков // Проблемы антиковедения и медиэвистики. – Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2006. – Вып. 2. – С. 66, табл. II, 2а (С. 62-73).

Молева Н.В. ТанDEM «заяц – собака» в религиозном мировоззрении древних греков // Артефакты и сакральное в истории Боспора. – Нижний Новгород: Изд-во ННГУ, 2017. – С. 84, табл. II, 2а (С. 79-91).

Монахов С.Ю., Кузнецова Е.В., Чурекова Н.Б. История и археология Северного Причерноморья / Учебник [Электронный ресурс]. – Саратов: Саратовский государственный университет им. Н.Г. Чернышевского, 2013. – С. 88 (112 с.).

Моруженко А.О. Скифський курган Передерієва Могила // Археологія. – 1992. – № 4. – С. 74 (С. 67-75).

Москаленко Л.П., Филинская О.В. Козоводство: Учебное пособие. – Ярославль: ФГОУВПО «Ярославская ГСХА», 2011. – С. 12, 13, рис. 11 (197 с.).

Москаленко Л.П., Филинская О.В. Козоводство: Учебное пособие. – СПб.: Лань, 2012. – С. 18, 19, рис. 11 (272 с.).

Мотов Ю.А. К интерпретации изображений на парных пластинах из «сибирской коллекции Петра I» // РА. – 1999. – № 3. – С. 143 (С. 141-148).

Моця О. Сучасний стан дослідження в українській археології // Український історик. – 1994. – Т. 31. – С. 26 (С. 23-30).

Мошинский А.П. Золотое руно как символ власти в мифологии эллинов и скифов // Вопросы истории и культуры. – Вып. V. – Тбилиси, 1998. (на груз. яз., статья на рус. яз.). – С. 14-22.

Мошинский А.П. Пектораль из Толстой Могины как символ царской власти // Донская археология. – 2002. – № 1-2. – С. 84-88 + фото на с. 2-3 цветной вклейки.

Музей исторических драгоценностей УССР / авт.-сост. Ганина О.Д., Старченко Е.В., Арустамян Ж.Г., Гарбуз Б.Б. – К.: Мистецтво, 1984. – С. 43, фото на с. 44-45, 47-48 (191 с.).

Музей історичних коштовностей УРСР. Фотоальбом / авт. тексту та упоряд Ганіна О.Д., Старченко О.В., Арустамян Ж.Г., Гарбуз Б.Б. – К.: Мистецтво, 1984. – Фото 6-9 (143 с.).

Музей історичних коштовностей України: Альбом / Л.С. Ключко, О.П. Підвисоцька, О.В. Старченко та ін. – К.: Мистецтво, 2004. – С. 370-371, кат. 3, фото на с. 2, 3, 26-29 (464 с.).

Музей історичних коштовностей України. Альбом / Л.С. Ключко, О.В. Старченко та ін. – К.: Мистецтво, 2011. – Фото на с. 26-27 (464 с.).

Музей історичних коштовностей України. Альбом / Упоряд. та текст Л.В. Строкова, А.О. Грібкова та ін. – К.: Мистецтво, 2011. – Фото на с. 21 (64 с.).

Музей історичних коштовностей України: путівник / Нац. музей історії України / кер. проекту, вступ. ст. Л.В. Строкова; авт. тексту Л.С. Ключко та ін.; фото Д.В. Ключко. – К.: Простір, 2013. – С. 33-35, фото на обкладинці (95 с.).

Музейні читання. Матеріали наукової конференції, присвяченої пам'яті видатного українського археолога і поета Б.М. Мозолевського (1936 – 1993 рр.). Музей історичних коштовностей України 1996 р. – К., 1996. – Фото на с. I, 6, 18, 30 (VI+44 с.).

Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», 11-13 грудня 2006 року. – К., 2007. – Фото на с. 7, 9 (318 с.).

Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки», 14-16 листопада 2011 року. – К., 2012. – Фото на обкладинці (408 с.).

Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України – філіал Національного музею історії України, 10–12 листопада 2014 р. / Вступне слово. – К., 2015. – С. 3 (С. 3, 4).

Мурзин В.Ю. История скифов. – Николаев: Возможности Киммерии, 1997. – С. 23, рис.10 (24 с.).

Мурзин В.Ю. История скифов // Скифия: история, хозяйство, быт, религия, искусство, военное дело. – Николаев: Возможности Киммерии, 2004. – Фото на с. 6, 7, (С. 4-21).

Мурзин В.Ю. О погребениях скифских номархов // Элита в истории древних и средневековых народов Евразии. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2015. – С. 67 (С. 61-71).

Мурзин В.Ю., Тощев Г.Н. Заключение // Великая Скифия (курс лекций): Институт археологии Национальной Академии наук Украины, Запорожский государственный университет. – К.–Запорожье, 2002. – С. 227 (С. 226-233).

Мурзин В.Ю., Черненко Е.В. Курганы скифских царей (из истории исследований) // Вестник АН СССР. – 1982. – № 11. – С. 107, 109 (С. 101-112).

Мурзин В.Ю., Белан Ю.А., Подвысоцкая Е.П. Бердянский курган (погребальный комплекс скифского аристократа IV в. до н.э.). – К.: Видавець Олег Філюк, 2017. – С. 8-10 (136 с.).

Мурзин В.Ю. Алексей Иванович Тереножкин – основатель киевской школы скифоведения // Маргулановские чтения-2019: Материалы Международной археологической научно-практической конференции, посвященной 95-летию со дня рождения выдающегося казахстанского археолога К.А. Акишева. – Нур-Султан, 2019. – С. 44 (С. 39-46).

Мурзин В.Ю. «Как молоды мы были, ... как верили в себя...» // Археологія і давня історія України. – 2019. – Вип. 2 (31). – С. 15 (С. 15-19).

Мурзина М. Кто вы, скифы? // Вокруг света. – 1971. – № 8. – С. 40-41.

Мурзін В.Ю. Геродот та Д.І. Яворницький (спроба порівняльного аналізу) // Культурологічний вісник: науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряни. – Запоріжжя: Просвіта, 2008. – Вип.20. – С. 8 (С. 7-14).

Мурзін В.Ю. Проблема визначення поховань скіфських номархів // Археологія. – 2015. – № 1. – С. 24 (С. 19-29).

Мурзін В.Ю. Населення України у I тис. до н.е – на початку I тис. н.е // Етнічна історія давньої України. – К., 2000. – С. 65, рис. 30 (С. 45-117).

Назаров В.В. Архитектурные сооружения на монетах Боспора // Античная культура Северного Причерноморья в первые века нашей эры. – К.: Наукова думка, 1986. – С. 157 (С. 153-162).

Назимок М.М. Золотарство в Україні. – К.: Воля, 2003. – С. 10 (256 с.).

Найдек А. Між богами і Тотемами // Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – Фото на с. 58 (С. 56-58).

Наливайко С. Етнічна історія Давньої України. – К.: Євшан-зілля, 2007. – С. 181, рис. на с. 163 (624 с.).

Наривская В. Скифская пектораль как текст: интерпретация топики пастушества // Пастораль: взаимодействие искусств, жанров, стилей – М.: Академия имени Маймонида, 2016. – С. 33-47.

Нарівська В.Д. Скіфська пектораль і поетична пасторальність Бориса Мозолевського // Філологічні семінари. Театр літературного процесу: теорія і дійові особи. – К.: Логос, 2017. – Вип. 20. – С. 241-252.

Нарымбаева А.К. Туран – колыбель древних цивилизаций. – Алматы, 2009. – Вклейка после с. 352 (688 с.).

Національна академія наук України. 1918-2008: до 90-річчя від дня заснування / Голов. ред. Б.Є. Патон. – К.: Вид-во КММ, 2008. – Фото на с. 149 (624 с.).

Національна академія наук України. Видатні досягнення. 1918-2018 / Голов. ред. Б.Є. Патон. – К.: Фенікс, 2018. – С. 9 (320 с.).

Національний музей історії України. Альбом: У двох томах / Авт. ст. Н.Г. Ковтанюк, Л.В. Строкова; Фотозйомка Д.В. Клочко. – К.: Мистецтво, 2012. – Т. 1. – Фото на с. 1-2, 68-69 (320 с.).

Непомнящий Н.Н., Низовский А.Ю. 100 великих кладов. – М.: Вече, 2007. – С. 134-138 (Пектораль из Толстой Могилы) (432 с.).

Нестеренко П. Непоправна втрата (пам'яті професора О.І. Мінжуліна) // Українська академія мистецтва: дослідницькі та науково-методичні праці. – К., 2013. – Вип. 20. – С. 212, 213 (С. 212-214).

Нестеренко П. «Шістдесятники» в мистецтві екслібриса // Слово і час. – 2015. – № 9. – С. 30 (С. 29-39).

Нємцев І.В. Формування знань з археології в школі // Теорія та методика навчання суспільних дисциплін. – 2018. – № 1 (6). – С. 189 (С. 188-191).

Низовский А.Ю. Сто великих археологических открытий. – М.: Вече, 2002. – С. 335 (Сокровища «степных пирамид») (544 с.).

Низовский А.Ю. 100 великих реликвий и сокровищ. – М.: Вече, 2005. – С. 272-276 (Пектораль из Толстой Могилы).

Низовский А.Ю. 100 великих реликвий и сокровищ Украины. – К.: Арий, 2009. – С. 236-240 (Пектораль из Толстой Могилы).

Никифоров Б.Т., Ансимов А.Ф. Мир художественного металла: металлы, художественное литье иковка, ювелирное искусство. – Ростов-на-Дону: Изд. центр ДГТУ, 2007. – С. 258, 259, рис. 215 (428 с.).

Никольская К.Д. О странном наследстве в III книге «Артхашастры» Каугили // Stratum plus. – 2005-2009. – № 3. Скифские интерпретации. – С. 371-376.

Низовський А.Ю. 100 великих реліквій і скарбів України. – К.: Арій, 2009. – С. 236-240 (Пектораль із Товстої Могили).

Ніколова Н.І. Ідея препесії як стрижнева космологічна ідея греко-скіфської пекторалі // Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Філософія. Психологія. Педагогіка. – К., 2014. – Вип. 3. – С. 27-34.

Новиченко І. Кургани – свідки сивої давнини // Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – С. 35 (С. 33-35).

Новиченкова Н.Г. Устройство и обрядность святилища у перевала Гурзуфское седло. – Ялта: РИО КГГИ, 2002. – С. 156 (215 с.).

Нові монети та медалі України. Пектораль // Нумізматика і фалеристика. – 2003. – № 3. – С. 3 (фото, текст).

Носков Н.М. Основы этологии. – Горький: Волго-Вятское книжное издательство, 1973. – С. 207, 208, фото на с. 208 (256 с.).

Одрін О.В. З історії грецько-скіфських торговельних відносин: торгівля худобою. Археозоологічні дані та етнографічні паралелі // Стародавнє

Причорномор'я. – Одеса: Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2016. – Вип. XI – С. 399 (С. 392-399).

Одрін О.В. Тваринництво Ольвійського поліса кінця VI – першої половини III ст. до н.е. // Український історичний журнал. – 2016. – № 6. – С. 62, 63 (С. 49-66).

Окладникова Е.А. Модель Вселенной в системе образов наскального искусства Тихоокеанского побережья Северной Америки: проблема этнокультурных контактов аборигенов Сибири и коренного населения Северной Америки. – СПб.: МАЭ РАН, 1995. – С. 227, 247 (317 с.).

Оленковський М. Борис Мозолевський – українець, якого варто пам'ятати // Вісник Таврійської Фундації (Осередку вивчення української діаспори). – К.–Херсон: Просвіта, 2008. – Вип. 5. – С. 69-74.

Оленковський М. Борис Мозолевський – українець, якого варто пам'ятати // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 23-26.

Ольговский С.Я. Скифо-античная металлообработка архаического времени (по материалам Нижнего Побужья и Среднего Поднепровья). – К.: Укрпрессполиграфэкспо, 2005. – С. 178 (209 с.).

Ольговський С.Я. Античні держави Північного Причорномор'я. – К.: Альтерпрес, 2007. – С. 123 (149 с.).

Ольговський С. Володарі степу. Військова справа й озброєння скіфів. VII ст. до н.е. – III ст. до н.е. – К.: Наш час, 2010. – Фото на с. 77-80 (128 с.).

Ольговський С.Я. Скіфо-антична металообробка архаїчного часу. – К.: КНТ, 2011. – С. 194 (218 с.).

Ольговский С.Я. Цветная металлообработка Северного Причерноморья VII–V вв. до н.э.: по материалам Нижнего Побужья и Среднего Поднепровья. – М.: Университет Дмитрия Пожарского, 2014. – С. 253 (278 с.).

Ольговский С. Новая литейная форма из Ольвии и ольвийская металлообработка позднеархаического времени // Revista arheologică. Serie nouă. – Chişinău, 2016. – Vol. XII. Nr. 1-2. – С. 196 (С. 189-198).

Ольговский С.Я. Звериный стиль и обработка цветных металлов в Ольвии // Научно-практический семинар по сохранению, использованию, популяризации и государственной охране объектов культурного наследия им. А.Г. Векслера. – М., 2017. – С. 181 (С. 175-184).

Ольговский С.Я. Существовал ли караванный путь из Ольвии на Урал и в Поволжье в архаическую эпоху? // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 2 (23). Старожитності раннього залізного віку. – С. 482 (С. 476-483).

Ольговский С.Я. О караванном пути из Ольвии на Урал и Поволжье и вопросы происхождения зеркал и крестовидных блях // Археология Евразийских степей. – Казань, 2017. – № 3. Эпоха бронзы и ранний

железний век. Матеріали III міжнародної конференції «Ананьинський мир: культурне пространство, зв'язи, традиції і новачи». Казань 2017 г. – С. 219 (С. 209-221).

Ольховський В.С. Погребально-поминальна обрядність населення степної Скифії (VII-III вв. до н. е.). – М.: Наука, 1991. – С. 111 (256 с.).

Ольховський В.С. Рельєф с поселення Юбилейное I: етнографічні та фольклорні реалії // Боспорський рельєф со сценою сраження (Амазономахія?) / Серія «Монографія о пам'ятнику». – М.: Изд-во ГМИИ ім. А.С. Пушкіна, СПб.: Летний сад, 2001. – Т. 2. – С. 146, 151, илл. 1, 4 (С. 144-181).

Онайко Н.А. Звериний стиль і античний мир Северного Причорномор'я в VII-IV вв. до н.е. // Скифо-сибирський звериний стиль в мистецтві народів Євразії. – М.: Наука, 1976. – С. 70 (С. 66-73).

Онайко Н.А. О новых публикациях античной торевтики из скифских курганов Поднепровья // СА. – 1982. – № 4. – С. 256 (С. 248-260).

Онищенко О.С. Віхи історичного шляху // Вісник НАН України. – 2009. – № 1. – С. 12 (С. 3-15).

Онищенко О.С. Відділення історії, філософії та права національної Академії Наук України // Вісник НАН України. – 2013. – № 11. – С. 105, фото на с. 106 (С. 101-116).

Онікієнко І.М. Відображення дохристиянських вірувань українського народу в науковій концепції І. Огієнка та їх поетична версія у віршах І. Калинця // Іван Огієнко і сучасна наука та освіта. – Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. – Вип. XIV. – С. 263 (С. 257-265).

Орехова Н.А. Опыт выделения скифских «царских» погребальных памятников // Нижневолжский археологический вестник. – 2001. – Вып. 4. – С. 71 (С. 70-77).

Орлик М.В. Шедеври ювелірного мистецтва в пам'ятних монетах Національного банку України // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – К., 2014. – С. 482-484, рис. 2 (С. 482-485).

Островерхов А. Рец.: Гребенников Ю.С. Киммерийцы и скифы Степного Побужья (IX-III вв. до н.е.). – Николаев: ИА НАНУ, 2008. – 192 с.: розширена рецензія та коментарі // Емінак. – 2009. – № 1-4. – С. 24, прим.67 (С. 11-39).

Островерхов А.С. Степове Побужжя та Подністров'я у IX-III ст. до н.е. Полемічні замітки з приводу монографії Ю.С. Гребеннікова «Киммерийцы и скифы степного Побужья IX-III вв. до н.е.» (Николаев, 2008. – 192 с., илл.) // Лукомор'я: археологія, етнологія, історія Північно-Західного

Причорномор'я. – Одеса: Видавничий дім «Паллада», 2009. – Вип. 3. – С. 59 (С. 41-66).

Отрощенко В.В. В.І. Бідзіля – дослідник давніх курганів // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2016 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2017. – С. 7, 10 (С. 7-13).

Отрощенко В.В., Болтрик Ю.В. До становлення курганної археології України: досягнення та проблеми // Археологія і давня історія України. – 2020. – Вип. 4 (37). – С. 361, 365 (С. 358-368).

Охотник Л.М. Золота пектораль – сонячне послання скіфів // Бористен. – 2014. – № 8 (277). – С. 30-36.

Охотник Л.М. Велич степових пірамід. – Дніпропетровськ: Пороги, 2008. – Фото на обложке (159 с.).

Очир-Горяева М.А. Древние всадники степей Евразии. – М.: Таус, 2012. – С. 425, 426 (472 с.).

Очир-Горяева М.А. Погребения с захоронениями коней и предметами узды Северного Причерноморья, Нижнего Поволжья, Южного Приуралья и Горного Алтая конца VI-III в. до н.э. / Автореф. дисс. ... доктора ист. наук. – Казань, 2014. – С. 40 (47 с.).

Очир-Горяева М.А. Изображения коня в искусстве скифской эпохи степной Евразии // КСИА. – 2017. – Вып. 247. – С. 177-179, 185, рис. 1 (С. 176-188).

Павленко Ю.В. Дохристиянські вірування давнього населення України. – К.: Либідь, 2000. – С. 117, 119, 120 (328 с.).

Пам'ять століть. – 1996. – № 3. – 160 с. – Фото на зворотній стороні обкладинки.

Панченко В. «Край Скіфії душа моя стояла...». Мозолевський Б. Поезії. – К.: Темпора, 2007. – 584 с. // Київ. – 2008. – № 5-6. – С. 183-186.

Панченко В. Той, чия душа «край Скіфії стояла» (про збірку поезій Бориса Мозолевського) // ЛітАкцент: Альманах. – К.: Темпора, 2008. – Вип. 1: Сучасна література в колі твого читання. – С. 156-161.

Панченко В. Той, чия душа «край Скіфії стояла»... // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 13-16.

Панченко В. Провідник у світ Скіфії // Український тиждень. – 2012. – № 13 (230). – С. 48-50.

Партолин М.Ф., Окладной Г.М., Анисимова Е.Ф. и др. Бесценные сокровища народа. – К.: Вища школа, 1984. – С. 48, 84, фото на вкладке между с. 104 и 105 (309 с.).

Парцингер Г. Евразийн тал нутаг дахь Скифийн үеийн Морьтон нүүдэлчид // Монгол Алтайн Мөнх Цэвдгийн Булш. Монголын Пазырыкийн Соёл. Үзэсгэлэнгийн каталоги. – Улаанбаатар: ШУА-ийн

Түүх, Археологийн хүрээлэн, 2016. – Х. 33, 34, зураг 5, 6 (Х. 25-47) / **Parzinger Н.** Die Reiternomaden der Skythenzeit in der eurasischen Steppe // Eiskurgan des mongolischen Altaj. Pazyryk Kultur der Mongolei. Ausstellungskatalog. – Ulan-Bator: Institut für Geschichte und Archäologie, Mongolische Akademie der Wissenschaften, 2016. – S. 33, 34, Abb 5, 6 (S. 25-47).

Пашуто В.Т. Первые страницы истории // Иллюстрированная история СССР. – М.: Мысль, 1977. – С. 8, фото (С. 7-9) (а также издания 1980, 1987 гг.).

Пашенко М. 20-й Філологічний семінар: сучасні пошуки і виміри науки // Проблеми сучасного літературознавства. – 2018. – Вип. 27. – С. 244 (С. 229-247).

Переводчикова Е.В. Толстая Могила // Большая российская энциклопедия. – М.: Большая российская энциклопедия, 2016. – Т. 32: Телевизионная башня – Улан-Батор. – С. 240.

Перевозник Л. Політична еліта України в період трансформації суспільства: проблеми формування відповідальності // Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Історичні науки. – 2009. – Вип. 12. – С. 28 (С. 17-31).

Петренко В.Г. Украшения и булавки // Степи европейской части СССР в скифо-сарматское время. – М.: Наука, 1989. – С. 107 (106-108).

Петрук В. Великий Священний казан царя Аріанта // Український музей. Vita Antiqua. – К., 2003. – С. 81-83, рис.3 (С. 76–86).

Петрухин В.Я. Человек и животное в мифе и ритуале: мир природы в символах мира культуры // Мифы, культы, обряды народов зарубежной Азии. – М.: Наука, 1986. – С. 18 (С. 5-25).

Петрухин В.Я. К начальной истории русского искусства. Ритон из Черной могилы и тюрско-иранская традиция // Этноязыковая и этнокультурная история Восточной Европы. – М.: Индрик, 1995. – С. 213, рис.6 (С. 201-230).

Петрухин В.Я. Начало этнокультурной истории Руси IX-XI веков. – М.: Гнозис, 1995. – С. 187-189 (320 с.).

Петрухин В.Я. К истории некоторых изобразительных мотивов в искусстве Евразии: «небесная охота» и поединок героев // Международная конференция по первобытному искусству 3-8 августа 1998. Труды. – Кемерово, 1999. – Т. I. – С. 177 (С. 175-179).

Петрухин В.Я. «Сага о Волсунгах» на «Восточном пути» // Археологический сборник. Памяти Марии Васильевны Фехнер / Труды Государственного исторического музея. – 1999. – Вып. 111. – С. 45 (С. 43-46).

Петрухин В.Я. «Золотое руно» и «скифская космограмма» // МИФ-7: Ἀποθέσις. На акад. Дмитри Сергеевич Раевски. – София, 2001. – С. 147-156.

Петрухин В.Я. Геродот и Нестор: варварство, цивилизация и муза истории (памяти Д.С. Раевского) // Вестник Евразии. – 2007. – № 4. – С. 74 (С. 68-90).

Петрухин В.Я. К предыстории русского искусства. По материалам археологических исследований // История русского искусства в 22-х томах. – М.: Северный паломник, 2007. – Т. 1: Искусство Киевской Руси IX – первой четверти XII века. – С. 70 (С. 39-79).

Петрухин В.Я. «Золотое руно»: св. Георгий и «скифская космограмма» // Белова О.В., Петрухин В.Я. Фольклор и книжность: миф и исторические реалии. – М.: Наука, 2008. – С. 50-57 (263 с.).

Петрухин В.Я. Человек и животное в мифе и ритуале: мир природы в символах мира культуры // Белова О.В., Петрухин В.Я. Фольклор и книжность: миф и исторические реалии. – М.: Наука, 2008. – С. 158 (С. 140-162).

Петрухин В.Я. «Зышлися два Юрьи да абыдва дурни». К истокам календарного сюжета // Slavica Svetlanica. Язык и картина мира: К юбилею Светланы Михайловны Толстой. – М.: Индрик, 2013. – С. 259 (С. 258-262).

Петрухин В.Я. Русь в IX-X веках. От призвания варягов до выбора веры / 2-е изд. – М.: ФОРУМ; НЕОЛИТ, 2014. – С. 348 (464 с.).

Пикалов Д.В. Скифо-сарматская космогония. – Ставрополь: Ставрополь-сервисшкола, 2003. – С. 79, рис. на с. 127 (132 с.).

Пикалов Д. Мифология и космогония ираноязычных кочевников Евразии. Опыт реконструкции. – Saarbrücken: LAP Lambert Academic Publishing GmbH & Co. KG, 2011. – С. 14, 15, 98, 108 (177 с.).

Пинхасова Г.А. Семантика рельефа древней усыпальницы из античного собрания князей Воронцовых // Россия и Крым в судьбе Воронцовых: II Крымские воронцовские чтения, Крым, Алупка, Воронцовский дворец, 18-19 октября 1999 г.: материалы. Симферополь: Крымский архив, 2000. – С. 78 (С.74-81).

Підвисоцька О.П. Пам'ятки ювелірного мистецтва IX ст. до н.е. – перших століть н.е. із зібрання Музею історичних коштовностей України // Золото степу. Археологія України. – К.–Шлезвіг, 1991. – С. 252, 253 (С. 251-254).

Підвисоцька О.П., Черняков І.Т. Технологічні спостереження над середнім ярусом пекторалі із Товстої Могили // Музейні читання. Матеріали наукової конференції. Грудень 2001 р. – К.: Музей історичних коштовностей України, 2002. – С. 17-26.

Підвисоцька О., Черняков І. Пектораль з Товстої Могили – високотехнологічний витвір стародавнього майстра // Пам'ятки України: історія та культура. – 2006. – Річник XXXVIII. Спецвипуск. – С. 21-23.

Підвисоцька О., Шаміна Т. Історія, закарбована в металі / **Pidvisotska O., Shamina T.** History coined in metal // Air Ukraine. Inflicht magazine. – 1997. – № 2. – С. 2, 18-23.

Підлісна Г.Н. Антична література – К.: Вища школа, 1992. – С. 126, 127, фото на с. 127 (255 с.).

Плиев В.Е. Общеобразовательная функция осетинского национального орнамента // Полилингвальное образование как основа сохранения языкового наследия и культурного разнообразия человечества. Материалы V Международной научной конференции, посвященной 90-летию СОГПИ. 29 сентября 2014 года, г. Владикавказ. – Владикавказ: Издательство СОГПИ, 2014. – С. 181 (С. 179-186).

Плохий С. Врата Европы. История Украины. – М.: Издательство АСТ; CORPUS, 2018. – С. 38, 39 (544 с.).

Плохий С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / пер. з англ. Романа Клочка. – Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – С. 32, 33 (496 с.).

Погребова М.Н. Д.С. Раевский, ученый и человек (2.04.1941 – 13.03.2004) // Stratum plus. – 2005-2009. – № 3: Скифские интерпретации. – С. 12 (С. 10-13).

Погребова М.Н. Дмитрий Сергеевич Раевский (1941-2004) // Вестник Евразии. – 2007. – № 4. - С. 64, фото 2 (С. 58-67).

Погребова М.Н. Рец.: Раевский Д.С. Мир скифской культуры. М.: Языки славянских культур, 2006. 598 с. // Вестник Российского гуманитарного научного фонда. – 2008. – Вып. 3 (52). – С. 229, 230 (С. 226-230).

Погребова М.Н., Раевский Д.С. Ранние скифы и Древний Восток: к истории становления скифской культуры. – М.: Наука, 1992. – С. 86 (260 с.).

Погребова М.Н., Раевский Д.С. Степи Евразии и древний Ближний Восток в киммерийско-скифскую эпоху // История Древнего Востока. От ранних государственных образований до древних империй. – М.: Восточная литература, 2004. – Фото 97 (С. 537-578).

Подосинов А.В. Ex oriente lux! Ориентация по странам света в архаических культурах Евразии. – М.: Языки русской культуры, 1999. – С. 125 (720 с.).

Подосинов А.В., Скржинская М.В. Римские географические источники: Помпоний Мела и Плиний Старший. Тексты, перевод, комментарий. – М.: Индрик, 2011. – С. 367 (504 с.).

Подосинов А.В. К внешнему облику скифов в Афинах и в Северном Причерноморье // Труды Кафедры древних языков: *Opuscula Cathedrae linguarum antiquarum*. – М.: Алетейя, 2016. – Вып. IV. – С. 36, 38, рис. 9 (С. 28-43). (Труды исторического факультета МГУ. Вып. 83. Сер. III. *Instrumenta studiorum*: 27).

Подосинов А.В., Джаксон Т.Н., Коновалова И.Г. Скифия в историко-географической традиции Античности и Средних веков. – М.: Аквилон, 2016. – С. 184, 186, 187, илл. 21, 22 (318 с.).

Полидович Ю.Б. Композиции с куль-обским оленем // Проблемы археологии Юго-Восточной Европы. ТД VII Донской археологической конференции. – Ростов-на-Дону, 1998. – С. 111 (С. 111-112).

Полидович Ю.Б. Композиция с оленем из Куль-Обы // Музейні читання. Матеріали Міжнародної наукової конференції, присвяченої 90-літтю з дня народження видатного українського археолога О.І. Тереножкіна. – К.: МКУ, 1998. – С. 173 (С. 172-174).

Полидович Ю.Б. Пектораль – символ жизни и смерти // Журнал о металле. – 2006. – № 3-4 (9). – С. 82-85.

Полидович Ю.Б. Хищник и его жертва: выражение круговорота жизни и смерти средствами скифского зооморфного кода // Структурно-семиотические исследования в археологии. – Донецк: ДонНУ, 2006. – Т. 3. – С. 358, 360, 361, 363, 364, рис. 14, 1 (С. 355-398).

Полидович Ю.Б. Боспорские терракотовые статуэтки со сценой охоты на зайца // Боспорский феномен: сакральный смысл региона, памятников, находок. Мат-лы Международной научной конференции. Часть I. – СПб., 2007. – С. 95 (С. 93-99).

Полидович Ю.Б. Женская и мужская сфера культуры в скифском изобразительном искусстве (сцены с участием хищников и антропоморфных персонажей) // Эпоха раннего железа. Сборник научных трудов к 60-летию С.А. Скорого. – К.–Полтава, 2009. – С. 322 (С. 314-323).

Полидович Ю.Б. Царская пектораль как воплощение скифской мифологемы жизни // Этнос. Общество. Цивилизация: II Кузеевские чтения. Мат-лы Международной научно-практической конференции, посвященной 80-летию Р.Г. Кузеева. – Уфа: Уфимский полиграфкомбинат, 2009. – С. 113-115.

Полидович Ю.Б. Келермесская пантера (опыт культурологического анализа) // Археологический альманах. – 2010. – № 21: Изобразительное искусство в археологическом наследии. – С. 234, прим. 14 (С. 225-250).

Полидович Ю.Б. Грифон в скифской изобразительной традиции // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України –

філіал Національного музею історії України, 10-12 листопада 2014 р. – К., 2015. – С. 116, рис. 4, 1 (С. 107-126).

Полидович Ю.Б. Образы фантастических животных в искусстве народов скифского мира // Донецкий археологічний збірник. – 2015. – № 19. – С. 104, 129, рис. 10, 28 (С. 85-142).

Полидович Ю.Б. Изображение противостояния героя с чудовищем на налобнике из Волковцев и некоторые особенности декора конской узды скифского времени // Записки отдела нумизматики и торевтики Одесского археологического музея. – Одесса: Ирбис, 2017. – Вып. III. – С. 180 (С. 179-183, 190).

Полидович Ю.Б. Лев и пантера (ажурные пластинки из Мелитопольского кургана) // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 2 (23). Старожитності раннього залізного віку. – С. 188-190 (С. 185-192).

Полидович Ю.Б. Пластина-обкладка горита из кургана первой половины V в. до н.э. у с. Ильичево (Крым) // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». – Київ, Музей історичних коштовностей України, 21-22 листопада 2016 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2017. – С. 95, 98 (С. 89-108).

Полидович Ю.Б. Сцены сражения на золотом конусе из Передериевой Могилы и скифский миф о Колаксае // Stratum plus. – 2019. – № 3. Война и пир в кочевой степи. – С. 236, 240, 246, 249 (С. 229-260).

Полидович Ю.Б. Иранская мифологема царской власти и пектораль из Толстой Могилы // Археологія і давня історія України. – 2020. – Вип. 3. – С. 135-149.

Полидович Ю.Б., Вольная Г.Н. Образ зайца в скифском искусстве // Древности Евразии от ранней бронзы до раннего средневековья. Памяти В.С. Ольховского. – М.: Институт археологии РАН, 2005. – С. 421, 422, 426-427, рис. 5, 1 (С. 425-436).

Полидович Ю.Б., Усачук А.Н. Вторая жизнь средневековых каменных изваяний // Степи Европы в эпоху средневековья. – Донецк: ДонНУ, 2012. – Т. 10. Половецкое время. – С. 201, рис. 2 (С. 199-260).

Полин С.В. Курганы скифской знати Степного Правобережья // Великая Скифия (курс лекций): Институт археологии Национальной Академии наук Украины, Запорожский государственный университет. – К.–Запорожье, 2002. – С. 50 (С. 39-55).

Полин С.В. Скифский Золотобалковский курганный могильник V-IV вв. до н.э. на Херсонщине – К.: Издатель Олег Филук, 2014. – С. 486 (776 с.).

Полин С.В. Об ограблении скифских курганов в Северном Причерноморье // Археологія і давня історія України. – 2017. – Вип. 2 (23). Старожитності раннього залізного віку. – С. 533 (С. 527-535).

Полин С.В. Об ограблении скифских курганов в Северном Причерноморье // Древние некрополи – погребально-поминальная обрядность, погребальная архитектура и планировка некрополей. – СПб.: ИИМК РАН, Гос. Эрмитаж. – С.213 (С. 206-2015). (Труды ИИМК РАН. – Т. 47).

Полідович Ю.Б. Нове скіфське поховання з гривною у Донецькій області // Археологический альманах. – Донецк, 1998. – Вып. 7. – С. 106, 109 (С. 103-112).

Полідович Ю.Б. Образ хижака у мистецтві народів скіфського світу (за археологічними пам'ятками VII-IV ст. до н.е.) / Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – К., 2001. – С. 12 (19 с.).

Полідович Ю.Б. Пластина із зображенням хижака у скіфському звіриному стилі // Хотівське городище (новітні дослідження). – К., 2017. – С. 92 (С.91-95).

Полідович Ю.Б. Слово про Віталія Циміданова // Донецький археологічний збірник. – 2019. – № 22. – С. 189 (С. 186-194).

Полідович Ю. Пектораль: у пошуках смислів // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 58-75.

Полідович Ю.Б. Спогади і роздуми про дослідження скіфського мистецтва // Борис Андрійович Шрамко: сторінки біографії, підсумки досліджень, спогади про вченого. – Харків-Котельва: ХНУ імені В. Н. Каразіна; Майдан, 2021. – С. 100 (С. 97-100).

Полідович Ю.Б., Величко Є.О., Білан Ю.О. Вироби зооморфного мистецтва скіфського часу в колекції Музею історичних коштовностей України: загальний огляд // I Всеукраїнський археологічний з'їзд: матеріали роботи. – К.: ІА НАН України, 2019. – С. 362, 364-366 (С. 361-370).

Полін С. Видання до 50-річчя знахідки пекторалі з Товстої Могили // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 8-9.

Поліщук Є. Неупереджене дослідження пекторалі // Чумацький шлях. – 2005. – № 1. – С. 10-13.

Поліщук Є. Пектораль // Чумацький шлях. – 2005. – № 2. – С. 16-17.

Полосьмак Н.В. «Стерегищие золото грифы» (ак-алахинские курганы). – Новосибирск: Наука, 1994. – С. 39 (о штанах) (125 с.).

Польщикова Н.В. Строительство и архитектура Украины. – Одесса: Астропринт, 2002. – С. 35 (160 с.).

Популярная художественная энциклопедия. Архитектура. Живопись. Скульптура. Графика. Декоративное искусство. В 2-х томах. / Гл. ред.

Полевой В.М. – М.: Советская энциклопедия, 1986. – Т. 2. – Фото на с. 234 (464 с.).

Потемкин С.В. Благородный 79-й: Очерк о золоте / 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Недра, 1988. – С. 134, рис. 35. (176 с.).

Прес-служба «Жовтня» // Жовтень. – 1980. – № 5. – С. 140 (о монографії Б.Н. Мозолевого «Товста Могила») (С. 137-148).

Причепій Є.М., Причепій О.Є. Структури і сакральні числа праміфу як основа традиційного орнаменту // Теорія та практика дизайну. – 2012. – Вип. 1. – С. 148, 149, рис. 6 (С. 145-151).

Про Бориса Мозолевого // Симфонія пекторалі. – К.: Мистецтво, 2021. – С. 14-19.

Провідники духовності в Україні: Довідник / За ред. І.Ф. Кураса. – К.: Вища школа, 2003. – С. 494 [Мозолецький Борис Миколайович] (783 с.).

Прокопович Л.В. Ювелирное искусство: культурологические аспекты. – Одесса: Астропринт, 2015. – С. 34, рис. 14 (144 с.).

Прохорова Т.А. Некоторые аспекты идеологии сармато-алан (по материалам кургана 10 Кобяковского могильника) // ВДИ. – 1994. – № 4. – С. 179 (С. 174-182).

Пустовалов С. Зустрічі з Борисом Миколайовичем Мозолецьким // Життя у сійві пекторалі: Борис Мозолецький у спогадах: до 75-річчя від дня народження. – Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2011. – С. 11-14.

Путятин И.Е. Ж. Рише. Иконология и традиция. Космические символы в христианском искусстве. (Перевод с франц. и комментарии) // Искусствознание. – 2007. – №3-4/07. – С. 247 (С. 212-251).

Пушик С.Г. Гіпотеза Гелона // Борис Андрійович Шрамко: сторінки біографії, підсумки досліджень, спогади про вченого. – Харків-Котельва: ХНУ імені В.Н. Каразіна; Майдан, 2021. – С. 204, 209 (С. 201-210).

Пшеничний А.Х. Филипповка: Некрополь кочевой знати IV в. до н.э. на Южном Урале. – Уфа: ИИЯЛ УНЦ РАН, 2012. – С. 85 (ср. сцен терзания) (280 с.).

Равдоникас Т.Д. Очерки по истории одежды населения Северо-Западного Кавказа (V в. до н.э.– конец XVII в.). – Л.: Наука, 1990. – С. 28-35 (140 с.).

Рагуленко С.А. О семантике скифского зеркала из Келермеса (часть II) // Вестник Северо-Осетинского государственного университета имени Коста Левановича Хетагурова. – 2016. – № 4. – С. 56 (С. 55-59).

Радзівілл А.Я., Куделя Ю.А. Про золоте руно у скіфських коштовностях // Пульсар. – 2000. – № 4. – С. 19-20.

Радишевський Р. «Батьку мій, сивий степе...» // Київ. – 1984. – № 7. – С. 10-13.

Раевски Д. Митология на скитите. – София: Български художник, 1988. – С. 247-265, рис. 52-60 (300 с.).

Раевский Д.С. Из области скифской космологии (Опыт семантической интерпретации пекторали из Толстой Могилы) // ВДИ. – 1978. – № 3. – С. 115-134.

Раевский Д.С. Об интерпретации памятников скифского искусства // Народы Азии и Африки. – 1979. – № 1. – С. 70, 74, 79, 81, 82 (С. 70-82).

Раевский Д.С. Эллинские боги в Скифии? (К семантической характеристике греко-скифского искусства) // ВДИ. – 1980. – № 1. – С. 50 (С. 49-71).

Раевский Д.С. Скифские каменные изваяния в системе религиозно-мифологических представлений ираноязычных народов евразийских степей // Средняя Азия, Кавказ и зарубежный Восток в древности. – М.: Наука, 1983. – С. 45, 52 (С. 40-60).

Раевский Д.С. К изучению истории и культуры скифов // Вестник АН СССР. – 1985. – № 10. – С. 105 (С. 93-105).

Раевский Д.С. Модель мира скифской культуры. Проблемы мировоззрения ираноязычных народов евразийских степей I тысячелетия до н.э. – М.: Наука, 1985. – С. 61, 180-203, 229-233 (256 с.).

Раевский Д.С. Эллинские изобразительные памятники в культуре Фракии и Скифии // Античная балканистика. – М.: Наука, 1987. – С. 91 (С. 89-93).

Раевский Д.С. Социальные и культурные концепции древних иранцев по материалам Скифии / Автореф. дисс. ... докт. ист. наук. – М., 1988. – С. 24, 25 (34 с.).

Раевский Д.С. Цивилизация скифов (глава IX) // Древние цивилизации / Под общ. ред. Г.М. Бонгард-Левина. – М.: Мысль, 1989. – С. 185, фото на с.183 (С. 178-191).

Раевский Д. Скифы. Кто они и откуда пришли? // Наука и жизнь. – 1993. – № 5. – Фото на с. 7 цветной вкладки (С. 36-44).

Раевский Д.С. Эллинские боги в Скифии? (К семантической характеристике греко-скифского искусства) // Древние цивилизации. Греция. Эллизм. Причерноморье. Избранные статьи из журнала Вестник древней истории. – М.: Научно-издательский центр «Ладомир», 1997. – С. 778 (С. 777-799).

Раевский Д. Скифия // История татар с древнейших времен до наших дней. В семи томах. – Казань: Издательство «Рухият», 2002. – Т. 1. Народы степной Евразии в древности. – Рис. на с. 85 (С. 77-92).

Раевский Д.С. Мир скифской культуры. – М.: Языки славянских культур, 2006. – С. 334, 471-498, 539-546 (600 с.).

Раковський Пектораль з кургану Товста Могила // Музейні читання. «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». Матеріали наукової конференції. 11–13 грудня 2006 р. – К., 2007. – С. 306.

Рапопорт Ю.А. Космогонический сюжет на хорезмийских сюжетах // Средняя Азия в древности и средневековье (история и культура). – М.: Наука, 1977. – С. 62 (58-71).

Рахно К. «Земля незнаема» и иранский субстрат «Слова о полку Игореве» // *Studia Mythologica Slavica*. – 2014. – Вып. XVII. – С. 111 (С. 91-134).

Ремпель Л.И. Цепь времен. Вековые образы и бродячие сюжеты в традиционном искусстве Средней Азии. – Ташкент Изд-во литературы и искусства им. Гафура Гуляма, 1987. – С. 107, 109, рис.456 (192 с.).

Рикман Э.А. Одежда народов Восточной Европы в раннем железном веке. Скифы, сарматы и гето-даки (середина I тысячелетия до н.э. – середина I тысячелетия н.э.) // Древняя одежда народов Восточной Европы: материалы к этнографическому атласу. – М.: Наука, 1986. – С. 10, 12, 16 (С. 7-29).

Розенфельдт Р.Л., Соколова З.П. Итоги археолого-этнографических исследований 1971 г. Сессия в Москве // Вестник АН СССР. – М.: Наука, 1972. – № 8. – С. 108-112, фото на с. 110-112 (С. 108-114).

Ролле Р. О фризе чертомлыцкой амфоры. – К., 1999. – С. 1, 16, 26 (32 с.).

Романец Т.А. Искусство скифских племен на юге России // История искусства народов СССР в 9-ти томах / Под ред. Б.В. Веймарна, Л.С. Зингера. – М.: Изобразительное искусство, 1984. – Т. 9, кн. 2: Искусство народов СССР 1960-1977 годов. – С. 347, фото 12-13 на с.348.

Ромашко В.А., Скорый С.А. Близнец-2: скифский аристократический курган в Днепропетровском правобережном Надпорожье. – Днепропетровск: Пороги, 2009. – С. 91 (251 с.).

Ромовська З.В. Українське цивільне право. Спадкове право. – К.: Правова єдність, 2009. – Фото на обкладинці (264 с.).

Ростовцев М.И. Эллиństwo и иранство на юге России / Вступ. статья, коммент. и примеч. А.В. Арсентьева. – М.: ИД «Книжная находка», 2002. – Рис. 99 (160 с.).

Ростошинский А. Сравнительный обзор индоевропейских культурно-цивилизационных истоков славянства // *Kultura Słowian. Rocznik Komisji Kultury Słowian PAU*. – 2017. – Т. XIII. – С. 43 (С. 41-52).

Рудий В.А. Видатні та маловідомі археологи України (біографічні нариси): довідник. – Львів: Ліга-Прес; Тріада плюс, 2007. – С. 300, рис. 90 (322 с.).

Рудольф В. Большая пектораль из Толстой Могилы: работа «чертомлыцкого мастера» и его школы // Археологические вести. – СПб., 1993. – Вып. 2. – С. 85-90.

Русанова И.П. Истоки славянского язычества: Культовые сооружения Центральной и Восточной Европы в I тыс. до н.э. – I тыс. н.э. – Черновцы: Прут, 2002. – Фото на обратной стороне обложки (172 с.).

Русецкий Л. Пролог до пісні // Донбас. – 1983. – № 1. – С. 104, 105.

Русяева А.С. Искусство // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Т. 2: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 541 (С. 517-544).

Русяева А.С. Искусство греков Северного Причерноморья. – Николаев: Возможности Киммерии, 1997. – С. 15 (24 с.).

Русяева А.С. Боспор Киммерийский // Великая Скифия (курс лекций): Институт археологии Национальной Академии наук Украины, Запорожский государственный университет. – К.–Запорожье, 2002. – С. 219 (С. 213-225).

Русяева А.С., Зубарь В.М. Боспор Киммерийский: история и культура. – Николаев: Возможности Киммерии, 1998. – С. 36, 41 (109 с.).

Русяева М.В. Интерпретация изображений на сахновской золотой пластине // Жречество и шаманизм в скифскую эпоху. Материалы международной конференции. – СПб., 1996. – С. 160 (С. 159-161).

Русяева М.В. Изображение пальметт и аканта на памятниках торевтики из скифских курганов IV в. до н.э. // Музейні читання. «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». Матеріали наукової конференції. – К., 2000. – С. 41-45.

Русяева М.В. Сюжеты и стиль эллино-скифской торевтики в контексте развития классического искусства Эллады // Боспорский феномен. Греки и варвары на Евразийском перекрестке. Материалы международной конференции. – СПб.: Нестор-История, 2013. – С. 434-443.

Русяєва А.С. Культура, побут і релігія в V-I ст. до н. е. // Давня історія України. В 3-х томах. – К.: Інститут археології НАН України, 1998. – Т. 2: Скіфо-антична доба / відп. ред. Крижицький С.Д. – С. 355 (С. 335-365).

Русяєва М.В. Основний сюжет на пекторалі з Товстої Могили // Археологія. – 1992. – № 3. – С. 34-46.

Русяєва М.В. Естетичні принципи відображення скіфів у грецькій торевтиці // Пам'ятки декоративно-ужиткового мистецтва із колекції музею історичних коштовностей України – філіалу Національного музею історичних коштовностей України. – К., 1993. – С. 8, 24, 25 (С. 8-28).

Русяєва М.В. Синтез образотворчих і декоративних елементів на виробах торевтики з зображенням скіфів // Дослідження старожитностей

України. Тези доповідей наук. конференції МКУ. Січень 1993 р. – К., 1993. – С. 13 (С. 12-13).

Русяєва М.В. Діонісійські сюжети на пам'ятках торевтики із скіфських курганів // Археологія. – 1995. – № 1. – С. 29 (С. 22-34).

Русяєва М.В. Зіставлення свідчень античних авторів із зображенням кочових скіфів на пам'ятках торевтики // Археологія. – 1996. – № 1. – С. 49, 50 (С. 40-54).

Русяєва М.В. Образ степу в поезії Бориса Мозолевського // Музейні читання. Матеріали наукової конференції, присвяченої пам'яті видатного українського археолога і поета Б.М. Мозолевського (1936 – 1993 рр.). Музей історичних коштовностей України 1996 р. – К., 1996. – С. 15 (С. 12-16).

Русяєва М.В. Художні особливості окремих пам'яток торевтики IV ст. до н.е. із скіфських курганів // Міжнародна археологічна конференція. Матеріали IV міжнародної археологічної конференції студентів і молодих вчених. – К.: Соборна Україна, 1996. – С. 163 (С. 162-164).

Русяєва М. Відтворення історичного переказу про битву старих і молодих скіфів // Записки історико-філологічного товариства Андрія Білецького. – К., 1997. – Вип. 1. – С. 56 (С. 55-62).

Русяєва М.В. Інтерпретація зображень на золотій пластині з Сахнівки // Археологія. – 1997. – № 1. – С. 47, 54 (С. 46-56).

Русяєва М.В. Елліно-скіфське мистецтво IV ст. до н. е. (Археологічні пам'ятки торевтики з зображення скіфів) / Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. – К., 1998. – 18 с.

Русяєва М. Пектораль із кургану Товста Могила // 100 найвідоміших шедеврів України – К.: Автограф, 2004. – С. 81-87.

Русяєва М. Образотворче і вжиткове мистецтво // Історія українського мистецтва: у 5 т. / Голов. ред. Г. Скрипник. – К.: ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2008. – Т. 1: Мистецтво первісної доби та стародавнього світу. – С. 520-524 (С. 380-565).

Русяєва М. Античні держави Північного Причорномор'я // Історія декоративного мистецтва України: у 5 т. / голов. ред. Г. Скрипник. – К.: ІМФЕ ім. М.Т. Рильського НАН України, 2010. – Т. 1: Від найдавніших часів до пізнього середньовіччя. – С. 189-190, рис. 45 (С. 159-226).

Русяєва М.В. Ранньоелліністичний рельєф із зображенням тиміатерія з Пантикапея // Від античності до християнства. Збірник наукових статей, присвячений 70-річчю Віталія Михайловича Зубаря. – К.: ІА НАН України, 2020. – С. 131 (С. 123-144).

Рябова В.О. Дерев'яні чаші з оббивками з курганів скіфського часу // Археологія. – 1984. – Вип. 46. – С. 41 (С. 31-44).

Рябова В.О. До дня народження Б.М. Мозолевського // Охорона культурної спадщини Київської області. Проблеми, матеріали, дослідження. – К.: Академперіодика, 2006. – С. 225-226.

Рыблова М.А. Донское братство: казачьи сообщества на Дону в XVI – первой трети XIX века. – Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2006. – С. 339, 341, 446 (544 с.).

Савостина Е.А. Греческая торевтика на скифские темы: заметки о стиле скульптурного декора // Боспорский феномен: греческая культура на периферии античного мира. Материалы международной научной конференции. – СПб., 1999. – С. 199-204.

Савостина Е.А. «Боспорский стиль» и сюжеты Геродота в пластике Северного Причерноморья // Боспорский рельеф со сценой сражения (Амазономахия?) / Серия «Монография о памятнике». – М.: Изд-во ГМИИ им. А.С. Пушкина, СПб.: Летний сад, 2001. – Т. 2. – С. 284, 285 (С. 284-303).

Савостина Е.А. Эллада и Боспор. Греческая скульптура на Северном Понте / Боспорские исследования. Supplementum 8. – Симферополь–Керчь: АДЕФ Украина, 2012. – С. 234 (392 с.).

Савостина Е.А. Иконография скифской битвы и «боспорский стиль»: новый повод для обсуждения проблемы // Таврические студии. Исторические науки. – Симферополь: РВУЗ «Крымский университет культуры искусств и туризма», 2014. – № 6. – С. 32-40.

Савостина Е.А. К проблеме атрибуции пекторали из кургана Толстая Могила // Артикульт-21. – 2016. – № 1. Январь-май. – С. 85, 86.

Савостина Е.А. Несколько заметок о пекторали из кургана Толстая Могила: вопросы атрибуции и культурной принадлежности // Боспорские исследования. – 2019. – Вып. XXXIX. – С. 58-88.

Савостина Е.А. О пекторали из кургана Толстая Могила: из опыта изучения скифских реликвий греческой работы // Вестник РГГУ. Серия «Литературоведение. Языкознание. Культурология». – 2021. № 6. – С. 14-27.

Савостина Е.А., Соколова О.Ю. Фрагменты ионического фриза из Нимфея: особенности композиции и исполнения декора // Вестник РГГУ. Серия «Литературоведение. Языкознание. Культурология». – 2019. – № 10. – С. 50 (С. 38-53).

Саснюк В.М. Олексій Тереножкін як дослідник давньої історії України / Автореф. дис. ... канд. іст. наук. – Дрогобич, 2019. – С. 16 (20 с.).

Самашев З. Художественная культура древних кочевников Казахских степей (по материалам Берельских курганов) // Археология Казахстана в эпоху независимости: итоги, перспективы. Материалы конференции, посвященной 20-летию независимости Республики Казахстан и 20-летию

Института археологии им. А.Х. Маргулана КН МОН РК. – Алматы, 2011. – Т. II. – С. 11 (С. 8-22).

Самашев З. Древнетюркская графика / Көне түркі графикасы / Old Turkic graphics. – Астана: Prosper Print, 2013. – Б. 41, 44, 230 (316 б.).

Сapieв А.С. Восстановление мировоззренческой картины сакских племен по погребально-архитектурным сооружениям // Вестник КазНУ. Серия историческая. – Казань, 2014. – № 1 (72). – С. 200 (С. 198-201).

Северный Кавказ и кочевой мир степей Евразии: V Минаевские чтения по археологии, этнографии и краеведению Северного Кавказа. Тезисы докладов межрегиональной научной конференции. (12-15 апреля 2001 г.). – Ставрополь: Изд-во Ставропольского гос. ун-та, 2001. – Фото на обратной стороне обложки (220 с.).

Семенов Вл.А. Международная конференция «Жречество и шаманизм в скифскую эпоху» // Новые исследования археологов России и СНГ. – СПб., 1997. – С. 141 (С. 138-142).

Семенов Вл.А. Искусство варварских племен. – СПб.: ООО «Типография «НП-Принт», 2015. – С. 201-204, ил. 302-306 (400 с.).

Сергеев Д.В. Основы культурно-семантического анализа: учебно-методическое пособие. – Чита: ЗабГГПУ, 2011. – С. 42, 43 (75 с.).

Сергеев Д.Р. 76.03.023 Хазанов А.М. Золото скифов. – М.: Советский художник, 1975. 144 с. с илл. Библиогр.: с. 136-143 // Общественные науки в СССР. – М., 1976. – Серия 5: История. – № 3. – С. 107 (С. 104-108).

Сергеева Н.В. Культурно-педагогічні особливості розвитку морально-естетичних поглядів українського народу // Духовність особистості: методологія, теорія і практика. – Луганськ, 2012. – № 2 (49). – С. 135 (С. 134-142).

Синика В.С., Лысенко С.Д., Разумов С.Н., Тельнов Н.П. Скифское детское захоронение с моделью меча на Нижнем Днестре // Поволжская археология. – 2021. – № 1 (35). – С. 29 (С. 23-36).

Симоненко А.В. О семантике среднего фриза Чертомлыцкой амфоры // Скифы Северного Причерноморья. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 140-141 (С. 140-144).

Симфонія пекторалі. Альбом / Голов. ред. Полідович Ю.Б. – К.: Мистецтво, 2021. – 183 с.

Сингаевский В.Н. Самые легендарные драгоценности мира всех времен и народов. Камни. Короны. Украшения. – М.: АСТ, 2014. – С. 54 (224 с.).

Сингаевский В.Н. Легендарные драгоценности. – М.: Астрель; СПб.: Полигон, 2011. – С. 34, фото (160 с.).

Сингаевский В.Н. Легендарные драгоценности. – М.: Астрель; СПб.: Полигон, 2012. – С. 13, фото (80 с.).

Синицын А.А. IMAGO BARBARORUM-I: о восприятии облика причерноморских номадов в греческой художественной традиции // Проблемы истории и археологии Украины: Материалы IX Международной научной конференции (Харьков, 30-31 октября 2014 г.). – Харьков: ООО «НТМТ», 2014. – С. 44 (С. 44, 45).

Січеслав / Літературно-мистецький часопис. Спецви́пуск, присвячений 75-річчю археолога і поета Бориса Мозолевського та 40-річчю віднайдення золотої скіфської пекторалі. – Дніпропетровськ, 2011. – Вип. 2 (28). Квітень-червень. – С. 5, фото на лицьовій та зворотній обкладинці.

Скакальська І.Б. Археологія: навч.-метод. посібник. – К.: КНТ, 2018. – С. 65-67, 118, фото на с.67 (136 с.).

Скарби та реліквії України / Укл. С. Вербич. – К.: Арій, 2020. – С. 234-239 (352 с.).

Скитско изкуство. Изложба от Съветския Съюз. – София: Археологически институт и музей при БАН, 1976. – № 139 (72 с.).

Скифия / Сост. Т.И. Лагунова (Серия: Древние цивилизации). – Харьков: Книжный клуб, 2005. – С. 36, 37, фото пекторали использовано при оформлении обложки и четных страниц книги (79 с.).

Скифия: история, хозяйство, быт, религия, искусство, военное дело / Мурзин В.Ю., Гаврилюк Н.А., Бессонова С.С., Фиалко Е.Е., Черненко Е.В. – Николаев: «Возможности Киммерии», 2004. – Фото на обложке (фон – фотография среднего фриза) и на с. 3 (148 с.).

Скифские погребальные памятники степей Северного Причерноморья / Черненко Е.В., Бессонова С.С., Болтрик Ю.В., Полин С.В., Скорый С.А., Бокий Н.М., Гребенников Ю.С. – К.: Наукова думка, 1986. – С. 245 (368 с.).

Скіфі: одяг та орнаменти / Упоряд., ред. Л. Білоцерковська, автор тексту і мал. С. Тороп. – Нікополь: БПЦ «Слово», 2013. – Фото на обкладинці (28 с.).

Скіфія / Упоряд. Т.І. Лагунова (Серія: Давні цивілізації). – Харків: Книжковий клуб, 2005. – С. 36, 37, фото пекторалі використано при оформленні обкладинки та парних сторінок книжки (79 с.).

Скіфське золото. Каталог виставки / Величко Є.О., Підвисоцька О.П., Діденко С.В. (уклад.). – К.: Національний музей історії України, 2021. – С. 18, фото 16 (56 с.).

Скорий С.А. Відділ скіфо-сарматської археології: історія, підсумки, перспективи // Археологія. – 2005. – № 1. – Рис. 2 на с. 9 (С. 3-15).

Скорий С.А. До 70-річчя Б.М. Мозолевського: штрихи до портрета // Археологія. – 2006. – № 1. – С. 78-79.

Скорий С.А. Черненко Євген Васильович (05.10.1934 – 03.01.2007) // Археологія. – 2007. – № 1. – С. 118 (С. 117-118).

Скорый С.А. Відділ археології раннього залізного віку // Інститут археології Національної академії наук України. 1918-2014. – К.: ВД «АДЕФ-Україна», 2015. – Фото на с. 135 (С. 127-138).

Скорый С.А., Симоненко О.В., Безсонова С.С., Григор'єва О.О. Ранній залізний вік (X/IX ст. до н.е. – IV ст. н.е.) // Україна: хронологія розвитку – К.: КВЦ, 2008. – Т. 1: 3 давніх часів до пізньої античності. – С. 353, 386, 412, фото на с. 340, 353, 377 (С. 332-453).

Скорый С.А. Рец.: Michael Vickers. Scythian Treasures in Oxford. Ashmolean Museum. Oxford, 1979. 56 p., XVIII pl. // СА. – 1985. – № 1. – С. 281 (С. 279-282).

Скорый С.А. Слово прощання с Евгением Васильевичем Черненко (05.10.1934 – 03.01.2007) // Східний світ. – 2007. – № 1. – С. 160 (С. 159-160).

Скорый С.А. Днепропетровщина – важнейший центр Скифии // Экспертный «Круглый стол», посвященный истории кочевых цивилизаций в Приднепровье (скифы). – Днепропетровск, 2013. – С. 15 (С. 14-16).

Скорый С.А. Поясная пряжка – скачущий всадник из Предгорного Крыма // Revista arheologică. Serie nouă. – 2013. – Vol. IX. Nr. 2. – С. 50 (С. 46-56).

Скорый С.А. О скифологах: учителях и коллегах. – К.: Видавець Олег Філюк, 2014. – С. 82, 91-94, 97, 98 (152 с.).

Скорый С.А. К 80-летию Бориса Николаевича Мозолевого // Археологія і давня історія України. – 2016. – Вип. 2 (19). Старожитності раннього залізного віку. – С. 6-8.

Скорый С.А., Симоненко А.В. Памяти Евгения Васильевича Черненко (05.10.1934-03.01.2007) // РА. – 2007. – № 3. – С. 181 (С. 181-182).

Скорый С.А., Хохоровски Я. Большой Рыжановский курган. – К.: Издатель Олег Филук, 2018. – С. 56 (432 с.).

Скржинская М.В. Скифия глазами эллинов. – СПб.: Алетейя, 2001. – С. 227, 230, 235-237, 244, 248, 251, 265 (304 с.).

Скржинская М.В. Культурные традиции Эллады в античных государствах Северного Причерноморья. – К.: Институт истории НАН Украины, 2010. – С. 220 (324 с.).

Скржинская М.В. Предания о грифонах на северном краю греческой ойкумены // Gaudeamus igitur: сборник статей к 60-летию А.В. Подосинова – М.: Русский Фонд Содействия Образованию и Науке, 2010. – С. 355 (С. 345-355).

Скржинская М.В. Фантастические существа в культуре, искусстве и религии античных государств Северного Причерноморья // Боспорские исследования. – 2010. – Вып. XXIV. – С. 232 (С. 193-290).

Скржинская М.В. Взаимоотношения скифов царского рода с греками в Элладе и в Северном Причерноморье // Мнемон: Исследования и публикации по истории античного мира. – 2017. – № 17–1. – С. 178, рис. 4 (С. 163-186).

Скржинська М.В. До взаємин скіфів із греками в Північному Причорномор'ї // Археологія. – 2017. – № 2. – С. 20 (С. 13-23).

Скржинская М.В. Скифы в Ольвии // Восточная Европа в древности и средневековье. XXX юбилейные Чтения памяти члена-корреспондента АН СССР В.Т. Пашуто, Москва, 17-20 апреля 2018 г. – М., 2018. – Т. 30. – С. 264 (С. 260-265).

Скрипкин А.С. Кочевники Евразии и древние цивилизации: проблемы взаимодействия (актуальные проблемы исторического исследования): учеб. пособие. В 2 ч. Ч. I. Ранний железный век – Волгоград: Изд-во ВолГУ, 2018. – С. 38, рис. 11 (198 с.).

Скржинская М.В. Скульпторы и ювелиры в Ольвии (VI–IV вв. до н.э.) // Scripta antiqua. Вопросы древней истории, филологии, искусства и материальной культуры. Альманах. – М.: Собрание, 2019. – С. 175, рис. 12 (С. 157-186).

Скусинець А.В. Історія винайдення скіфської пекторалі // Українська археологія: здобутки, сучасний стан та перспективи. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (7-8 лютого 2020 р., м. Суми) – Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. – С. 162-164.

Славинський М. Пектораль // Віче. – 2006. – № 3-4. – С. 72-74.

Славинський М. Золота пектораль одна. Білих плям багато // Віче. – 2012. – № 9. – С. 60-63.

Славинський М. Осяяний золотою пектораллю // Віче. – 2016. – № 3-4. – С. 30.

Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – Фото на обкладинці (60 с.).

Слово скорботи про Бориса Миколайовича Мозолецького // Археологія. – 1993. – № 4. – С. 3-4.

Соколов Г.И. Античное Причерноморье. Памятники архитектуры, скульптуры, живописи и прикладного искусства. – Л.: Аврора, 1973. – С. 45, илл. 25 (191 с.).

Соколов Г. Терракоты кургана Большая Близница // Вопросы искусствоведения. – 1997. – № 2 (XI). – С. 404 (С. 400-420).

Сокровища Южной Украины. Каталог выставки / Авт.-сост. Д.Н. Козак, С.Д. Крыжицкий, В.Ю. Мурзин. – Николаев: Возможности Киммерии, 1997. – С. 9, 18, кат. 42 (28 с.).

Солоділова О.В. Українська скульптура у вимірах часу // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури. – К.: Міленіум, 2015. – XXXIV. – С. 107 (С. 105-114).

Сорока Ю. 100 важливих подій України. – Харків: Фоліо, 2019. – Фото на обкладинці та с. 1 (208 с.)

Сошніков А.О. Степова Еллада: античні філософські вчення у Північній Понтиді // Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. – Харків: ХНПУ, 2015. – Серія «Філософія». Вип. 45. Ч. II. – С. 47 (С. 46-51).

Спеціальні історичні дисципліни: Довідник. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.Н. Войцехівська (кер. авт. кол.), В.В. Томазов, М.Ф. Дмитрієнко та ін. – К.: Либідь, 2008. – С. 388 (520 с.).

Співець скіфського степу: Збірник докум.-публіц. матеріалів до 75-річчя з дня народження Бориса Мозолєвського і 40-річчя знахідки пекторалі / Упоряд. П.К. Ганжа. – Нікополь: Вид. О.О. Фельдман, 2011. – 311 с.

Стадник О. Скарб Товстої Могили // Юнак. – Торонто, 1972. – Ч. 5, травень (105). – С. 5-7.

Станицына Г.А. Личные фонды ученых-археологов в научном архиве института археологии НАН Украины // История археологии: личности и школы: Материалы Международной научной конференции к 160-летию со дня рождения В.В. Хвойки (Киев (5-8.10.2010)). – СПб.: Нестор-История, 2011. – С. 286 (С. 281-287).

Станіславський В.В. Семінар з історії Криму: перший рік роботи (засідання 2015 р.) // Український історичний журнал. – 2015. – № 6. – С. 226, 227 (С. 226-231).

Старовойт Л.В. Особливості сюжетно-композиційної та образної структури ліричної повісті Б. Мозолєвського «Дума про степ» // Науковий вісник МДУ імені В.О. Сухомлинського. – Миколаїв, 2014. – Вип. 4.14 (111): Філологічні науки (літературознавство). – С. 153, 155 (С. 153-156).

Стародавня Хортиця. Скіфська доба: VII-III століття до нової ери / Авт. тексту М. Остапенко. – Фото на с. 13, 22, 23 (24 с.).

Старченко О.В. Золота скарбниця України // Музейні читання. Матеріали наукової конференції, присвяченої 30-річчю з дня відкриття Музею історичних коштовностей України. 16 лютого 1999 р. – К.: ТОВ «ІІ, Лтд», 1999. – С. 12 (С. 7-15).

Старченко Е.В., Ключко Л.С. Под сенью золотого грифона (Музей исторических драгоценностей Украины) // Кузык Б.Н., Яковец Ю.В. Цивилизации: теория, история, диалог, будущее. Т. IV: Истоки и вершины восточнославянской цивилизации. – М.: Институт экономических стратегий, 2008. – С. 277, фото на с. 271 (С. 268-281).

Стебельський Б. Вплив Галича на церковну архітектуру і скульптуру Володимиро-Суздальщини // Народна творчість та етнографія. – 1999. – № 1. – С. 16 (С. 3-17).

Стельмашук Г. Одяг та його оздоблення на теренах України у найдавніші часи. Культурна спадкоємність // Матеріали до української етнології. – 2002. – Вип. 2 (5). – С. 292 (С. 290-293).

Степанов М.В. Скифский хтонический миф и его отражение в погребальном обряде. – К.: Издатель Олег Филюк, 2015. – С. 47 (178 с.).

Степи европейской части СССР в скифо-сарматское время / Отв. ред. А.И. Мелюкова. – М.: Наука, 1989. – Табл. 31, 29-30 (464 с.).

Степовик Д. Скарби України. – К.: Веселка, 1990. – С. 11-16 (192 с.).

Степовик Д. Скіфська пектораль (Скарби Товстої Могили на Дніпропетровщині) // Дивосвіт. – 2003. – № 1. – С. 36-39.

Стрикалов И. Скифские кони // Энциклопедия для детей. Т. 31: Древние цивилизации. – М.: Мир энциклопедий Аванта+, 2007. – С. 415.

Строганова В.В. Взаємовідносини скіфських і грецьких майстрів // Інноваційні наукові дослідження: світові тенденції та регіональний аспект. Матеріали науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 29-30 листопада 2019 р.). – Херсон: Молодий вчений, 2019. – Ч. 2. – С. 55 (С. 53-56).

Струкуленко А.С. До історії археологічних досліджень у Дніпровському Надпоріжжі // Наддніпрянська Україна: історичні процеси, події, постаті. – 2010. – Вип. 8. – С. 409, 410 (С. 407-414).

Субботин Л. Сквозь толщу минувших тысячелетий // Штрихи к портрету. – Кишинева: Картя Молдовеняскэ, 1981. – С. 43 (С. 7-82).

Сулганова М.Э., Михайлова Н.А., Оразкулова К.С. Золото в скифском зверином стиле: символика и мифопоэтика // Вестник Санкт-Петербургского университета. Серия 15. Искусствоведение. – 2013. – № 1. – С. 199, рис. 1 (С. 199-210).

Суляк С.Г. Осколки Святой Руси. Очерки этнической истории руснаков Молдавии. – Кишинева: Издательский дом «Татьяна», 2004. – С. 21, 23 (239 с.).

Суровенков Д. Рец: Власть. Судьба. Интерпретация культурных кодов // Новое литературное обозрение. – 2006. – № 5 (81). – С. 368-371.

Сухарльов В.О. Скіфська золота Пектораль – історичне джерело інформації // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Збірн. наук. праць ХДЗВА. – Вип. 17 (42). – Харків, 2008. – С. 188-191.

Сухарльов В.О. Коні і вівці – взаємозв'язок у матеріальній культурі // Проблеми зооінженерії та ветеринарної медицини. Збірн. наук. праць ХДЗВА. – Харків, 2008. – Вип. 17 (42). – С. 193 (С. 192-195).

Сушко К.І. Віщий Степ: Загадки; Дослідження; Гіпотези; Відкриття. – Запоріжжя: Поліграф, 2004. – С. 30, 44, 73 (256 с.).

Сыромятникова И.С. История прически / 4-е изд. – М.: РИПОЛ классик, 2008. – С. 52-54 (304 с.).

Талеев Д.Ә. Археология: Тарих, археология және этнология мамандықтарына арналған оқулық. – Астана, 2010. – Б. 136, 136 (175 б.).

Тарапакина Л. Человек и пектораль // Колесо жизни. – 2011. – № 7-8. – С. 52-55.

Телегін Д.Я. Стан і завдання охорони пам'яток археології на Україні // Вісник Академії наук Української РСР. – 1975. – № 5. – С. 56 (С. 56-59).

Телегін Д.Я. Вартові тисячоліть. – К.: Наукова думка, 1991. – С. 41, 42 (80 с.).

Тереножкин А. Большая археологическая сенсация // Наука и жизнь. – 1971. – № 9. – С. 12.

Тереножкин А.И. Общественный строй скифов // Скифы и сарматы. – К.: Наукова думка, 1977. – С. 9 (С. 3-28).

Тереножкин А.И., Мозолевский Б.Н. Мелитопольский курган. – К.: Наукова думка, 1988. – С. 168, 171-174 (264 с.).

Терентьева Н.А. Греки в Украине: экономическая и культурно-просветительская деятельность (XVII-XX вв.). – К.: Аквилон-Пресс, 1999. – С. 28 (351 с.).

Термінологічний словник з культурології /Авт.-уклад.: Н.Ю. Больша, Н.І. Єфімчук. – К.: МАУП, 2004. – С. 87, 88, 110 (144 с.).

Тилов Р.Р. Сага о Кавказе. Ранняя история болгар. – Нальчик: Издательство М. и В. Котляровых («Полиграфсервис»), 2005. – С. 125, рис. 8 (292 с.).

Титова О.М. Коротка характеристика пам'яток археології України // Праці Центру пам'яткознавства. – 2010. – Вип. 17. – С. 274, 275 (С. 271-278).

Тишкин А.А., Дашковский П.К. Социальная структура и система мировоззрений населения Алтая скифской эпохи. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та. 2003. – С. 247 (430 с.).

Тищенко К.М. Долітописна мовна історія українців. – Дрогобич: Посвіт, 2016. – Фото фрагмента пекторалі на обкладинці (752 с.).

Тищенко К.М. Іншомовна історія українців – К.–Броди: Просвіта, 2018. Фото фрагмента пекторалі на обкладинці (816 с.).

Товста Могила // Український Радянський Енциклопедичний Словник: в 3-х томах. – К.: Головна редакція УРЕ, 1987. – Т. 3. Портулак-Ь. – С. 398, фото на вкладке между с. 400 и 401.

Толочко П.П. Інституту археології НАН України – 80 років // Археологія. – 1999. – № 4. – С. 6 (С. 3-9).

Толочко П.П. Несповідимі путі України: Вибрані науково-популярні та публіцистичні праці за 1998-2003 рр. – К.: АртЕк, 2004. – С. 90 (240 с.).

Толочко П. Археологія – наука об’єктивна // Гаман В.П. Розмова з академіками: Інтерв’ю. Всі ми були радянськими людьми: Публіцистика минулих літ. – К.: Логос, 2004. – С. 139 (С. 134-139).

Толочко П.П. И прошлое не проклиная: Беседы с журналистом Иваном Бессмертным – К.: АртЕк, 2006. – С. 67 (231 с.).

Толочко П.П. Археология и древняя история (в защиту исторического марксизма). – К.: Академперіодика, 2007. – Фото на обложке (104 с.).

Толстая Могила // Украинский советский энциклопедический словарь. В трех томах. – К.: Главная редакция Украинской советской энциклопедии им. М.П. Бажана, 1989. – Т. 3: П – Я. – С. 384, фото на вкладке между с. 128 и 129.

Томазов В.В., Ясь А.В. Греческие страницы украинской истории. – К.: Лыбидь, 2009. – С. 18, 19, фото на с. 19 (224 с.).

Трейстер М.Ю. Серебряная посуда из Соболевой Могилы // Мозолевский Б.Н., Полин С.В. Курганы скифского Герроса IV в. до н.э. (Бабина, Водяна и Соболева могилы). – К.: Издательский дом «Стилос», 2005. – С. 518 (С. 513-527).

Трейстер М.Ю. Фалары из станицы Успенской (к вопросу о времени появления больших наплечных фаларов эллинистического времени) // Древности Боспора. – 2006. – Т. 10. – С. 436, 438 (С. 429-462).

Трейстер М.Ю. Изделия из бронзы, кости и украшения // Трехбратние курганы. Курганная группа второй половины IV-III вв. до н.э. в Восточном Крыму. – Симферополь–Бонн: Универсум, 2008. – С. 118 (288 с.).

Трейстер М.Ю. Ювелирное дело и торевтика // Античное наследие Кубани: в 3-х томах. – М.: Наука, 2010. – Т. 2. – С. 555, 556 (С. 534-597).

Трейстер М.Ю. Серебряные фалары с изображением Беллерофонта и Химеры из сарматского погребения в Володарке (Западный Казахстан). Еще раз к вопросу о так называемом греко-бактрийском стиле в эллинистической торевтике // Scripta antiqua. Вопросы древней истории, филологии, искусства и материальной культуры. Альманах. Том первый. – М.: Собрание, 2011. – С. 110, 112 (С. 90-148).

Трейстер М.Ю. Серебряные сосуды из тайника Гаймановой Могилы // Бидзиля В.И., Полин С.В. Скифский царский курган Гайманова Могила. – К.: Издательский дом «Скиф», 2012. – С. 616 (о прическах, об обуви), 618 (о горитах), 622 (о торевтах) (С. 610-628).

Трейстер М.Ю. Пектораль из Косики // ВДИ. – 2020. – № 2. – С. 378, 382, 395-397 (С. 377-409).

Трейстер М.Ю. Римские бронзовые сосуды с медальонами с фигурными изображениями из Сарматии // Номо omnium horarum: Сборник статей в честь 70-летия А.В. Подосинова. – М.: Изд-во Университета Дмитрия Пожарского, 2020. – С. 593 (С. 565-610).

Триколенко О., Триколенко С. Піна для Афродіти // Українська культура. – 2008. – № 8. – С. 49 (С. 48-49).

Триколенко О.В. Золота скульптурка дикого кабана з кургану Хомина Могила // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». 9-11 листопада 2009 р. – К., 2010. С. 80, рис. 9 (С. 74-85).

Триколенко О.В., Триколенко С.Т. Про центр виготовлення пластинок із зображеннями комах та тварин із скіфських курганів Північного Причорномор'я // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». 15-17 листопада 2010 р. – К., 2011. – С. 119 (С. 113-120).

Триколенко О.В., Триколенко С.Т. Изображения на драгоценной торовитке из кургана Солоха и пластине из села Михайловка; их связь с композициями на античных саркофагах из Сидона // Музейні читання. Матеріали наукової конференції «Ювелірне мистецтво – погляд крізь віки». 14-16 листопада 2011 р. – К.: ТОВ «Фенікс», 2012. – С. 110 (С. 105-136).

Троицкая Т.Н. Явление травестиизма в скифо-сибирском мире // Скифо-сибирский мир. Искусство и идеология. – Новосибирск: Наука, 1987. – С. 61 (С. 59-63).

Троицкая Т.Н. Сцены терзания в скифо-сибирском и хунно-сарматском искусстве // Вестник археологии, антропологии и этнографии. – Тюмень, 1997. – Вып. 1. – С. 35 (С. 35-38).

Троицкая Т.Н., Новиков А.В. Скифо-сибирский мир: Учеб. пособие для вузов. – Новосибирск: Академ. изд-во «Гео», 2007. – С. 26, 29, 39, 42, 53, фото 5 (142 с.).

Троценко О.В. Формування образу території сучасної Дніпропетровщини в західноєвропейських цивілізаціях (на прикладі давньої Греції та давнього Риму) // Часопис картографії: Збірник наукових праць. – К.: КНУ ім. Тараса Шевченка, 2011. – Вип. 3. – С. 141 (С. 137-143).

Туаллагов А.А. Скифо-сарматский мир и Нартовский эпос осетин. – Владикавказ: Изд-во СОГУ, 2001. – С. 46, 47, 68, 162, 171, 212, 252, 253 (315 с.).

Туаллагов А.А. Об орнаментике аланских головных уборов // Ритмы истории. – Владикавказ: Северо-Осетинский государственный университет им. К.Л. Хетагурова, 2003. – Вып. 1. – С. 57 (С. 57-60).

Туаллагов А.А. Меч и фандыр. Артуриана и Нартовский эпос осетин. – Владикавказ: Ир, 2011. – С. 78, 83, 182 (прим. 25), 204 (прим. 16) (271 с.).

Туаллагов А.А. О семантике сюжета на серебряной пиксиде из погребения у с. Косика // Вестник Северо-Осетинского государственного университета имени Коста Левановича Хетагурова. – 2014. – № 4. – С. 152, 153 (С. 150-154).

Туровский Р. Сравнительный обзор индоевропейских культурно-цивилизационных истоков славянства // Славянский вестник: история и перспективы. – Воронеж: Кварта, 2016. – С. 191 (С. 190-197).

Удовиченко І.В. Битва з чудовиськом: язичницька, християнська та постмодерністська версія, зображена на предметах ювелірного мистецтва // Науковий вісник Національного музею історії України. – 2019. – Ч. 4. – С. 492, рис. 3 (С. 491-503).

Уильямс Д., Огден Д. Греческое золото. Ювелирное искусство классической эпохи. V-IV века до н.э. – СПб.: Славия, 1995. – С. 41, 44, 45, 127, 137, 219 (272 с.).

Украинская советская энциклопедия. – К.: Главная редакция Украинской советской энциклопедии, 1978. – Т. 1: А – Борона. – Фото на вкладке между с. 296 и 297 (552 с.).

Україна – європейська країна / авт.-уклад. С. Чайковський. – К.: Балтія-Друк, 2015. – Фото на обкладинці, задньому форзаці (124 с.: іл.).

Україна: фотоальбом. – К.: Дніпро, 2001. – Фото на с. 4, 10 (223 с.).

Україна і світ. Стародавні цивілізації (з давніх часів до 500 р. до н.е.). – К.: КРІОН, 2009. – С. 172, 186, 198, фото на с. 172, 187, 198 (216 с.).

Україна і Світ. Класична давнина. 500 р. до н.е. – початок н.е. – К.: КРІОН, 2009. – Фото на обкладинці (216 с.).

Українська вишивка: Альбом / Авт. тексту та упоряд. Т. Кара-Васильєва. – К.: Мистецтво, 1993. – С. 5 (264 с.).

Український Радянський Енциклопедичний Словник: в 3-х томах. – К.: Головна редакція УРЕ, 1986. – Т. 1: А – Калібр. – Фото на вкладке между с. 384 и 385 (752 с.).

Уманський О. Золота пектораль. Пошук таємного змісту // Онуки Дажбожі: Походження українського народу (Спільний тематичний випуск часописів «Індоевропа» і «Такі справи»). – К., 1996-1997. – Кн. 1-2. – С. 40-49.

Уманський О. Золота пектораль. Пошуки тайного змісту // Collegium. – К., 1998. – № 7-8. – С. 88-95.

Урстанбеков Б. Археология терминдеринин орусча-кыргызча сөздүк-справочниги: Русско-киргизский терминологический словарь-справочник по археологии. – Фрунзе: Илим, 1985. – С. 332 (488 с.).

Урусов С.П., князь Книга о козе / редактирование и современный комментарий Я.В. Гребнева. – К.: ННЦ «Институт аграрной экономики», 2007. – С. 290-293, фото на обратной стороне обложки (322 с.).

Файбусович Г. Пектораль, или повесть о скифском кургане // Пионер. – 1973. – № 1. – С. 43, 44, фото на с. 45, 49 (С. 42-50).

Фаркаш Э. Искусство кочевников в музеях США // ВДИ. – 1992. – № 4. – С. 202 (С. 195-204).

Федоров-Давыдов Г.А. На окраинах античного мира. – М.: Наука, 1975. – С. 89, 90 (104 с.).

Федорова Л.Д. Музей історичних коштовностей України // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2010. – Т. 7: Мл – О. – С. 108 (С. 107-108).

Фиалко Е.Е. Костяные изделия из кургана Огуз // Скифы Северного Причерноморья. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 137 (С. 130-140).

Фиалко Е.Е. Гюновская пластина (к интерпретации изображения) // Боспорский феномен: погребальные памятники и святилища – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2002. – Ч. 2. – С. 167, 170 (С. 165-173).

Фиалко Е.Е. Скифская Аргимпаса: (к интерпретации изображения на ажурной пластине из Гюновки) // Боспорские исследования. – 2004. – Вып. VII. – С. 47, 52, 53 (С. 47-62).

Фиалко Е.Е. Скифский курган с античными импортами у с. Зеленое // Боспорские исследования. – 2012. – Вып. XXVI. – С. 219 (С. 218-254).

Фиалко Е.Е., Болтрик Ю.В. Эллинические золотые миниатюры из Северного Причерноморья // Ювелирное искусство и материальная культура. Тезисы докладов участников третьего colloquium. – СПб.: Государственный Эрмитаж, 1997. – С. 75-76.

Фиалко О.Є. Мозолевський Борис Миколайович // Енциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2010. – Т. 7: Мл – О. – С. 23.

Фиалко О.Є. Мозолевський Борис Миколайович // Енциклопедія Сучасної України. – 2019. – Т. 21: «Мікро» – «Моя». – С. 331.

Флёрова В. Хазарские миниатюры // Проблемы на изкуството. – 2007. – № 3. – С. 23 (С. 20-25).

Хазанов А.М. Золото скифов. – М.: Советский художник, 1975. – С. 123-134 (144 с.).

Хазанов А.М. Социальная история скифов. Основные проблемы развития древних кочевников Евразийских степей. – М.: Наука, 1975. – С. 243 (343 с.).

Хазанов А.М., Черненко Є.В. Час та мотиви пограбування скіфських курганів // Археологія. – 1979. – Вип. 30. – С. 23 (С. 18-26).

Хазанов Б. Элизим теней. – СПб.: Алетейя, 2013. – С. 22 (255 с.).

Хамула Д.В. Дионис в Северном Причерноморье: искусство и культ. – Одесса: Печатный дом, 2013. – С. 70, 307 (863 с.).

Харланович А. Золоте відлуння пекторалі // Вітчизна. – 2004. – № 11/12. – С. 146-148.

Харланович А. Золоте відлуння пекторалі: (Спогади про Бориса Мозолевського, археолога, поета, друга) // Краєзнавчий альманах. – Миколаїв: МОІППО, 2006. – № 1. – С. 39-43.

Хачирти А. Аланика – культурная традиция (историко-культурологическое исследование-эссе). – Владикавказ: Изд.-полигр. предприятие им. В. Гассиева. – 2009. – Кн. 3: Культура и цивилизация. – С. 94 (333 с.).

Хомутовська І.І.³ Скіфське мистецтво в духовному аспекті розвитку України // Українська державність: історія і сучасність: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (26 листопада 2009 р.). – Маріуполь, 2009. – Част. II. – С. 124 (С. 123-124).

Хомутовська І.І. Історико-археологічна спадщина Б.М. Мозолецького // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. – Миколаїв: МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2010. – Вип. 3 (28): Історичні науки. – С. 55-66.

Хомутовська І.І. Поетична нива історика-археолога Бориса Мозолецького // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського. – Миколаїв: МДУ ім. В.О. Сухомлинського, 2011. – Вип. 3 (31): Історичні науки. – С. 279, 280 (С. 278-284).

Хомутовська І.І. Внесок Б.М. Мозолецького в історичну та археологічну спадщину України: автореф. дис. ... канд. іст. наук. – Миколаїв, 2012. – 19 с.

Хомутовська І.І., Шкварець В.П. Борис Миколайович Мозолецький любив і умів дарувати минуле, прадавнє. – Миколаїв: Іліон, 2013. – 239 с.

Цагараев В. Золотая яблоня нартов: история, мифология, искусство, семантика. – Владикавказ: Республиканское издательско-полиграфическое предприятие им. В.А. Гассиева, 2000. – С. 148-150 (299 с.).

Цимиданов В.В. Орнамент с «фресничками» на погребальной керамике срубной культуры // Донецький археологічний збірник. – 2011. – № 15. – С. 68 (С. 48-77).

Цимиданов В.В. Путевые кости лошади в обрядности срубной культуры // Донецький археологічний збірник. – 2016. – № 20. – С. 78 (С. 68-97).

Циміданов В. Фольклорний мотив змагання трьох братів та семантика зображення на золотому конусі з кургану Передерієва Могила // Донеччина: природа, люди, культура. Пам'яті Віталія Циміданова. – Краматорськ: Вид-во ДОКМ, 2019. – С. 61 (С. 55-65).

Цораев З.У. Мифический смысл и социальный код. – СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2007. – С. 100, 127 (271 с.).

³ Див. також роботи даного автора під прізвищем Кіщак І.І.

Цораев З.У. Роль социального кода в стратификации общества // Этносоциум и межнациональная культура. Научный и общественно-политический вестник. – 2008. – № 6 (14). – С. 173 (С. 167-180).

Цораев З.У. Невербальные коды у скифов и нартов // Философские исследования. – 2009. – № 1. – С. 88 (С. 83-92).

Цуциев А.А. Пара птиц на Древе жизни. (Осетинский орнамент как исторический источник). – Владикавказ: ИПЦ СОИГСИ ВНЦ РАН и РСО-А, 2015. – С. 59 (118 с.).

Чемерис В. Пектораль // Літературна Україна. – 1996. – 1 серпня. – С. 3.

Чемерис В.Л. Пектораль // Чемерис В.Л. Сини зміеної богині. – К.: Фітосоціоцентр, 2006. – С. 432-448.

Чемерис В.Л. Пектораль // Чемерис В.Л. Смерть Атея: роман, оповідання. – Харків: Бібколектор, 2013. – С. 350-368 (380 с.).

Черемисин Д.В. О семантике орнитоморфных персонажей звериного стиля в ритуальной атрибутике пазырыкских курганов // Археология, этнография и антропология Евразии. – Новосибирск, 2009. – № 1 (37). – С. 89 (С. 85-94).

Черкашина Л. «Біле світло спогадів...» // Життя у сяйві пекторалі: Борис Мозолевський у спогадах: до 75-річчя від дня народження. – Дніпропетровськ: ДОУНБ, 2011. – С. 15-21.

Черкашина Л. «Біле світло спогадів...» // Січеслав. – 2011. – Вип. 2 (28). – С. 17-20.

Черненко Е.В. Оружие из Толстой могилы // Скифский мир. – К.: Наукова думка, 1975. – Рис. 13 (С. 152-173).

Черненко Е.В. Скифские лучники. – К.: Наукова думка, 1981. – С. 5, 77, 78, 92, 143, рис. 60, 61 (168 с.).

Черненко Е.В. Оружие // Археология Украинской ССР. В трех томах. – К.: Наукова думка, 1986. – Том второй: Скифо-сарматская и античная археология. – С. 136 (С. 134-145).

Черненко Е.В., Ключко В.И. О подлинности золотой пластины из Сахновки // СА. – 1979. – № 4. – С. 271 (С. 270-274).

Черненко Є.В., Мурзін В.Ю. Рец.: Мозолевський Б.М. Товста Могила. – К.: Наукова думка, 1979. – 251 с. // Археологія. – 1983. – Вип. 44. – С. 105-106.

Черных Е.Н. Степной пояс Евразии: Феномен кочевых культур. – М.: Рукописные памятники Древней Руси, 2009. – С. 323, рис. 16, 4 (624 с.).

Черных Е.Н. Культуры кочевников в мегаструктуре Евразийского мира. – М.: Языки славянской культуры, 2013. – Т. 1. – С. 316, рис. 18.4 (368 с.).

Черных Е.Н. Кочевой мир Евразии: феномен скифского мира в эпоху железа // Природа. – 2015. – № 3. – С. 63, фото (С. 55-68).

Черняков И. Золото скифов // Пенсия. – 2005. – № 6. – С. 34-39.

Черняков И. Золото скифов // Пенсия. – 2005. – № 7–8. – С. 60-61.

Черняков И.Т., Подвысоцкая Е.П. Взаимосвязь изображений и технологии пекторали из Толстой Могилы // Ювелирное искусство и материальная культура: Тезисы докладов участников одиннадцатого colloquium. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2002. – С. 107-111.

Черняков И.Т., Подвысоцкая Е.П. О технологии изготовления наконечников // Ювелирное искусство и материальная культура: Тезисы докладов участников двенадцатого colloquium. – СПб., 2003. – С. 81-83.

Черняков И.Т. Пектораль // Энциклопедія історії України / Гол. редкол. В.А. Смолій. – К.: Наукова думка, 2011. – Т. 8: Па – Прик. – С. 107 (520 с.).

Черняков И.Т., Підвисоцька О.П. Технологія виробництва джгутів каркасу пекторалі з Товстої Могили // Музейні читання. Матеріали міжнародної наукової конференції, присвяченої 90-літтю з дня народження О.І. Тереножкина. – К.: Музей історичних коштовностей України, 1998. – С. 112-121.

Черняков И., Підвисоцька О. Технологічні та художні особливості пекторалі з Товстої Могили // Музей на рубежі епох: минуле, сьогодення, перспективи (матеріали науково-практичної конференції). – К., 1999. – С. 77-78.

Черняков И.Т., Підвисоцька О.П. Уточнення технології джгутів пекторалі з Товстої Могили (за даними рентгенограмми) // Музейні читання. Матеріали наукової конференції 24 грудня 1999 р. – К.: ІІІ, ЛТД, 2000. – С. 14-16.

Черняков И.Т., Підвисоцька О.П. Пектораль – видатна пам'ятка стародавнього ювелірного мистецтва // 175 лет Керченскому музею древностей. Материалы международной конференции. – Керчь, 2001. – С. 112-113.

Чибиров Л.А. Об индоевропейских истоках осетинских нартских сказаний // Нартоведение в XXI веке: современные парадигмы и интерпретации. – Владикавказ: ИПО СОИГСИ, 2012. – С. 38 (С. 33-72).

Чибиров А.Л. Иранство как предчувствие: Вопросы иранистики в трудах М.И. Ростовцева. – Владикавказ: СОИГСИ ВНИЦ РАН, 2016. – Фото на обложке и с. 1 (174 с.).

Чибиров А.Л. Некоторые вопросы ранней истории иранских племен южной России в современной историографии // Известия СОИГСИ. – 2020. – №35(74). – С. 10 (С. 5-19).

Чигрин П. Борис Мозолевський знайшов золоту пектораль // Країна. – 2011. – № 23 (76). – С. 18, 19.

Чижевский А.А. Памятники позднего периода ананьинской культурно-исторической области // Археология Евразийских степей. – 2017. – № 4.

Эпоха бронзы и ранний железный век: материалы III международной научной конференции «Ананьинский мир: культурное пространство, связи, традиции и новации». – С. 222 (С. 196-256).

Чудаков В. Сокровища Толстой Могилы // Молодая гвардия. – 1971. – № 11. – С. 188-190, фото на вкладке между с. 192 и 193.

Чугунов К.В. Археологические параллели одному изобразительному мотиву в искусстве ранних кочевников Евразии // Номадизм: прошлое, настоящее в глобальном контексте и исторической перспективе. – Улан-Удэ, 1996. – Ч. 2. – С. 87 (С. 86-89).

Чугунов К.В. Погребальный комплекс с кенотафом из Тувы (К вопросу о некоторых параллелях археологических и письменных источников) // Жречество и шаманизм в скифскую эпоху. Материалы международной конференции. – СПб., 1996. – С. 72 (С. 69-80).

Чугунов К.В. Азиатские пекторали раннескифского времени // Ладога в контексте истории и археологии северной Евразии. По материалам XVII Чтений памяти Анны Мачинской (Старая Ладога, 22-23 декабря 2012 г.) и XVIII Чтений памяти Анны и Дмитрия Алексеевича Мачинских (Старая Ладога, 21-22 декабря 2013 г.). – СПб.: «Нестор-История», 2014. – С. 62 (С. 59-70).

Чугунов К.В. Цари и боги Азиатской Скифии (по материалам кургана Аржан-2) // Археологія і давня історія України. – 2018. – Вип. 2 (27). – С. 28 (25-34).

Чухрай Л.О. Современные проблемы музеефикации курганов // Stratum plus. – 2005-2009. – № 2. Воины медного века. – С. 518 (С. 513-522).

Шаманова Н. Як одягалися скіфи? // Слово жінки. – 2016. – № 1-2. – С. 44 (С. 44-47).

Шамина. Т. Сокровища Толстой Могилы // Сокровища мира. Научно-популярный альманах. – 2004. – № 1 (01): Золото скифов. – С. 16, 22-24.

Шамякина Т.И. Китайский народный календарь и славянский мифологический бестиарий. – Минск: Издательский центр БГУ, 2010. – С. 90 (169 с.).

Шапиро Т. Золотые сокровища скифов // ВЕПР. – 2012. – Октябрь-ноябрь. – С. 38, 39, фото на с.37 (С. 34-39).

Шаповал Л.І. Побутування вишивки у звичаєво-обрядовій культурі населення Наддніпрянської України // Генеза полотняного літопису у творчості майстра народного мистецтва Олександри Великодної. – Полтава, 2014. – С. 81 (С. 81-89).

Шаталов М.М. Золото надр України. Загальні відомості, геохімія і мінералогія золота // Вісник Національної академії наук України. – 2020. – № 7. – С. 19 (С. 16-26).

Шауб И.Ю. Италия – Скифия (иконография и семантика одного сюжета) // Итальянский сборник. – 1999. – № 3. – С. 5-10.

Шауб И.Ю. Образ барана в религии Скифии и Боспора (по памятникам изобразительного искусства) // Боспорский феномен: колонизация региона, формирование полисов, образование государства. Материалы международной конференции. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2001. – Ч. 2. – С. 113-115.

Шауб И.Ю. Из истории языческих верований в Северном Причерноморье: культ фарна у скифов // Вестник Православного Свято-Тихоновского Богословского Института. – М.: Изд-во ПСТБИ, 2004. – № 2. – С. 154-155 (С. 150-159).

Шауб И.Ю. Миф, культ, ритуал в Северном Причерноморье (VII-IV вв. до н. э.). – СПб.: Изд-во Санкт-Петербургского университета, 2007. – С. 128-129, 153 (484 с.).

Шауб И.Ю. Рельеф Бенедетто Антелами и пектораль из Толстой Могины (Иконография и семантика одного сюжета) // Шауб И.Ю. Италия – Скифия. Культурно-исторические параллели. – М.–СПб. – Свято-Алексиевская пустынь, 2008. – С. 8-16.

Шауб И.Ю. Эллинские традиции и варварские влияния в религиозной жизни греческих колоний Северного Причерноморья (VI-IV вв. до н.э.). – Saarbrücken: Lambert Academic Publishing, 2011. – С. 108, 130 (475 с.).

Шауб И.Ю. Боспорское жречество // Боспорские исследования. – 2017. – Вып. XXXIV. – С. 296 (С. 288-324).

Швидько Г.К. Професор І.Ф.Ковальова і розвиток археологічних досліджень Степового Подніпров'я // Краєзнавство. – 2003. – № 1-4. – С. 124 (С. 124-126).

Шевченко Л.В. Днепропетровская область // Памятники истории и культуры Украинской ССР: каталог-справочник. – К.: Наукова думка, 1987. – С. 122 (С. 100-131).

Шевчук Т.С. «Скіфська» культурософія Ліни Костенко // Філологічні діалоги. – Ізмаїл: РВВ ІДГУ, 2018. – Вип. 5. – С. 112 (С. 109-114).

Шелехань О.В. До питання про форму перехрестя клинкової зброї скіфського часу // Археологія. – 2013. – № 4. – С. 42 (С. 41-54).

Шелов Д.Б. Северное Причерноморье 2000 лет назад. – М.: Наука, 1975. – С. 105 (152 с.+ил.).

Шелов Д.Б. Исчезнувшие народы. Скифы // Природа. – 1977. – № 3. – С. 34, 36, фото на с. 27 (С. 24-37).

Шелов Д.Б. Скифы // Исчезнувшие народы. – М.: Наука, 1988. – С. 69, 71 (С. 62-74).

Шендель В.С. «Да, скифы – мы». Альбом. – Донецк: Нац. союз писателей Украины, журнал «Донбасс», 2005. – Фото на с. 3 (95 с.).

Шер Я.А. Первобытное искусство: учебное пособие. – Кемерово: Кузбассвуиздат, 2006. – С. 100, 106, 107, рис. 3.15, 3.71-75 (рисунки на электронном носителе) (351 с.).

Шер Я.А. Истоки искусства: не пора ли сменить направление поиска? (приглашение к дискуссии) // Российский археологический ежегодник. – 2014. – № 4. – С. 34 (С. 23-39).

Шер Я.А., Вишняцкий Л.Б., Бледнова Н.С. Происхождение знакового поведения. – М.: Научный мир, 2004. – С. 223 (280 с.).

Шестаков А. Краса, вкарбована у вічність // Україна. – 2008. – № 7/8. – С. 96-98.

Шилинговский К.В. Расшифровка «звериного шествия» золотой гривны из кургана Аржан-2 через ДНК-генеалогии скифских племен // Вестник Академии ДНК-генеалогии / Proceedings of the Academy of DNA Genealogy Boston-Moscow-Tsukuba. – 2014. – Т. 7. – № 3. – С. 532 (С. 512-555).

Шилов Ю. Борис Мозолевський. Події і легенди. Розуміння реальності безсмертя // Вітчизна. – 1994. – № 9-10. – С. 142-146.

Шилов Ю.О. Гелон давньогрецької «Історії» Геродота та деякі відповідності у давньослов'янській літературі // Феномен Більського городища-2016: до 90-річчя від дня народження визначного українського археолога професора Б.А. Шрамка (1921-2012) та 110-річчя від початку археологічних досліджень Більського городища. – К.–Полтава: ЦП НАНУ і УТОPIK, 2016. – С. 107, 110 (С. 106-112).

Шишло Б. «Народы Севера» Геродота и скифские ритуалы // Степи Евразии в древности и Средневековье. Материалы Международной научной конференции, посвященной 100-летию со дня рождения Михаила Петровича Грязнова. – СПб.: Изд-во Гос. Эрмитажа, 2003. – Т. 2. – С. 190 (С. 187-191).

Шкварець В.П. Миколаївці: визначні історики і краєзнавці минулого: Підручник / 2-е вид. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. – С. 56, 59, 60, 62 (148 с.).

Шкварець В.П. Борис Миколайович Мозолевський: Життя, творчість. Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П. Могили; Одеса: Вид-во ТОВ ВіД, 2006. – 244 с.

Школьна О., Барбалат О. Києворуські зірчасті та дископодібні колти з чорнінням в українських і закордонних колекціях: джерела інспірацій // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2020. – Т. 5. – № 28. – С. 255 (С. 252-259).

Шмагало Р.Т. Енциклопедія художнього металу. Т. 1: Світовий та український художній метал. Класифікація, термінологія, стилістика, експертиза. – Львів: Апріорі, 2015. – С. 266 (420 с.).

Шовкопляс Г.М. 3 історії створення колекції археологічних коштовностей музею // Музейні читання. Матеріали наукової конференції, присвяченої 30-річчю з дня відкриття Музею історичних коштовностей України. 16 лютого 1999 р. – К.: ТОВ «ІП, Лтд», 1999. – С. 20 (С. 16-20).

Шовкопляс І.Г. Основи археології / Вид. друге. – К.: Вища школа, 1972. – С. 126, 127, рис. на с. 126 (222 с.).

Шостак В. Етико-світоглядні традиції найдавнішої духовної культури на території України. – Луцьк: Вежа, 1999. – С. 109 (189 с.).

Шостак В. Релігійні вірування населення України скіфського часу // Історія релігій в Україні. Науковий щорічник 2005 рік. – Львів: Логос, 2005. – Кн. I. – С. 95-96 (С. 91-97).

Шпитковська Н. Сучасне українське мистецтво у світовому культурному просторі як форма спадкоємності національних традицій // МІСТ: Мистецтво, історія, сучасність, теорія. – 2014. – Вип. 10. – С. 250 (С. 247-254).

Шрамко Б.А. Разгадываются тайны скифов // Под знаменем ленинизма. – 1971. – № 15 (август). – С. 55 (С. 52-55).

Шрамко Б.А. Возникновение и начальный период развития сварки // Сварка в СССР. В 2-х т. Т. 1. Развитие сварочной техники и науки о сварки. Технологические процессы, сварочные материалы и оборудование. – М.: Наука, 1981. – С. 15 (С. 9-19, 494).

Шрамко Б.А. Археология раннего железного века Восточной Европы: Учебное пособие. – Харьков: Изд-во Харьк. ун-та, 1983. – С. 20 (134 с.).

Шрамко Б.А. К вопросу о некоторых источниках изучения скифского ремесла // Вестник Харьковского университета. – Харьков, 1983. – № 238. – С. 119-125.

Шрамко Б.А. Рец.: Мозолевський Б.М. Товста Могила. Київ, 1979. 251 с., 11 табл., 138 рис., 2 приложения // СА. – 1984. – № 1. – С. 272-280.

Шрамко Б.А. Комплекс глиняных скульптур Бельского городища // Більське городище в контексті вивчення пам'яток археології. – Полтава, 1996. – С. 77, 78 (С. 67-87).

Шрамко Б.А. К вопросу об иконографии скифов // Проблемы истории и археологии Украины. Материалы Международной научной конференции, посвященной 10-летию независимости Украины. 16-18 мая 2001 года. – Харьков, 2001. – С. 51 (С. 50, 51).

Шрамко Б.А. Комплекс глиняных скульптур Бельского городища // Більське городище у наукових працях Б.А. Шрамка: збірник наукових праць, присвячений 95-річчю від дня народження вченого. – Котельва–Харків: Майдан, 2016. – С. 511, 512 (С. 505-516).

Штігельман Ф.М. Античне мистецтво. – К.: Мистецтво, 1977. – С. 13, 22, 160, іл. 164-167 (180 с.).

Штупперих Р. Рельеф с изображением битвы скифов, найденный на Таманском полуострове // Боспорский рельеф со сценой сражения (Амазономахия?) / Серия «Монография о памятнике». – М.: Изд-во ГМИИ им. А.С. Пушкина; СПб.: Летний сад, 2001. – Т. 2. – С. 79, 87, 88 (С. 74-117).

Щеброва С.Я. Культура войны древних кочевников Алтая в скифское время: историко-типологический и семиотический анализ / Автореф. дис. ... канд. культурологии: СПб., 2010. – С. 14 (26 с.).

Щукин М.Б. Готский путь (готы, Рим и черняховская культура). – СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2005. – С. 426, 427 (576 с.).

Экспертный «Круглый стол», посвященный истории кочевых цивилизаций в Приднепровье (скифы). – Днепропетровск, 2013. – Фото на обложке (54 с.).

Ювеліrne мистецтво України. Альбом / Кер. В. Іванов. – К.: Бліц-принт, б/р. – С. 17 (191 с.).

Яковенко Н.Н. Примечание 10 [к странице 16] // Ефименко А.Я. История украинского народа. – К.: Лыбидь, 1990. – С. 429 (512 с.).

Яковенко О.В. Артефакт // Митна енциклопедія: У двох томах. – Хмельницький: ПП Мельник А.А., 2013. – Т. 1. – С. 47, фото пекторали.

Яковенко Е.В. XV наукова конференція ІА АН УРСР в Одесі // Археологія. – 1973. – Вип. 10. – С. 89.

Яковенко Э.В. XV конференция Института археологии АН УССР и V собрание Одесского археологического общества // ВДИ. – 1973. – № 1. – С. 232 (С. 231-234).

Яковенко Э.В. О дипломатических контактах Боспора со Скифией времен Атея (к истории международных отношений в Причерноморском регионе) // Международные отношения в бассейне Черного моря в древности и средние века. – Ростов-на-Дону, 1986. – С. 51 (С. 43-53).

Яковенко Э.В. К проблеме происхождения предметов торевтики из раннеэллинистических курганов Скифии и Боспора // Причерноморье в эпоху эллинизма. Материалы III Всесоюзного Симпозиума по древней истории Причерноморья. Цхалтубо-1982. – Тбилиси: Мецниеребе, 1985. – С. 347 (С. 341-352).

Яковенко Э.В. К вопросу о происхождении шедевров торевтики из скифских курганов IV-III вв. до н.э. // Античная цивилизация и варварский мир. Тезисы докладов IV археологического семинара. – Новочеркасск, 1994. – С. 10-11.

Ямаучи Эдвин М. Недруги с северных границ. Вторгающиеся орды из русских степей / Пер. А.Л.Чибириков – Владикавказ: ИПЦ СОИГСИ ВЦ РАН и РСО-А, 2014. – С. 78, 186, 187 (343 с.).

Яровой Е.В. По следам древних кладов. Мистика и реальность. – М.: Вече, 2010. – С. 120, 196, 198, 204, 209-211, 214-217, фото на с. 210 (448 с.).

Яхненко К. Знахідка століття // Українська культура. – 1996. – № 6. – С. 14-15, кольор. фото на с. 1 журналу.

Яценко И.В. Искусство эпохи раннего железа // Произведения искусства в новых находках советских археологов. – М.: Искусство, 1977. – С. 96-97, илл. 1, 19-23 (С. 43-104).

Яценко И.В. Толстая Могила // Брей У., Трамп Д. Археологический словарь. – М.: Прогресс, 1990. – С. 247 (368 с.).

Яценко И.В. Царские курганы // Брей У., Трамп Д. Археологический словарь. – М.: Прогресс, 1990. – С. 277 (368 с.).

Яценко С.А. К выделению специфических элементов костюма скифских аристократов на изображениях IV в. до н.э. // Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья. – Запорожье, 1989. – С. 183, 184.

Яценко С.А. Скифский мужской костюм на предметах греко-скифской торевтики IV в. до н.э. (к вопросу об этнографизме изображений) // Вестник шелкового пути. Археологические источники. – М., 1993. – Вып. 1. – С. 307, 315 (С. 304-338).

Яценко С.А. Костюм племен пазырыкской культуры Горного Алтая как исторический источник // ВДИ. – 1999. – № 3. – С. 166 (С. 145-169).

Яценко С.А. О некоторых антропоморфных сюжетах номадов Европы V-IV вв. до н.э. // Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья (к 100-летию Б.Н. Гракова). – Запорожье: Запорожский государственный университет, 1999. – С. 282 (С. 282-285).

Яценко С.А. О некоторых вопросах изучения «археологического» костюма. Механизмы костюмных связей народов Великой степи // Культуры Евразийских степей второй половины I тыс. н.э. (из истории костюма). – Самара: Самарский областной историко-краеведческий музей им. П.В. Алабина, 2001. – С. 14 (С. 4-21).

Яценко С.А. Костюм древней Евразии: ираноязычные народы. – М.: Вост. лит-ра, 2006. – С. 66, 75, 76, 78, рис.29, а (664 с.).

Яценко С.А. Этапы и формы антропоморфизации в греко-скифском и скифском искусстве IV в. до н.э. // Причерноморье в античное и средневековое время. Сборник научных трудов, посвященных 65-летию профессора В.П. Копылова. – Ростов-на-Дону, 2013. – С. 221 (С. 216-230).

Яценко С.А. Парадные шейные обручи-пекторали в костюме древних иранских народов // Мода и дизайн: исторический опыт – новые технологии. Материалы XXI международной научной конференции. – СПб.: Санкт-Петербургский государственный университет промышленных технологий и дизайна, 2018. – С. 56-60.

Яценко С.А. Пекторали иранских и иранизированных народов древности // Материалы по археологии и истории античного и средневекового Причерноморья. – 2019. – № 11. – С. 33-72.

Яценко С.О. Костюм вельможного варвара на медальйоні з Верхівці // Археологія. – 1993. – № 1. – С. 80 (С. 79-81).

Θέμελης Π.Γ. Μεταλλοτεχνία μακεδονική // Μύρτος. Μνήμη Ιουλίας Βοκοτοπούλου. – Thessaloniki, 2000. – Σ. 500 (Σ. 495-517).

Φακλαρης Π.Β. Περιτραχηλιον // Αρχαιολογικο Δελτιο. – Αθηνα, 1991. – Τομος 40 (1985). – Μελέτες 12, Πιν. 10 β (Σ. 1-16).

Σιλτζ Β. Σκύθες, ο πολιτισμός των στεπών / μετάφραση από την ιταλική έκδοση Β. Κοκκίνου, Σ. Πεκιαρίδη. – Αθήνα: Η Καθημερινή, 2008. – Cover photo (381 σ.).

Abstracta Iranica. Studia Iranica. – Leiden: Brill; Paris, Teheran: Institut Francais de Recherche en Iran. – 1985. – Vol. 8. – P. 53 (225 p.).

Agre D. On the Semantics of the Images on the Matrices found in the Town of Kubrat and the Village of Gorsko Aplanovo, Targovishte District // Thracia. – 1995. – Vol. 11. Studia in honorem Alexandri Fol. – P. 296 (P. 289-298).

Ainswort M. The Scythians, Fierce Horsemen of the Steppes // The World's Last Mysteries. – Pleasantville, New York: Reader's Digest Association, 1978. – P. 225 (P. 221-231).

Amandry P. Grecs et Scythes // Or des Scythes. Trésors des musées soviétiques. – Paris: Edité par Musées nationaux, 1975. – P. 31. (P. 25-32).

Alcaide B.P. Breve historia de Gengis Kan. – Madrid: Ediciones Nowtilus, 2010. – P. 18 (256 p.).

Alekseev A.Ju. [A.A.] Cauldron // The Golden Deer of Eurasia. Scythian and Sarmatian Treasures from the Russian Steppes. – New York: The Metropolitan Museum of Art, 2000. – P. 238 (P. 238-239).

An Atlas of the Geology and Mineral Deposits of Ukraine / ed. L.S. Galets'kyi. – Kyiv–Toronto: University of Toronto Press, 2007. – P. 153, foto (168 p.).

Archaeology: the essential guide to our human past / ed. P. Bahn. – Washington, DC: Smithsonian Books, 2017. – P. 375 (576 p.).

Archibald Z.H. The Gold Pectoral from Vergina and its Connections // Oxford Journal of Archaeology. – 1985. – No. 4. – P. 172, 181 (P. 165-185).

Artemenko I.I. Archeological Research in the Ukrainian SSR // Soviet Anthropology and Archeology. – 1979. – T. 18. – P. 49, 53, fig. 3 (P. 37-67).

Asheri D., Lloyd A., Corcella A. A Commentary on Herodotus: books 1-4. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – P. 630 (721 p.).

Ascherson N. Black Sea: The Birthplace of Civilisation and Barbarism. – London: Vintage, 2007. – P. 222 (320 p.). *Книга також видавалася*: London: Jonathan Cape, 1995; Mississauga: Random House of Canada, 1995; New York: Hill & Wang, 1995; London: Vintage Publishing, 1995; Vintage, 1996; London: Folio Society, 2001; London: Folio Society, 2011; с измененным названием – Black Sea: Coasts and Conquests: From Pericles to Putin. – London: Vintage Publishing, 2015.

Atlas. Archeologia Świata / Red. P.G. Bahn. – Warszawa: Muza, 2003. – S. 129 (208 s.).

Atlas of World Art. – London: Laurence King Publishing Ltd, 2004. – P. 58, 59, fig. (352 p.).

Backer de F. Scale-Armour in the Mediterranean Area during the Early Iron Age: A) From the IXth to the IIIrd century BC // *Revue des études militaires anciennes.* – 2012. – No. 5. – P. 20, fig. 55 (P. 1-38).

Balagian G. Scythian Pectoral, Ukraine // *Cat Mews. Journal of the Cats on Stamps Study Unit.* – Spring 2014. – Vol. 22, No. 1. – P. 16, 18.

Bartosiewicz L. Animal Husbandry // *Ancient Europe 8000 B.C.–A.D. 1000: Encyclopedia of the Barbarian World.* – New-York and other: Charles Scribner & Sons, 2004. – Vol. II. – P. 368, fig. 2 (P. 366-370).

Bartosiewicz L. Ex oriente equus... A brief history of horses between the early Bronze Age and the Middle Ages // *A Móra Ferenc Múzeum Évkönyve: Studia Archaeologica.* – 2011. – Studarch XII. – P. 129, 135, fig. 1, 2 (P. 127-136).

Basilevsky A. Early Ukraine: A Military and Social History to the Mid-19th Century. – Jefferson, Norht Carolina: Mcfarland & Co Inc Pub, 2016. – P. 31, fig. (277 p.).

Basilov V.N., Camarasa J.M., Junyent C., Braun W. R.H., Hart R.H., Mordkovitch W.G. Human settlement of the steppes and prairies // *Encyclopedia of the Biosphere.* – Detroit, Mich.; London: Gale Group, 2000. – Vol. 8. Steppes and Prairies. Boreal Forests or Taiga. – P. 136, 137. – (P. 131-172).

Baumer Chr. The History of Central Asia. – London; New York: I.B. Tauris, 2012. – Vol. 1: The Age of the Steppe Warriors. – P. 248, 249 (372 p.).

Bémont C. Le bassin de Gundestrup: remarques sur les décors végétaux // *Etudes Celtiques.* – 1979. – Vol. 16. – P. 87 (P. 69-99).

Bennett C. Cannabis and the Soma Solution. – Chicago: Trine Day, 2010. – P. 135, 149, 150, fig. 7, 19-20 (480 p.).

Bergemann J. Spätklassischer Mischstil oder hellenistische Schlachtdarstellung? Stilistische und typologische Überlegungen zum

Kampfreliief von der Tamanhalbinsel (Südrussland) // Göttinger Forum für Altertumswissenschaft. – 1998. – Bd. 1. – S. 35 (S. 29-57).

Bilaniuk P.B.T. Die Religion der Skythen // Von der Scythia zur Dobrudza. – Wien: Freunde des Hauses Wittgenstein 1997. – S. 84 (S. 63-87). (Miscellanea Bulgarica 11).

Billot M.-F. Terres cuites architecturales de Sinope de l'époque archaïque à l'époque hellénistique // Ancient Civilizations from Scythia to Siberia (Sinope: the Results of Fifteen Years of Research). – 2010. – Vol. 16. – P. 332 (P. 217-359, 547-551).

Boardman J. The diffusion of classical art in antiquity. – London: Thames and Hudson, 1994. – P. 210, 211, fig. 6.35 a-b (352 p.). (A.W. Mellon Lectures in the Fine Arts, 1993. Bollingen Series XXXV: 42).

Bogucki P. Scythian Treasures of the Steppes // The world's great archaeological treasures. – London: Weidenfeld & Nicolson, 1999. – P. 93, fig. on p. 95 (255 p.).

Boltrik J.V., Fialko E.E. Der Oguz-Kurgan – Grabmal eines skythischen Königs // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 179 (S. 177-179).

Bonfante L. Classical and barbarian // The Barbarians of Ancient Europe: Realities and Interactions. – Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2011. – P. 19, 20, 23, 28 fig. 1.2, pl. II (P. 1-36).

Bonora G.L. I Tumuli reali nelle steppe pontiche: Tolstaja Mogila // Ori Dei Cavalieri Delle Steppe: Collezioni Dai Musei Dell'Ucraina. – Milano: Silvana, 2007. – P. 192-193 (P. 178-205/190-193).

Bonora G.L. Oltre la morte: i simboli del potere e del prestigio dagli Sciti ai Sarmati // Ori Dei Cavalieri Delle Steppe: Collezioni Dai Musei Dell'Ucraina. – Milano: Silvana, 2007. – P. 146 (P. 138-152).

Borchhardt J. Skythen in der Griechischen Kunst // Festschrift für Jale İnan – Jale İnan Armağanı. – Istanbul: Arkeoloji ve Sanat Yayınları, 1989. – S. 345 (S. 337-349).

Bosi F. Motivi etnografici e motivi mitologici nell'arte greco-scitica. – Ocnus. Quaderni della Scuola di Specializzazione in Beni Archeologici. – 1993. – Vol. 1. – P. 43-51.

Bottini A. Tra metallo ceramica. Trasmissione di forme e di elementi decorativi: due studi // Bollettino di archeologia (on line). Direzione generale per le Antichità. – 2011. – T. II/1. – P. 11 (P. 1-20).

Bouzek J. La réception scythe de l'art gres // Mélanges de Pierre Lévêque. – Besançon: Université et Paris, Les Belles Lettres, 1989. – Vol. 3: Anthropologie et société. – P. 31, fig. 8, 9 (P. 27-40).

Bouzek J. Scythians // The Oxford Encyclopedia of Archaeology in the Near East. – New York; Oxford: Oxford University Press, 1997. – Vol. 4. – P. 504 (P. 503-505).

Bouzek J. The Black Sea // A companion to Greek Art. – Malden, MA; Oxford: Wiley-Blackwell, 2012. – Vol. 1. Blackwell companions to the Ancient World. – P. 361, 362, fig. 18.2 (P. 350-369).

Bouzek J., Ondřejová I. Some notes on the relations of the Thracian, Macedonian, Iranian and Scythian arts in the fourth century B.C. // Eirene: Studia Graeca Et Latina. – 1987. – Vol. 24. – P. 68 (P. 67-94).

Brasinskij I.B. Szkíta kincsek nyomában. – Budapest: Helikon Kiadó, 1985. – O. 106-108, áb. 90-92 (118 o.).

Braund D. Greeks, Scythians and *Hippake*, or «Reading Mare's-Cheese» // Ancient Greeks west and east. – Leiden; Boston; Köln: Brill, 1999. – P. 521 (P. 521-530).

Brentjes B. Die Skythen und ihre Kunst. Der Tierstil // Das Altertum. – 1981. – Bd. 27. – Hft. 1. – S. 13 (S. 5-18).

Brentjes B. Raevskij D.S. Model' mira skifskoj kul'tury. Problemy mirovozzrenija iranojazyčnych narodov evrazijskich stepej I tysjačletija do n.e. (Weltbild der skythischen Kultur. Probleme der Weltanschauung iranischsprachiger Völker der eurasiatischen Steppen im 1. Jahrhundert v. u. Z.). Verlag Nauka, Hauptredaktion Orientalischer Literaturen, Moskau 1985, 255 Seiten Text // Central Asiatic Journal. – 1990. – Vol. 34. – No. 1/2. – S. 145.

Brentjes B. Das Pektorale aus der Tolstaja Mogila und altkleinasiatische Beziehungen // Altorientalische Forschungen. – 1994. – Bd. 21. H. 1. – S. 176-180.

Brentjes B. Der hethitische Königsfetisch ^{KUŠ}*kurša* auf ägyptischen Reliefs der Ramessidenzeit // Altorientalische Forschungen. – 1995. – Bd. 22. – S. 336 (S. 334-347).

Brentjes B. Arms of the Sakas and other tribes of the Central Asian steppes. – Varanasi: Rishi Publ., 1996. – Pl. XIV, 3 (164 p.).

Brentjes B. Achaemenid art and animal style // Proceedings of the First International Congress on the Archaeology of the Ancient Near East: Rome, May 18th – 23rd 1998. Vol. 1. – Roma: Università degli studi di Roma «La Sapienza», Dipartimento di scienze storiche, archeologiche e antropologiche dell'antichità, 2000. – P. 152, fig. 5 (P. 147-156).

Brentjes B. Skythische Schildzeichen und ihr Schamanistischer Hintergrund zu den Bekanntesten // Azerbaijan Archeology. – 2000. – Vol. 2. No. 3-4. – S. 1-10.

Briant P. État et pasteurs au Moyen-Orient ancien. – Paris; Cambridge: Cambridge University Press, 1982. – P. 221 (267 p.).

Brook K.A. The Jews of Khazaria. – Maryland, 2009. – P. 1 (XII+317 p.).

Bukowski Z. «Tolstaja Mogiła»: kurhan scytyjskiej rodziny królewskiej sprzed 2400 lat // *Z Otchłani Wieków : pismo poświęcone pradziejom Polski.* – 1973. – T. 39. – No. 1. – S. 32-37.

Bukowski Z. *The Scythian Influence in the Area of Lusatian Culture.* – Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1977. – P. 155 (378 p.).

Bulliet R.W., Crossley P.K., Headrick D.R., Hirsch S.W., Johnson L.L. *The Earth and Its Peoples, Brief.* – Stamford: Cengage Learning, 2015. – Vol. I, To 1550: A Global History, 6th Edition. – P. 70, 71 (448 p.).

Bunjatjan E.P. *Gli Sciti // Dal Mille Al Mille: Tesori e Popoli Dal Mar Nero. Catalogo della mostra.* [Rimini, Sala dell'Arengo e Palazzo del Podestà, 5 marzo – 25 giugno 1995]. – Milano, 1995. – P. 44, fig. 19 (P. 39-51).

Cardini F. *Guerre di primavera: studi sulla cavalleria e la tradizione cavalleresca.* – Firenze: Le Lettere, 1992. – P. 82 (VI+289 p.).

Cecchini S.M., Amadasi Guzzo M.G. *La stele C.I.S. 176 // Histoire et archéologie de l'Afrique du Nord. Actes du IVe Colloque international réuni dans le cadre du 113e Congrès national des Sociétés savantes (Strasbourg, 5-9 avril 1988).* – Paris: Ed. du CTHS, 1990. – Vol. I: Carthage et son territoire dans l'Antiquité. – P. 102 (P. 101-111).

Cernenko E.V. *The Scythians, 700-300 B.C.* – London: Osprey Publishing Ltd., 1983. – P. 26, pl. G (41 p.).

Çeşmeli İ. *Tarihi Kaynaklara Göre Türk Göçebelerinde Dinler, Kültler, Ritüeller ile İkonografi 'M.S. 8. Yüzyıla Kadar' // Art-Sanat.* – 2015. – No. 3. – P. 87, fig. 6 (P. 45-96).

Chandrasekaran S. *Caspar Meyer, Greco-Scythian Art and the Birth of Eurasia. From Classical Antiquity to Russian Modernity,* Oxford (Oxford University Press) 2013 // *Klio.* – Nov 2017. – T. 99. – No. 2. – P. 794 (P. 791-796).

Cheremisin D.V. *On the Semantics of Animal Style Ornithomorphic Images in Pazyryk Ritual Artifacts // Archaeology, Ethnology and Anthropology of Eurasia.* – 2009. – Vol. 37. – Iss. 1. – P. 89 (P. 85-94).

Chochorowski J. *Scythians // Ancient Europe 8000 B.C.–A.D. 1000: Encyclopedia of the Barbarian World.* – New-York and other: Charles Scribner & Sons, 2004. – Vol. II. – P. 412 (P. 411-413).

Chochorowski J. *Scytowie – niezwycczeni władcy stepów // Wiedza i Życie.* – 2004. – No. 1: Numer specjalny: Zaginione Cywilizacje. – S. 6.

Chochorowski J. *Żelazny oręż barbarzyńców – wczesna epoka żelaza poza zasięgiem cywilizacji klasycznych // Encyklopedia historyczna świata.* – Kraków: Agencja Publicystyczno-Wydawnicza Opress, 1999. – T. I. Prehistoria. – S. 326, ryc. 375A, B (S. 304-387).

Citati P. *La civiltà letteraria europea: da Omero a Nabokov.* – Milano: A. Mondadori, 2005. – P. 324 (CVIII+1880 p.).

CIUS. Annual Review. Canadian Institute of Ukrainian Studies. – 1997. – Cover photo.

Clark T., *Sir Hunting Hounds along the Silk Road – Which Way Did They Go?* // *The Silk Road*. – 2006-2007. – Vol. 4. No. 2. – P. 61 (P. 60-65).

Cohen A. *Art in the Era of Alexander the Great: Paradigms of Manhood and their Cultural Traditions*. – Cambridge; New York: Cambridge University Press, 2010. – P. 319, note 164 (XXIII+398 p.).

Gold der Skythen. *Schätze aus der Staatlichen Eremitage St. Petersburg. Katalog zur Ausstellung in Hamburg vom 25. September bis 28. November 1993* (Hrsg. Busch R.). – Neumünster: Wachholtz Verlag, 1993. – S. 76 (262 S.).

Conducting Business in Ukraine. – 2008. – March. – Cover photo.

Cornillot F. *Le Feu des Scythes et le Prince des Slaves. De Svarožič à Tanais (3ème partie)*. Cornillot, François // *Slovo*. – 1997. – No. 18-19. – P. 213, 214, fig. 3 (P. 41-217).

Coulston J. *Asia Central desde los escitas hasta los hunos // La guerra en el mundo antiguo*. – Madrid: Akal, 2008. – P. 220, 221 (P. 217-228).

Craughwell T.J. *Wielka Księga Sztuki*. – Warszawa: Bellona, 2010. – S. 48, 49. (496 s.).

Crescioli L. *The Scythians and the Eastern Limits of the Greek Influence: The Pazyryk Culture and Its Foreign Artistic Influences // With Alexander in India and Central Asia: moving east and back to west*. – Oxford & Philadelphia: Oxbow Books, 2017. – P. 127, 147, fig. 4.2b (P. 122-151).

Crimean Chersonesos. *City, Chora, Museum, and Environs*. – Austin: Institute of Classical Archaeology, The University of Texas at Austin, 2003. – P. 24 (XX+232 p.).

Cunliffe B. *By Steppe, Desert, and Ocean: The Birth of Eurasia*. – Oxford: Oxford University Press, 2015. – P. 227, 228 (544 p.).

Cunliffe B. *The Scythians: Nomad Warriors of the Steppe*. – Oxford University Press, 2019. – P. 222, 223, 286, 348, 349, fig. 8.17a/b, 10.20 (408 p.).

Curry A. *Rites of the Scythians // Archaeology*. – 2016. – Juli/August. – P. 31, 32, photo on p. 32 (P. 26-32).

Curtis J., Kruszyński M. *Ancient Caucasian and Related Material in the British Museum // The British Museum Occasional Paper*. – London: The Trustees of the British Museum, 2002. – No. 121. – P. 74, note 175 (121 p.).

Cybriwsky R. A. *Along Ukraine's River: A Social and Environmental History of the Dnipro*. – Budapest; New York: Central European University Press, 2018. – P. 39, 163 (248 p.).

Dally O. *Skythische und graeco-skythische bildelemente im Nördlichen Schwarzmeerraum // Im Zeichen des goldenen Greifen. Königsgräber der Skythen / Katalog zur Ausstellung*. – München; Berlin: Prestel, 2007. – S. 294-295, Abb. 2 (S. 291-298).

Dan A. Quand Apollon portait en vol au-delà des Scythes // Аристей – М.: Университет Дмитрия Пожарского, 2012. – P. 82, прим. 50 (P. 68-90). (Вестник классической филологии и античной истории. – Т. VI).

Daumas M. L'or et le pouvoir. Armement scythe et mythes grecs. – Nanterre: Presses universitaires de Paris ouest, 2009. – P. 10, 75, pl. XVI, 1 (206 p.).

Dekán J. Herkunft und Ethnizität der gegossenen Bronzeindustrie des VIII. Jahrhunderts // Slovenská archeológia. – 1972. – Bd. XX-2. – S. 448 (S. 317-452).

Deppert-Lippitz B. Griechischer Goldschmuck. – Mainz am Rhein: Verlag Philipp von Zabern, 1985. – S. 175, 176, 203, 306 (322 S.) (Kulturgeschichte der antiken Welt. – Bd. 27).

Deppert-Lippitz B. Interrelations between Greek jewellery of the 6th and 5th centuries B.C. and gold finds from the Black Sea region // Sur les traces des Argonautes : actes du 6e symposium de Vani (Colchide) 22-29 septembre 1990. – Besançon: Université de Besançon; Paris: Diffusé par Belles Lettres, 1996. – P. 197 (P. 195-202).

D'Ercole M.C. Cultural Transfers and artistic exchanges between the Adriatic and Black Seas, 4th century BC // The Danubian Lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th Century BC – 10th Century AD). Proceedings of the Fifth International Congress on Black Sea Antiquities (Belgrade, 17-21 September 2013). – London: Archaeopress Ltd., 2015. – P. 154, fig. 3 (P. 153-158).

Domansky Y.V. Antiquity's great reporter-historian among the Scythian: modern archaeology confirms the stories of Herodotus // The UNESCO Courier⁴. – 1976, December. The Scythians nomad goldsmiths of the open steppes. – P. 11 (P. 9-14).

Dudko D.M. Religious-mythological semantics of the Scythian animal style: a history of research // Oriental Studies in the USSR: Annual 1988. – М.: Nauka, 1989. – P. 251, 254, (P. 246-259).

Edwards M. Searching for the Scythians // National Geographic. – 1996. – September. Vol. 190. – No. 3. – P. 64, 65, 148 (P. 54-79).

Egami N. The Current Designs among Ancient Eurasian Equestrian Peoples, Especially in the Case of Shibargan Treasure // Near Eastern studies: Dedicated to H.I.H. Prince Takahito Mikasa on the occasion of his seventy-fifth birthday. – Wiesbaden: Otto Harrassowitz, 1991. – P. 23, 24 (P. 21-53) (Bulletin of the Middle Eastern Culture Center in Japan. – Vol. 5).

Ekaterinoslav province // The supplement to The modern encyclopedia of Russian, Soviet and Eurasian history. – Estates. Gulf Breeze, Fla.: Academic

⁴ Окрім англійської, журнал на той час друкувався ще на 14 мовах.

International Press, 2008. – Vol. 9. Dzhungar Khanate – Estates. – P. 85 (P. 84-88).

Eluère C. Goldwork of the Iron Age in 'Barbarian' Europe // Gold Bulletin. – 1985. – Vol. 18. – Iss. 4. – P. 149, 154, fig. 9 (P. 144-155).

Encyclopedia of World Art / Ed. Bernard S. Myers. – New York: McGraw-Hill, 1983. – Vol. XVI. – P. 80 (278 p.).

Encyklopedia sztuki starożytnej / Anna Derwojedowa, Andrzej Dulewicz, Bożena Grochala (red.). – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998. – S. 575-576 (496 s.).

Erodoto. Le storie. Libro 4°. La Scizia e la Libia / introduzione e commento di Aldo Corcella; testo critico di Silvio M. Medaglia; traduzione di Augusto Fraschetti. – Milano: Fondazione Lorenzo Valla: A. Mondadori, 1993. – P. 232 (LIII+403 p.) (переиздание 1999 г.).

Erodoto. Le storie Libro IV, La Scizia e la Libia / introduzione e commento di Aldo Corcella; testo critico di Silvio M. Medaglia; traduzione di Augusto Fraschetti. – [Milano]: Fondazione Lorenzo Valla: A. Mondadori, 2001. – P. 230, 287, ill. 33, 4 (LIII+417 p.) (переиздание 2007 г.).

Fabbricotti E. Lastra pastorale dal territorio di Cirene // Libya antiqua: Annual of the Department of Antiquities of Libya. – Roma: «L'Erma» di Bretschneider, 1996. – New Series, II. – P. 24, 26, tav. II, b (P. 23-26).

Farkas A. Interpreting Scythian Art: East vs. West // Artibus Asiae. – 1977. – Vol. 39. – No. 2. – P. 124-138.

Farkas A. Pursuing Scythian art // Highlights of Persian Art. – New York, N.Y.: Wittenborn Art Books, 1981. – P. 49-51, fig. 22 (P. 39-56).

Farkas A. In Barbaric Splendour // The Connoisseur. – 1982. – Vol. 209. – No. 840. – P. 144 (P. 143-145).

Farrokh K. Shadows in the Desert. Ancient Persia at War. – Oxford: Osprey Publishers, 2007. – P. 62 (320 p.).

Fehr B. Zur Geschichte des Apollonheiligtums von Didyma // Marburger Winckelmann-Programm. – Bd. 1971-1972. – S. 25 (S. 14-59).

Festa M. Prehistoric Interactions in Eurasia: A Re-evaluation of Bronze Age Remains in the Oases on the Southern Rim of the Tarim Basin // Athens Journal of History. – 2018. – Vol. 4. – No. 3. – P. 216 (P. 197-226).

Fialko E. Scythian material culture // Acta Terrae Septemcastrensis. – Sibiu, 2006. – Vol. V, 1: Special number: The Society of the Living – the Community of the Dead (from Neolithic to the Christian Era). Proceedings of the 7th P International Colloquium of Funerary Archaeology (Bibliotheca Septemcastrensis, XVII). – P. 65, 74, fig. 9 (P. 63-75).

Fialko E., Boltrik Yu. Textiles from scythian burial complexes // Tyragetia. – 2013. – Vol. VII [XXII]. – No. 1. – P. 335 (P. 335-344).

Fodor I. Nomád népek – nomád birodalmak // Szkíta aranykincsek. Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban. 2009. március 25 – május 31. – Budapest, 2009. – 3-5, 9-10. kép.; 14, 15, 20. o. (11-26. o.).

Fornasier J. Das Pektorale aus der Tolstaja Mogila Vergleichende Untersuchungen zur Form und Funktion // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 119-146.

Fornasier J. Jagddarstellungen des 6.-4. Jhs. v. Chr: eine ikonographische und ikonologische Analyse. – Münster: Ugarit-Verlag, 2001. – S. 274, 281 (372 S.).

Francfort H.-P. Rez.: Pierre Briant, État et pasteurs au Moyen-Orient ancien, Cambridge University Press, Édition de la Maison des sciences de l'homme, Paris, 1982 // Bulletin de l'Ecole française d'Extrême-Orient. – 1982. – Vol. 73. – P. 377 (P. 369-384).

Francfort H.-P. Rez.: Esther Jacobson, The Art of the Scythians. The Interpenetration of Cultures at the Edge of the Hellenic World. Handbuch der Orientalistik, achte Abteilung, Zentralasien, vol. 2 // Arts asiatiques. – 1996. – Vol. 51. – P. 156 (P. 156-157).

Francfort H.-P. Archéologie de l'Asie intérieure de l'âge du bronze à l'âge du fer // École pratique des hautes études. Section des sciences historiques et philologiques. Livret-Annuaire 17. 2001-2002. – 2003. – P. 30 (P. 28-35).

Francfort H.-P. Tillya Tépa (Afghanistan). La sépulture d'un roi anonyme de la Bactriane du Ier siècle p. C. // Topoi. Orient-Occident. – Lyon, 2011. – Vol. 17/1. – P. 292, 298 (P. 277-347).

Francfort H.-P. Tillya-Tepe and Its Connections with the Eurasian Steppes // Afghanistan. Forging Civilizations along the Silk Road. – New York: The Metropolitan Museum of Art, 2012. – P. 94 (P. 88-101).

Francfort H.-P., Lepetz S. Les chevaux de Berel' (Altaï) – Chevaux steppiques et chevaux achéménides: haras et races // Histoire d'équidés: des textes, des images et des os / Actes du colloque, Montpellier, 13-14 mars, 2008. – Lattes: Edition de l'Association pour le Développement de l'Archéologie en Languedoc-Roussillon. 2010. – P. 82, 83, fig. 24 (P. 57-104). (Monographies d'Archéologie Méditerranéenne, hors série n°4).

Frazer A. The Propylon of Ptolemy II. – Princeton: Princeton University Press, 1990. – P. 183, 191 (XXI+244 p.).

From the Lands of the Scythians: Ancient Treasures from the Museums of the U.S.S.R., 3000 B.C.–100 B.C. The Metropolitan Museum of Art Bulletin. – 1974. – Vol. 32, No. 5. – Cover; Color pl. 31–33, cat. No. 171, p. 126 (160 p.).

Fuhrmeister K. Zweiergruppen und Brüdermotiv? // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 161-176.

Gábor F. Egyedi darabok a késő avar nagyszíjvégek állatküzdélműjelenetét ábrázoló anyagában // A Móra Ferenc Múzeum. Évkönyve. 1984/1985-2. – Szeged, 1991. – 337, 347. o.; 2, 4. kép. (337-361. o.).

Gavriljuk N.A. Nahrung und Geschirr der Steppenskythen // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 94, 95 (S. 93-96).

Gavriljuk N.A. Greek Imports in Scythia // Ancient Greek Colonies in the Black Sea 2. – Oxford: Archaeopress, 2007. – P. 627 (P. 627-676).

Gebauer J. Rankengedanken – zum Pektoral aus der Tolstaja Mogila // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 147-160.

Gergova D. Recent discoveries in the Great Sveshtari tumulus in the capital of the Getae (BG, Dausdava-Helis) // Instrumentum. Bulletin du Groupe de travail européen sur l'artisanat et les instrumentum productions manufacturées de l'Antiquité à l'époque moderne. – 2012. – No. 36. – P. 50.

Ghiron-Bistagne P. Les avatars de Dionysos sur les routes de la soie // Dioniso. Rivista di studi sul Teatro Antico. – 2005. – No. 4. – P. 127 (P. 117-133).

Giuliano A. Arte greca. Dall'età classica all'età ellenistica. – Milano: Il Saggiatore, 1987. – P. 740 (1110 p.).

Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine / Herausgegeben R. Rolle, M. Müller-Will, K. Schietzel. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 304, Kat. No. 104, Farbfoto in S. 387-393 (440 S.).

Gorzalany D. Two Pelikai from the Collection of the National Museum in Kraków: Form and Decoration // Pontika 2008: recent research on the Northern and Eastern Black Sea in ancient times: proceedings of the International conference, 21st–26th april 2008, Kraków. – Oxford: Archaeopress, 2011. – P. 148 (P. 145-149).

Gourova N. Τόβστα / Τόλσταγια // Εγκυκλοπαίδεια Μείζονος Ελληνισμού, Εύξεινος Πόντος, 2008 (URL: <http://www.ehw.gr/l.aspx?id=10749>).

Gnesin G.G. On the origin of metallurgical technologies in the Bronze Age // Powder Metallurgy and Metal Ceramics. – 2013. – Vol. 52, Iss. 7–8 (492), – P. 477-488.

Grandjouan C., Markson E., Rotroff S.I. Hellenistic relief molds from the Athenian Agora. – Princeton, N.J.: American School of Classical Studies at Athens, 1989. – P. 12, 28, 29 (XVII + 72 p. + 34 pl.).

Greifenhagen A. Review: Renate Rolle: Totenkult der Skythen. Teil I: Das Steppengebiet // Gnomon. – 1981. – Bd. 53. – H. 2. – S. 221 (S. 219-221).

Guggisberg M.A. Der Goldschatz von Erstfeld. Ein keltischer Bilderzyklus zwischen Mitteleuropa und der Mittelmeerwelt. – Basel: Schweizerische Gesellschaft für Ur- und Frühgeschichte, 2000. – S. 124 (303 S.).

Gurba J. Rec.: B.M. Mozolewskyj, Towsta mohyla «Naukowa Dumka» Kyjiw 1979, ss. 252, 138 ryc. i 9+1 tabl. // Rocznik Lubelski. – Lublin: Wydawnictwo Lubelskie, 1985. – T. XXIII/XXIV (1981-1982). – S. 181, 182.

Gurok S., Lobanowski B. Kiew. Architekturdenkmäler und Kunstmuseen. Illustrierter Reiseführer. – Leningrad: Aurora-Kunstverlag, 1987. – S. 109 (162 S.).

Harper P. O. Reflections on the Whip in the Pre-Islamic Near East: Questions of Identification and Interpretation // *Studia Iranica*. – 1982. – Vol. 11. – P. 187 (P. 181-195).

Hatt J.J., Roualet P. La chronologie de La Tène en Champagne // *Revue archéologique de l'est et du centre-est*. – 1977. – Vol. XXVIII. – P. 14 (P. 7-36).

Haussig H.W. Archäologie und Kunst der Seidenstrasse. – Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft, 1992. – S. 48 (VII+329 S.).

Häusler A. Skythisches Gold aus der Ukraine // *Das Altertum*. – 1975. – Bd. 21. – H. 1. – S. 17-21, Abb. 5-9 (S. 14-21).

Heinen H. Griechische Geschichte und Kultur am Nordufer des Schwarzen Meeres // *Mededelingen van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België, Klasse der Letteren*. – Brüssel, 1995. – S. 69, 70, 78, 79, Fig. 4, 5 (S. 63-79). (*Academiae Analecta*. – Jaargang 57. – No. 1).

Heinen H. Greeks, Iranians and Romans on the Northern Shore of the Black Sea // *North Pontic Archaeology: Recent Discoveries and Studies*. – Leiden, Boston, Köln: Brill, 2001. – P. 10-12, fig. 4-5 (P. 1-24).

Heinen H. Sklaverei im nördlichen Schwarzmeerraum: Zum Stand der Forschung // *Fünfzig Jahre Forschungen zur antiken Sklaverei an der Mainzer Akademie 1950–2000: Miscellanea zum Jubiläum*. – Stuttgart: Franz Steiner, 2001. – S. 497, 498 (S. 487-503). (*Forschungen zur antiken Sklaverei*. Bd. 35.).

Heinen H. Antike am Rande der Steppe. Der nördliche Schwarzmeerraum als Forschungsaufgabe. – Mainz: Akademie der Wissenschaften und der Literatur; Stuttgart: Steiner, 2006. – S. 15, 16, Abb. 4-6 (91 S.).

Heinen H. Vom hellenistischen Osten zum römischen Westen: ausgewählte Schriften zur Alten Geschichte. – Stuttgart: Steiner, 2006. – S. 328, 329, 530, 531 (XXVII+553 S.).

Hildebrandt F. Im Zeichen des Goldenen Greifen – Königsgräber der Skythen // *Antike Welt*. – 2008. – H. 2. – S. 82, Abb. 3 (S. 80-83).

Honour H., Fleming J. *Historia del arte*. Barcelona: Editorial Reverté, 1986. – P. 116-118, fig. 4.33 (648 p.).

Honour H., Fleming J. A world history of art. – London: Laurence King, 2005. – P. 147, 148, fig. 4.46 (XII+936 p.).

Honour H., Fleming J. The Visual Arts: A History. – New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2010. – P. 147, 148, 170, fig. 4.46 (XII+984 p.).

Hrushevsky M. History of Ukraine-Rus'. – Edmonton, Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, 1997. – Vol. 1: From Prehistory to the Eleventh Century. – Cover photo (LXI+602 p.).

Huguenot C. La tombe aux Érotés et la tombe d'Amarnthos: architecture funéraire et présence macédonienne en Grèce centrale. – Gollion: Infolio, 2008. – Vol.1. – P. 187 (279 p.).

Il'jukov L.S., Jazovskich A.G., Kazakova L.M., Kopylov V.P., Luk'jaško S.I., Maksimenko V.E. Zwischen Asien und Europa. Das Land am unteren Don in der Antike // Steppengold. Grabschätze der Skythen und Sarmaten am unteren Don. – Frankfurt am Main: Archäologisches Museum, 2003. – S. 27, Abb. 5 (S. 15-53).

Im Zeichen des goldenen Greifen. Königsgräber der Skythen / Katalog zur Ausstellung. – München; Berlin; London; New York: Prestel, 2007. – Titelbild (340 S.).

Invernizzi A. Sculture di metallo da Nisa: cultura greca e cultura iranica in Partia. – Leuven: Peeters; Hadleigh: BRAD, 1999. – P. 87, 89, 101 (236 p.). (Acta Iranica. Vol. 35).

Irvin D. Sew // International standard Bible encyclopedia. – Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 2002. – Vol. 4: Q – Z. – Fig. on p. 429 (P. 428, 429).

Istvánovits E., Kulcsár V. Sarmatians through the eyes of strangers. The Sarmatian warrior // International connections of the barbarians of the Carpathian Basin in the 1st – 5th centuries A.D.: proceedings of the international conference held in 1999 in Aszód and Nyíregyháza. – Aszód: Osváth Gedeon Museum Foundation; Nyíregyháza: Jóna András Múzeum, 2001. – P. 141, fig. 4, 9 (P. 139-169).

Ivancik A. Les Guerriers-Chiens. Loups-garous et invasions scythes en Asie Mineure // Revue de l'histoire des religions. – 1993. – Vol. 210. – P. 314 (P. 305-330).

Ivantchik A.I. Am Vorabend der Kolonisation. Das nördliche Schwarzmeergebiet des 8.-7. Jhs v.Chr. in der klassischen Literaturtradition: Mündliche Überlieferung, Literatur und Geschichte. – Berlin, Moskau: Paleograph Press, 2005. – S. 177 (311 S.) (Pontus septentrionalis 3.).

Jacobson E. Symbolic Structures as Indicators of the Cultural Ecology of the Early Nomads // Foundations of empire: archaeology and art of the Eurasian steppes. – Los Angeles, Ca.: Ethnographics Press, 1992. – P. 14, 15 (P. 1-25).

Jacobson E. The Deer Goddess of Ancient Siberia: A Study in the Ecology of Belief. – Leiden: Brill, 1993. – P. 12, 34, 52 (XXII+292 p.). (Studies in the History of Religions. – Vol. LV).

Jacobson E. The Art of the Scythians: the interpenetration of cultures at the edge of the Hellenic world // Handbook Of Oriental Studies. – Vol. 2. – Leiden; New York: Brill, 1995. – P. 5, 8, 18, 22, 58, 59, 61, 62, 64, 69, 70, 72, 74, 76-78, 100-104, 112-113, 115-119, 121, 134, 204, 284, fig. 11-14 (XVIII, 305 p., [81] p. of plates : ill.).

Jacobson E. Early Nomadic Sources for Scythian Art // Scythian gold. Treasures from ancient Ukraine. – New York: Abrams Inc. Publishers, 1999. – P. 62, 64, 69 (P. 59-69).

Jacobson E. Les premières sources nomades de l'art scythe // L'Or des Rois Scythes (Galleries Nationales du Grand-Palais, Paris 2001). – Paris: Réunion des musées nationaux, cop. 2001. – P. 62, 64, 69 (P. 59-69).

Jaeggi O. Attische Vasen des 4. Jhs. aus Kerč und Umgebung: Fragen zu Gebrauch, Verteilung und Rezeption // Beihefte zum CVA Deutschland. – München: Verlag C.H. Beck, 2012. – Bd. V. Vasenbilder im Kulturtransfer – Zirkulation und Rezeption griechischer Keramik im Mittelmeerraum. – S. 176 (S. 165-176).

Jünger F. Deutungsvorschläge zur. sog. 'Sitzenden Göttin' // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 54 (S. 49-60).

Kapustkina-Durand E. Schaub I.Y. Italoscythica. Studia comparativa (Italie – Scythie. Des parallèles culturels et historiques), Hermes Novus. Philologia et archaeologia. Supplementum I. Moscou; S.Pétersbourg: Editions de la communauté religieuse St. Alexis, 2008 // Agora. – 2013. – Vol. 5. – P. 66 (P. 66-69).

Katz K. The Exhibitionist: Living Museums, Loving Museums. – New York: Overlook Press, 2016. – P. 253, 254, 281, foto on p. 254 (XIV+402 p.).

Kawami Trudy S. Greek Art and the Finds at Pazyryk // Source. Notes in the History of Art. – New York, 1991. – Vol. 10, No. 4. – P. 17, fig. 15 (P. 16-19).

Khazanov A.M. Les Scythes et la civilisation antique: Problemes des contacts // Dialogues d'histoire ancienne. – 1982. – Vol. 8. – P. 28 (P. 7-51).

Kitroser F. Jazaria: el imperio olvidado por la historia. – Córdoba: Lerner Ediciones, 2002. – P. 21 (372 p.).

Kločko L.S. Das Nördliche Schwarzmeergebiet im I vor Christus // Gold aus Kiew. 170 meisterwerke aus der Schatzkammer der Ukraine. – Wien, 1993. – S. 30 (S. 15-31).

Klochko L., Podvysotskaja E., Rusjaeva M. Storia e arte degli sciti // Arte in Ucraina. Mostra a cura della Galleria Dadrino 11 aprile – 28 giugno 1998. –

Milano: Marco Datrino. Castello di Torre Canavese (TO), 1998. – P. 16 (P. 13-20).

Knauer E.R. Toward a History of the Sleeved Coat: A Study of the Impact of an Ancient Eastern Garment on the West // Expedition – 1978. – No. 21. – P. 24, fig. 12 (P. 18-36).

Knauer E.R. Ex Oriente Vestimenta – Trachtgeschichtliche Beobachtungen zu Ärmelmantel und Ärmeljacke // Aufstieg und Niedergang der römischen Welt. – Berlin: Walter de Gruyter, 1985. – Bd. 12. – S. 613, Taf. V, 8 (S. 578-741).

Knauer E.R. Le vêtement des nomades eurasiatiques et sa postérité // Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. – 1999. – Vol. 143. – Num.4. – P. 1146 (P. 1141-1187).

Konečný D. Umění věků: Vybraná díla ze sovětských sbírek. – Praha: Odeon, 1977. – obr. 23 (218, [3] s.).

Korkuti M. Scitica, Arte // Enciclopedia dell'arte antica, classica e orientale. – Roma: Istituto della Enciclopedia italiana, 1997. – Vol. 5: Romana, Arte–Zuglio. – P. 189 (P. 185-193).

Kossack G. Reviewed Works: Skythische Kunst. Altertümer der skythischen Welt. Mitte des 7. bis zum 3. Jahrhundert v. u. Z. by B. Piotrowski, L. Galanina, N. Gratsch; Gold der Skythen aus der Leningrader Ermitage. Ausstellung des Bundesministeriums für Wissenschaft und Forschung im Künstlerhaus 30. 11. 1988 – 26. 2. 1989; Grabschätze der Adygeen. Neue Entdeckungen im Nordkaukasus by Alexander Leskov; Gold und Kunsthandwerk vom antiken Kuban. Neue archäologische Entdeckungen aus der Sowjetunion. Reiß-Museum Mannheim, Archäologische Sammlungen, Sonderausstellung; I tesori dei kurgani del Caucaso settentrionale. Nuove scoperte degli archeologi sovietici nell'Ossezia settentrionale [Aufstellung in Locarno, Museo Civico 1. 9. – 4. 11. 1990] // Gnomon. – 1991. – Bd. 63. – H. 5. – S. 438 (S. 435-443).

Krausse D. (mit Beiträgen von **G. Längerer**). Hochdorf III. Das Trink- und Speiseservice aus dem späthallstattzeitlichen Fürstengrab von Eberdingen-Hochdorf (Kr. Ludwigsburg). – Stuttgart: Theiss, 1996. – S. 395 (469 S.+30 Taf.).

Kron G. Classical greek trade in comparative perspective // The Ancient Greek Economy. Markets, Households and City-States. – Cambridge; New York: CUP, 2015. – P. 367 (P. 356-380).

Kryžickij S.D. Antike Stadtstaaten im nördlichen Schwarzmeergebiet // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 194 (S. 187-202).

Kšicová D. Z dějin ukrajinské kultury. Umění – divadlo – hudba. – Brno: Masarykova univerzita, 2014. – S. 26, obr. 4 (281 s.).

Kubczak J. Kurhany arystokracji scytyjskiej. – Poznań: Wyd. Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, 1978. – S. 103, tabl.15b (165 s.+28 tabl.).

Kubczak J. Wizerunki scytów w ikonografii nadcarnomorskiej // *Artium Quaestiones*. – Poznań: Wyd. Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, 1995. – T. VII. – S. 16, 25, 35, ryc. 20 (S. 5-43).

Kuntzsch I. *Eclat et charme des parures. Une histoire de la civilisation*. – Leipzig: Edition Leipzig, 1979. – Fig. 48 (273 p.)

Künzl E. Forschungen zu griechischen Metallarbeiten aus Skythengräbern // *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz*. – Mainz: Verlag des RGZM, 1995. – Bd. 38. – T. 2. Jahrgang 1991. – S. 760-765, Abb. 7, 8.

Künzl E. Waffendekor im Hellenismus // *Journal of roman military equipment studies*. – 1997. – № 8. – S.62 (S. 61-89).

Künzl E. *Locusta migratoria – das Goldpektorale des skythenkönigs aus der Tolstaja Mogila (Ukraine)* // *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz*. – 2014. – Bd. 61. – N. 1. – S. 1-17.

Künzl E. *Monumente für die Ewigkeit. Herrschergräber der Antike*. – Regensburg; Mainz: SCHNELL & STEINER / Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 2015. – S. 13, 18-19, 34, Abb. 18 (127 S.).

Künzl E. *Löwenmensch und Schlangendrachen. Fabeltiere und Mischwesen in Vorzeit und Altertum*. – Regensburg; Mainz: SCHNELL & STEINER / Verlag des Römisch-Germanischen Zentralmuseums, 2015. – S. 87, 90, Abb. 123, Titelbild (118 S.).

Künzl E. *Life on Earth and Death from Heaven: The Golden Pectoral of the Scythian King from the Tolstaya Mogila (Ukraine)* // *The Archaeology of Greece and Rome. Studies in Honour of Anthony Snodgrass*. – Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. – P. 317-336.

Kurochkin G.N. *Archaeological search for the Near Eastern Aryans and the royal cemetery of Marlik in northern Iran* // *Academiae Scientiarum Fennicae. Series B*. – 1993. – Vol. 271 (1). – P. 389, fig. 34.1a (P. 389-395).

Kuzmina E.E. *Elements de L'Iran et du Proche-Orient anciens dans l'art scythe* // *Arts asiatiques*. – 1983. – Numéro 38. – P. 5-19.

Kuzmina E.E. *Ancient Iranian and Near Eastern elements in Scythian art* // *Persica*. – 1984. – Vol. 11. – P. 37-71.

Kuzmina E.E. *Ancient Iranian and Near Eastern elements in Scythian art* // Кузьмина Е.Е. Мифология и искусство скифов и бактрийцев: (Культурологические очерки). – М., 2002. – С. 158 (С. 146-166).

Kuz'mina E.E. *The Origin of Indo-Iranians*. – Leiden, Boston: Brill, 2007. – P. 103 (766 p.). (*Leiden Indo-European Etymological Dictionary Series*. – Vol. 3).

Kuzych I., Bekhtir V. Focus on philately. The golden pectoral from Tovsta Mohyla // The Ukrainian Weekly. – 1999. – No. 45, Vol. LXVII. – P. 15, 20, fig. 1-3.

Lamm J.-P. An Archaeological Experience of déjà vu. Is there a Possible Relationship between the Barberini Diptych and the Migration Period Gold Collars? // *Pact. Revue du Groupe européen d'études pour les techniques physiques, chimiques et mathématiques appliquées à l'archéologie.* – 1993. – Vol. 38. – P. 374, 375, 377 (P. 369-377).

Langner M. Barbaren griechischer Sprache? – Die Bildwelt des Bosporianischen Reiches und das Selbstverständnis seiner Bewohner // *Bilder und Objekte als Träger kultureller Identität und interkultureller Kommunikation im Schwarzmeergebiet; Kolloquium in Zschortau/Sachsen vom 13.2.–15.2.2003.* – Rahden/Westf.: Leidorf, 2005. – S. 58 (S. 53-66). (*Internationale Archäologie: Arbeitsgemeinschaft, Symposium, Tagung, Kongress; Bd. 6.*)

Langner M. Skythischer Tierstil und graeco-skythische Tierbilder // *Mensch und Tier in der Antike – Grenzziehung und Grenzüberschreitung.* – Wiesbaden: Reichert Verlag, 2008. – S. 403, 407, Taf. 27, Abb. 47 (S. 397-416, Taf. 25-30).

Lebedynsky I. Les Scythes: la civilisation nomade des steppes VIIe – IIIe siècles av. J.-C. – [Paris]: Errance, 2001. – P. 76, 77, 89, 131 (267 p.).

Lebedynsky I. Les Indo-européens: faits, débats, solutions. – Paris: Errance, 2006. – P. 35 (222 p.).

Leskov A.M., Rolle R. Neue Funde skythischer Schätze // *Antike Welt.* – 1973. – H. 1. – Abb. 4, 5 (S. 35-48).

Linders T. The Kandys in Greece and Persia // *Opuscula Atheniensia. Annual of the Swedish Institute at Athens.* – 1984. – Bd. 15. – P. 111 (P. 107-114).

Liu Y. The Han Empire and the Hellenistic World: Prestige Gold and the Exotic Horse // *Mediterranean Archaeology and Archaeometry.* – 2020. – Vol. 20. – No 3. – P. 186, fig. 7d (P.175-198).

Lopes E. The Northern Origin of the Melon Coiffure in Classical Greece // *Bollettino di Archeologia on line.* – 2010. – Vol. Speciale: Poster Session 7. – P. 101, fig. 12-13 (P. 97-107).

Lordkipanidze O. The Golden Fleece: myth, euhemeristic explanation and archaeology // *Oxford Journal of Archaeology.* – 2001. – Vol. 20. Iss.1. – P. 4 (P. 1-38).

Lungu V. Une hydrie du style de Hadra à décor polychrome de Callatis // *Revue des études sud-est européennes.* – 2007. – T. XLV. – No. 1-4. – P. 32 (P. 23-37).

Lyubenova D. The crescent-shaped and semi-circular pectorals from Thrace, 5th century BC: origin and distribution // *Българско е-Списание за Археология, Supplementum 7. Филови четения. Балканска археология.*

Доклади от международна докторантска конференция 17-20 ноември 2016 г. – София, 2019. – P. 249, fig. 4, 17 (P. 237-254).

Maggiani A. L'oro degli Sciti. Firenze, Museo Bardini. 18 novembre 1977 – 31 gennaio 1978 // Prospettiva. – 1978. – No. 12. – P. 75 (P. 75, 76).

Mallory J.P. [J.P.M.] Marlik // Encyclopedia of Indo-European Culture. – London: Fitzroy Dearborn Publishers, 1997. – Fig. a on p. 368 (P. 367-369).

Manassero N. Rhyta e corni potori dall'Età del Ferro all'epoca sananide: libagioni pure e misticismo tra la Grecia e il mondo iranico. – Oxford: Archaeopress, 2008. – P. 123, 178 (IV+279 p.).

Marazov I. Sacrifice of a Ram in the Thracian Helmet from Coțofenești // Pulpudeva. Semaines philippopolitaines de l'histoire et de la culture Thrace. – Plovdiv: Editions de L'academie Bulgare des Sciences, 1980. – Vol. 3. – P. 88-91, fig. 2, 3 (P. 81-101).

Marazov I. The goddess Athena in the royal ideology of Ancient Thrace // ISTROS. – 2010. – Vol. XVI. – P. 50 (P. 143-183).

Marazov I. The Wine of the Thracians. Myth, ritual and art. – Sofia: Academic Book Market Publishers, 2014. – P. 42, 43, 136, 138 (387 p.).

Marčenko K., Vinogradov Y. The Scythian period in the northern Black Sea region (750–250 BC) // Antiquity. – 1989. – Vol. 63/241. – P. 809, fig. 3 (P. 803-813).

Marx J. The Magic of Gold. – New York: Doubleday & Company, 1978. – P. 177, 178 (470 p.).

Matz F. Chronologische Bemerkungen zu einigen Deckelfiguren etruskischer Sarkophage // Marburger Winckelmann Programm 1973. – Marburg: Verlag des Kunstgeschichtlichen Seminars, 1974. – S.25 (S. 13-36).

Melyukova A.I. Scythians of Southeastern Europe // Nomads of the Eurasian Steppes in the early iron age. – Berkeley: Zinat press, 1995. – P. 34 (P. 27-62).

Meriçboyu Y.A. Kuyumculuk Merkezi Lampsakose // Colloquium Anatolicum. – 2006. –V. – S. 53 (S. 45-70).

Metzler D. On the religions and political meaning of the sheepskin/fleece on the golden pectorale from Tolstaia Mogila in a comparative perspective // Priesthood and shamanism in the scythian period. The materials of international conference. – St.-Petersburg, 1996. – P. 162-163.

Metzler D. Die politisch-religiöse Bedeutung des Vlieses auf dem skythischen Pektorale aus der Tolstaja Mogila // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 177-196.

Metzler D. Die politisch-religiöse Bedeutung des Vlieses auf dem skythischen Pektorale der Tolstaia Mogila // Metzler D. Kleine Schriften zur Geschichte und Religion des Altertums und deren Nachleben. – Münster: Ugarit-

Verlag, 2004. – S. 248-265 (Forschungen zur Anthropologie und Religionsgeschichte. – Bd. 39).

Meyer C. Greco-Scythian Art and the Birth of Eurasia: From Classical Antiquity to Russian Modernity. – Oxford: Oxford University Press, 2013. – P. XVIII, 121, 123, 207, 208, 211, 212, 216-218, fig.75-77, cover photo (431 p.).

Michel S. Der Fisch in der skythischen Kunst: Zur Deutung skythischer Bildinhalte. – Frankfurt am Main; Berlin; Bern; New York; Paris; Wien: Peter Lang, 1995. – S. 131-132, Abb. 54 (274 S.). (Europäische Hochschulschriften. – Reihe XXXVIII. Archäologie. – Bd. 52).

Miho Museum, South Wing / ed. Miho Museum; copyedited by J.N. Newland. – [Shigaraki, Shiga, Japan]: Miho Museum, 1997 – P. 66 (383 p.).

Mohen J.-P. Le travail de l'or au pays des Scythes et en Sibérie // La Revue du Louvre et des musées de France. – 1975. – Vol. 25. – No. 56. – P. 308, 310 (P. 305-311).

Mohen J.-P. Métallurgie préhistorique: introduction à la paléométallurgie. – Paris [u.a.]: Masson, 1990. – P. 188, 189 (230 p.).

Mohen J.-P. Le miroir de l'histoire: actualité des recherches // Histoire de l'humanité. Du VIIe siècle av. J.-C. au VIIe siècle de l'ère chrétienne. – Paris: Unesco, 2005. – Vol. III. – P. 5 (P. 1-22).

Moreno A. Athenian Wheat-Tsars: Black Sea Grain and Elite Culture // The Black Sea in Antiquity. Regional and Interregional Economic Exchanges. – Aarhus: Aarhus University Press, 2007. – P. 77, 78, fig. 4 (P. 69-84).

Moreno A. Feeding the democracy. The athenian grain supply in the fifth and fourth centuries BC. – Oxford: Oxford University Press, 2007. – P. 196-199, fig. 8 (420 p.).

Mozolevsky B. Treasures of the «Thick Barrow» // Ukraine illustrated quarterly. – 1971. – No. 4. – P. 13 (+фото на ненумерованной вставке между с. 12 и 13, на стр. 2-4).

Mozolevsky B. Scythian idyll on a royal breastplate // The UNESCO Courier⁵. – 1976, December. The Scythians nomad goldsmiths of the open steppes. – P. 18-20.

Mrogenera U., Nieswandt H.-H., Oenbrink W., Schütte A., Stähler K., Stupperich R. Zu zwei Neufunden spätklassischer Reliefs aus Südrubland // Boreas. – 1988. – Bd. 11. – S. 54, 55 (S. 51-61).

Nawroht M. Under the Sing of the Golden Griffin: the Royal Tombs of the Scythians // Minerva. – 2007. – Vol. 18. – No. 7. – P. 10, fig. 10 (P. 8-12).

Nicolini G. Considérations techniques sur un faux célèbre: la «Tiare de Saïtapharnès» // Les Ors des mondes Grec et «Barbare». – Paris: Picard, 2006. – P. 254 (P. 247-261).

⁵ Окрім англійської, журнал на той час друкувався ще на 14 мовах.

Nowa encyklopedia powszechna PWN / red. Bartłomiej Kaczorowski. – Wyd. 2 poszerz. i zm. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2004. – T. 8: Sud – żyz. – 2004. – S. 271 (909 s.).

Ognenova-Marinova L. L'Armure des Thraces // *Archaeologia Bulgarica*. – 2000. – Vol. 3. – P. 19 (P. 11-24).

Olbrycht M.J. Recenz.: David Braund (ed.): *Scythians and Greeks. Cultural Interactions in Scythia, Athens and Early Roman Empire (sixth century BC – first century AD)*, Exeter: University of Exeter Press 2005, 256 pp. (ISBN 0-85989-746-X) // *Analeca archaeologica essovensia*. – Rzeszów, 2006. – T. 1. – S. 297 (S. 295-299).

Oleszczak Ł. Skalpy, mumie, tatuaże... Kultura scytyjskich władców Wielkiego Stepu // *Archeologia Żywa*. – 2020. – Nr. 3 (77). – Zdjęcie na s. 39 (S. 37-45).

Oliphant M. *The Atlas of the Ancient World: Charting the Great Civilizations of the Past*. – New York: Simon & Schuster, 1992. – P. 87 (220 p.).

Olsen L.S. The secular and sacred roles of dogs at Botai, North Kazakhstan // *Dogs through time: an archaeological perspective*. – Oxford: Archaeopress, 2000. – P. 85 (P. 71-92).

Onyshkevych L. *Scythia and the Scythians // Scythian gold. Treasures from ancient Ukraine* – New York: Abrams Inc. Publishers, 1999. – P. 29, 30 (P. 23-35).

Onyshkevych L. Les peuples de l'antique Scythie // *L'Or des Rois Scythes (Galeries Nationales du Grand-Palais, Paris 2001)*. – Paris: Réunion des musées nationaux, cop. 2001. – P. 29, 30 (P. 23-35).

O'Sullivan R., Hommel P. Fantastic beasts and where to find them: Composite animals in the context of Eurasian Early Iron Age art // *Art in the Eurasian Iron Age: Context, Connections and Scale*. – Oxford; Philadelphia: Oxbow Books, 2020. – P. 56 (P. 53-70).

Paderewska L. Rec.: «Kurgan Tolstaja Mogia bliz g. Ordżonikidze na Ukraine (predvaritel'naja publikacija)», B.N. Mozolevskij, «Sovetskaja Archeologija», 3, 1972 // *Kwartalnik Historii Kultury Materialnej*. – 1973. – T. 21. – Num. 2. – S. 355.

Pälikkö K. Alusta viimeiseen aikaan. KP-Art Oy. – Helsinki: KP-Art, 2012. – S. 86 (289 s.). (Taustaa 3).

Papapostolou J.A. Achaean grave stelai: with epigraphical notes by A. Rizakis. – Athens: Hē en Athēnais Archaiologikē Hetaireia, 1993. – P. 77 (147 p.).

Parzinger H. Die Skythen der ukrainischen Steppe und ihre Stellung in der Welt der eurasischen Reiternomaden // *Goldener Horizont. 4000 Jahre Nomaden der Ukraine*. – Linz, 2010. – S. 60 (S. 58-66).

Parzinger H. Die Skythen. – München: Beck, 2004. – S. 76, Abb. 10 (128 S.). (2-е вид. – 2007; 3-е вид. – 2009).

Pasquier A. Le griffon dans l'orfèvrerie gréco-scythe // Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres. – 1975. – No. 3. – P. 455, 463, 466, fig. 7 (P. 454-467).

Peregrinationes archaeologicae in Asia et Europa Joanni Chochorowski dedicatae. – Kraków: Instytut Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego; Wydawnictwo Profil-Archeo, 2012. – В оформлении использована фотография фрагмента растительного побега со среднего фриза пекторали, которой заканчивается каждая статья сборника (616 s.).

Pfrommer M. Grossgriechischer und mittelitalischer Einfluss in der Rankenornamentik frühhellenistischer Zeit // Jahrbuch des Deutschen Archaeologischen Instituts. – 1982. – Bd. 97. – S. 156-159. (S. 119-190).

Pfrommer M. Studien zu alexandrinischer und grossgriechischer Toreutik frühhellenistischer Zeit. – Berlin: Mann, 1987. – S. 128, 158, 291 (XV+312 S.). (Archäologische Forschungen, Bd. 16).

Pfrommer M. Untersuchungen zur Chronologie früh- und hochhellenistischen Goldschmucks. – Tübingen: Wasmuth, 1990. – S. 273, 289 (470 S.).

Pfrommer M. Metalwork from the Hellenized East : catalogue of the collections / The J. Paul Getty Museum. – Malibu: The J. Paul Getty Museum, 1993. – P. 73, 237 (248 p.).

Phillips E.D. Steppe Art // The Encyclopedia of visual art. – London: Encyclopaedia Britannica International, 1983. – Vol. 2. History of Art. Roman Art-Early Christian Art. – P. 232, fig. on the p. 232 (P. 229-236).

Pidvysočka O. Civiltà dei popoli della Pontide Settentrionale dall' millennio a.C. ai primi secoli d.C. (economia, vita quotidiana, religione) / Culture of the Northern Black Sea area inhabitants in the first millennium BC – first centuries AD (economy, life, religion) // Oro delle steppe dell'Ucraina / Gold of the Ukrainian Steppe. – Vicenza: Fiera di Vicenza, 1997. – P. 23, 25 (P. 22-33).

Pidvysotska O., Shamina T. Scythian king's gold pectoral // «Welcome to Ukraine». Magazine. – 1998. – Number One. – P. 42-49.

Piggott S. Rez.: From the Land of the Scythians: Ancient Treasures from the Museums of the U.S.S.R. 3000 B.C. – 100 B.C. Metropolitan Museum of Art New York and Los Angeles County Museum of Art. 11 × 8½. Pp. 160 + 33 col. pls. and numerous half-tone illus. in text + 2 maps. New York: Metropolitan Museum of Art // The Antiquaries Journal. – 1977. – Vol. 57. – Iss. 01. – P. 105.

Piotrovski B., Galanina L., Gratch N. L'Art Scythe. Les antiquités Scythes milieu du VIIe – IIIe siècle avant notre ère. – Paris: Messidor; Leningrad: Aurora, 1986. – P. 92, pl. 118-121 (184 p.).

Piotrowski B., Galanina L., Gratsch N. Skythische Kunst: Altertümer der skythischen Welt. Mitte des 7. bis zum 3. Jahrhundert v.u.Z. – Leningrad: Aurora Kunstverlag, 1986. – S. 92, Abb. 118-121 (184 S.).

Piotrovsky B. Excavations and Discoveries in Scythian Lands // From the Lands of the Scythians: Ancient Treasures from the Museums of the U.S.S.R., 3000 B.C.–100 B.C. The Metropolitan Museum of Art Bulletin. – 1974. – Vol. 32, No. 5. – P. 31, Cover, color plates 31-33, cat. no. 171 (P. 26-31).

Piotrovsky B. La découverte de la civilisation scythe. Histoire des fouilles // Or des Scythes. Trésors des musées soviétiques. – Paris: Edité par Musées nationaux, 1975. – P. 21 (P. 11-24).

Piotrovsky B., Galanina L., Grach N. Scythian Art. The legacy of the Scythian world: mid-7th to 3rd century B.C. – Leningrad: Aurora, 1986. – P. 92, pl. 118-121 (184 p.).

Pirson F. Betrachterinteressen und Identifikationsangebote in Kampfdarstellungen der graeco-skythischen Kunst // Bilder und Objekte als Träger kultureller Identität und interkultureller Kommunikation im Schwarzmeergebiet / Kolloquium in Zschortau/Sachsen vom 13.2.–15.2.2003. – Rahden-Westf.: Leidorf, 2005. – S. 97 (S. 91-104). (Internationale Archäologie: Arbeitsgemeinschaft, Symposium, Tagung, Kongress. Bd. 6).

Plokhy S. The Gates of Europe: A History of Ukraine. – New York: Basic Books, a member of the Perseus Books Group, 2015. – P. 6, 7 (XXIV+ 395 p.).

Platz-Horster G., Nagler A. Die Goldfunde von Majkop // Im Zeichen des goldenen Greifen. Königsgräber der Skythen / Katalog zur Ausstellung. – München; Berlin: Prestel, 2007. – S. 226 (S. 220-226).

Plika P. Comparative research between the Macedonian tombs and the Scythian kurgans // The Greeks and Romans in the Black Sea and the Importance of the Pontic Region for the Graeco-Roman World (7th century BC – 5th century AD): 20 Years On (1997–2017). – [Oxford]: Archaeopress Archaeology, 2021. – P. 86, 91, fig. 6 (P. 84-93).

Podossinov A.V. Nomads of the Eurasian Steppe and Greeks of the Northern Black Sea Region // Competing Narratives between Nomadic People and their Sedentary Neighbours. Papers of the 7th International Conference on the Medieval History of the Eurasian Steppe. Nov. 9-12, 2018. Shanghai University, China. – Szeged, 2019. – P. 241, fig. 3 (P. 237-251). (Studia Uralo-Altaica. – Vol. 53).

Podvysockaja E.P. Schmuck und Kunsthandwerk antiker Nomaden des Nordschwarzmeergebietes // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 252 (S. 251-253).

Podvysotsaja E. Mustanmeren pohjoisrannikon iranilais-sukuiset paimentolaiset // Oro. Barbaarien kulta-aarre, Barbarernas Guld. Kulta-aarteita

Ukrainan aroilta Ukrainan kansallisaarteiden museosta. Näyttelyluettelo-kirja, (Valkoinen sali, Helsinki 17.5. – 20.7.1997). – Helsinki: Helsingin kaupunki, kulttuuriasiainkeskus, 1997. – S. 28 (S. 23-30).

Podvysotsaja E. Iranskättade nomader vid svarta havets norrastrand // Oro. Barbarernas guld. Skatter från Ukrainas slätter. Samlingar från Museet för Ukrainas historiska klenoder. – Helsinki: Helsingin kaupunki, kulttuuriasiainkeskus, 1997. – S. 62 (S. 59-68).

Podvysotskaïa E. Les Scythes // Trésors d'Ukraine. Catalog de l'exposition Musée national d'histoire et d'art Luxembourg 16 octobre – 15 décembre 1997. – Luxembourg: Luxembourg Agence luxembourgeoise d'action culturelle, 1997. – P. 26 (P. 23-26).

Polin S.V. Furstenkurgane in der Ukrainischen Steppenzone // Im Zeichen des goldenen Greifen. Königsgräber der Skythen / Katalog zur Ausstellung. – München; Berlin: Prestel, 2007. – S. 259 (S. 256-267).

Popescu L. I cavalieri delle steppe. Memoria delle terre del Kazakhstan. – Milano: Electa, 2000. – P. 136, 138, 139 (320 p.).

Quoniam P. Avant-propos // Or des Scythes. Trésors des musées soviétiques. – Paris: Edité par Musées nationaux, 1975. – P. 9 (P. 9, 10).

Raevskiy D.S. Anthropomorphe Motive in der Kunst Skythiens // Das Altertum. – 1981. – Bd. 27. – Hft. 1. – S. 24 (S. 19-28).

Raevskiy D.S. Scythians and their Culture // Ancient Civilizations of East and West. – Moskow: Progress Publishers, 1988. – P. 109, 110, fig. p. 320 (P. 102-112).

Raevskij D.S. Anmerkungen zu Kapitel V: Staat, Religion und Kultur der Skythen und der Sarmaten // Rostowzew M. Skythien und der Bosphorus. Wiederentdeckte Kapitel und Verwandtes (Historia Einzelschriften, 83). – Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 1993. – Bd. II. – S. 57, Taf. 16 (S. 49-69).

Raevskiy D. Scythian mythology. – Sofia: Secor Publisher, 1993. – P. 111-120, fig. 56-60 (141 p.).

Randsborg K. Greek peripheries and barbarian centres – economic realities and cultural responses // Centre and periphery in the Hellenistic world. – Aarhus: Aarhus university press, 1993. – P. 100, 108 (P. 86-123).

Randsborg K. Poleis, princes and empire: South-eastern Europe in late first millenium B.C. // Frontières d'empire: nature et signification des frontières romaines: actes de la table ronde internationale de Nemours, 21-22-23 mai 1992. – Nemours: Ed. A.P.R.A.I.F., 1993. – P. 58 (P. 51-65).

Rätzel W. Die skythischen Gorytbeschläge // Bonner Jahrbücher. – 1978. – Bd. 178. – S. 170 (S. 163-180).

Redondo J. Elements of salvation in the Greek myths on the Hyperboreans // Forma Breve: Em busca da terra prometida: mitos de salvação. – 2018. – No 15. – P. 483 (P. 481-491).

Reeder E. Scythian Art // Scythian gold. Treasures from ancient Ukraine. – New York: Abrams Inc. Publishers, 1999. – P. 55, 56 (P. 37-58).

Reeder E.D. L'art scythe // L'Or des Rois Scythes (Galeries Nationales du Grand-Palais, Paris 2001). – Paris: Réunion des musées nationaux, cop. 2001. – P. 55, 56 (P. 37-58).

Reinsberg C. Studien zur hellenistischen Toreutik: die antiken Gipsabgüsse aus Memphis – Hildesheim: Gerstenberg, 1980. – S. 34, 49, 50 (XII+355 S.). (Hildesheimer ägyptologische Beiträge. – Bd. 9.).

Ridgway B.S. Second chance: Greek sculptural studies revisited. – London: Pindar, 2004. – P. 171 (IV+798 p.).

Rix J. Treasures of the USSR // Holosphere. – 1985. – Vol. 13. – No. 4. – P. 86.

Rolle R. Neue Ausgrabungen skythischer und sakischer Grabanlagen in der Ukraine und in Kazachstan // Prähistorische Zeitschrift. – Bd. 47. H. 1. – Berlin; New York: de Gruyter, 1972. – S. 62, 63, Abb. 4, Taf. 3-5 (S. 47-77).

Rolle R. Die Ausgrabung des skythischen Fürstengrabes «Tolstaja mogila» bei Ordzonikidze // Antike Welt. – 1973. – H. 1. – S. 52, Abb. 21-24 (S. 48-52).

Rolle R. Skythen – Reitervolk am Schwarzen Meer // Westermanns Monatshefte. – 1973. – Bd. 114. – S. 26, 28 (S. 22-33).

Rolle R. Totenkult der Skythen. – Berlin; New York: de Gruyter, 1979. – Teil I: Das Steppengebiet. 1. Text und Tafeln. – S. 121, 146, Taf. 29-34 (X+188 S.+45 Taf.+3 Kart.).

Rolle R. Totenkult der Skythen. – Berlin; New York: de Gruyter, 1979. – Teil I: Das Steppengebiet. 2. Katalog. – S. 104, Faltplan 12 (VIII+155 S.+15 Faltpläne).

Rolle R. Die Welt der Skythen. Stutenmelker und Pferdeboegner: Ein antikes Reitervolk in neuer Sicht. – Luzern, Frankfurt am Main: C.J. Bucher, 1980. – S. 55, 77, 110, 111, 128-131 (159 S.).

Rolle R. The World of the Scythians. – London: B.T. Batsford, 1989. – P. 55, 69, 102, 103, pl. 14-18 (141 p., [16] p. of plates).

Rolle R. Haar- und Barttracht der Skythen // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 117, 119, 121, Abb. 2, 1-3; 3, 4 (S. 115-126).

Rolle R. Kinder der Skythen // Gold der Steppe. Archäologie der Ukraine. – Schleswig: Archäologisches Landesmuseum; Neumünster: Wachholtz Verlag, 1991. – S. 99, Abb. 3a-b (S. 97-104).

Rolle R. Haar- und Barttracht der Skythen // Золото степу. Археологія України. – К.; Шлезвіг, 1991. – S. 115-126.

Rolle R. Kinder der Skythen // Золото степу. Археологія України. – К.; Шлезвіг, 1991. – S. 99, Abb. 3a-b (S. 97-104).

Rolle R. Betrachtungen zum Figurenrelief der Čertomlyk-Amphore // Rolle R., Murzin V.Ju., Alekseev A.Ju. Königskurgan Čertomlyk: ein skytischer Grabhügel des 4. vorchristlichen Jahrhunderts. – Mainz: Verlag Philipp von Zabern, 1998. – Teilbd. II und III. Katalog- und Beilagenteil. – S. 207, 230 (S. 207-236).

Rolle R. Frauen und Pferde // Amazonen. Geheimnisvolle Kriegerinnen. Begleitbuch zur Ausstellung Speyer 2010/11. – München: Minerva, 2010. – S. 160, 161 (S. 160-163).

Rolle R. Zur skythischen Geschichte und Kultur // Amazonen. Geheimnisvolle Kriegerinnen. Begleitbuch zur Ausstellung Speyer 2010/11. – München: Minerva, 2010. – S. 100 (S. 99-103).

Rolle R., Murzin V.Ju., Alekseev A.Ju. Königskurgan Čertomlyk: ein skytischer Grabhügel des 4. vorchristlichen Jahrhunderts. – Mainz: Verlag Philipp von Zabern, 1998. – Teilbd. I, Textteil. – S. 154 (222 S.+52 Taf.).

Rostovtzeff M.I. Skythien und der Bosphorus: Zeitschrift für alte Geschichte. – Berlin: Schoetz, 1993. – Bd. 2. Wiederentdeckte Kapitel und Verwandtes. – Taf. 16 (VIII+263+36 S.).

Rubinzon K. Herodotus and the Scythians // Expedition. – 1975. – Vol. 17. – Iss. 4– P. 18, fig. 1; 2 (P. 16-20).

Rudolph W.W. A Graeco-Scythian Gold Pectoral from Tolstaja Mogila near Ordzonikidze // American Journal of Archaeology. – 1986. – Vol. 90, No. 2. – P. 208-209.

Rudolph W.W. The Great Pectoral from the Tolstaya Mogila. A Work of the Certomlyk Master and his Studio // Metalsmith. – 1991. – Vol. 11, No. 4. – P. 30-36.

Rusäeva M. La Gioielleria degli abitanti antichi dell'Ucraina dall'VIII sec. a.C. al sec. d.C. / Jewellery art of ancient population of Ukraine in 8th century BC – 1st century AD // Oro delle steppe dell'Ucraina/ Gold of the Ukrainian Steppe. – Vicenza: Fiera di Vicenza, 1997. – P. 37 (P. 34-39).

Russell R.J. Iranians, Armenians, Prince Igor, and the Lightness of Pushkin // Iran & the Caucasus. – 2014. – Vol. 18. – No. 4. – P. 348 (P. 345-381).

Šamina T.F. Pektorale // Gold aus Kiew. 170 meisterwerke aus der Schatzkammer der Ukraine. – Wien, 1993. – S. 199, 200.

Savostina E. Trouvaille de reliefs antiques dans un établissement agricole du Bosphore Cimmérien (Taman) // Revue Archéologique. – 1987. – No. 1. – P. 15 (P. 3-24).

Schadt H. Goldsmiths' Art: 5000 years of jewelry and hollowware. – Stuttgart: Arnoldsche, 1996. – P. 32, fig. 48 (239 p.).

Schiltz V. A propos de l'exposition «Or des Scythes» // Comptes rendus des séances de l'Académie des Inscriptions et Belles-Lettres Année. – 1975. – Vol. 119. – No. 3. – P. 452, 453, fig. 6, 1, 2 (P. 443-453).

Schiltz V. Lart des steppes et le style animalier // Or des Scythes. Trésors des musées soviétiques. – Paris: Edité par Musées nationaux, 1975. – P. 40 (P. 35-48).

Schiltz V. Découvertes récentes dans le monde des steppes et de la Sibérie // Revue archéologique. – 1976. – Vol. 1. – P. 190-191, fig. 1, 2 (P. 190-192).

Schiltz V. Die Skythen und andere Steppenvölker. 8. Jahrhundert v. Chr. bis 1. Jahrhundert n. Chr. – München: Verlag C.H. Beck, 1994. – S. 11-13, 60, 61, 63, 68, 158, 203, 300, 301, 350, 366, 375, 388, 406, 424, 426, Abb. 33 (S. 54-55), 34 (S. 58-59), 145-149 (S. 196-202, 204-205), 276 (S. 368-369), 358 (S. 412-413), 361 (S. 422) (XVI+473 S.).

Schiltz V. Les Scythes et les nomades des steppes 8-e siècle avant J.-C. 1-er siècle après J.-C. – Paris: Gallimard, 1994. – P. 11-13, 60, 61, 63, 68, 158, 203, 300, 301, 350, 366, 375, 388, 406, 424, 426, fig. 33 (p. 54-55), 34 (p. 58-59), 145-149 (p. 196-202, 204-205), 276 (p. 368-369), 358 (p. 412-413), 361 (p. 422) (470 p.).

Schiltz V. Gli Sciti. La civiltà delle Steppe. – Milano: Rizzoli, 1994. – P. 11-13, 60, 61, 63, 68, 158, 203, 300, 301, 350, 366, 375, 388, 406, 424, 426, fig. 33 (p. 54-55), 34 (p. 58-59), 145-149 (p. 196-202, 204-205), 276 (p. 368-369), 358 (p. 412-413), 361 (p. 422) (474 p.).

Schiltz V. Gli Sciti. Dalla Siberia al Mar Nero. – Torino: Electa/Gallimard, 1995. – P. 75, 111 (176 p.).

Schiltz V. Le Roi scythe. Iconographie du pouvoir scythe au IVe s. avant J.-C. // Les Princes de la Protohistoire et l'émergence de l'État. Actes de la table ronde internationale organisée par le Centre Jean Bérard et l'École française de Rome. Naples, 27-29 octobre 1994. – Rome, 1999. – P. 117, 118, fig. 3 (P. 115-123).

Schiltz V. Gli Sciti. La civiltà delle Steppe. – Milano: Corriere della Sera; Rizzoli libri illustrati, 2005. – Foto di copertina (382+(4) p.).

Schubert F., Grunauer-von Hoerschelmann S. Archäologie und Photographie. fünfzig Beispiele zur Geschichte und Methode. – Main an Rhein: Verlag Philipp von Zabern, 1978. – S. 33 (152 S., mit 59 Farbbildern u. 94 Schwarzweiß-Abb.).

Schultes L. Pferde in der Kunst. – Weitra: Bibliothek der Provinz, 2017. – S. 14, 15, Abb. 14 (240 S.).

S. P.-M. [Schuhl P.-M.] L'or des Scythes // Revue Philosophique de la France et de l'Étranger. – 1976. – T. 166. – No. 1: Philosophie et Religion. – P. 116 (P. 115-116).

Schwarzenberg E. A Scythian Vial // East and West. – 1994. – Vol. 44. – No. 2/4. – P. 444 (P. 439-445).

Schwarzmaier A. Die Gräber in der Großen Blisniza und ihre Datierung // Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts. – 1996. – Bd. 111. – S. 127-129, Abb. 14 (S. 105-137).

Schwarzmaier A. Griechische Klappspiegel: Untersuchungen zu Typologie und Stil (Mitteilungen des Deutschen Archäologischen Instituts, Athenische Abteilung). – Berlin: Gebr. Mann, 1997. – S. 166, 169, 361 (X+374 S.+90 Abb.).

Schwarzmaier A. Rez.: R. Rolle, V.Ju. Murcin, A.Ju. Alekseev, Königskurgan Čertomlyk. Ein skythischen Grabhügel des 4. vorchristlichen Jahrhunderts // Bonner Jahrbücher. – Mainz am Rhein: Verlag Philipp von Zabern, 2001. – Bd. 201. – S. 566 (S. 564-568).

Schwarzmaier A. «Ich werde immer Kore heißen» – zur Grabstele der Polyxena in der Berliner Antikesammlung. Mit einem Anhang zu den Schmuckgarnituren aus der Großen Blisniza auf der Halbinsel Taman // Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts – 2006. – Bd. 121. – S. 219 (S. 175-226).

Serczyk W.A. Historia Ukrainy. – Wrocław; Warszawa; Kraków; Gdańsk: Zakład narodowy imienia Ossolińskich, 1979. – S. 14, illus. 2. (500 s.).

Shefton Brian B. The Waldalgesheim Situla: Where was it made? // Festschrift für Otto-Herman Frey zum 65. Geburtstag. – Marburg: Hitzeroth, 1994. – P. 590 (P. 583-593).

Shelov D. The Scythian // Peoples that Vanished. – Moscow: Nauka, 1988. – P. 68, 70 (P. 63-72).

Simpson E. Luxury Arts of the Ancient Near East // The Adventure of the Illustrious Scholar: papers presented to Oscar White Muscarella. – Leiden; Boston: Brill, 2018. – P. 679 (P. 662-693). (Culture and history of the ancient Near East. – Vol. 94.).

Sloan C. Bury the dead: tombs, corpses, mummies, skeletons & rituals. – Washington, D.C.: National Geographic, 2002. – P. 35 (64 p.).

Smyrniw W. Authorial Comments in Lina Kostenko's «Skifs'ka odisseia» // Canadian Slavonic Papers. – 1990. – Vol. 32. – No. 2. – P. 142, 143 (P. 134-147).

Sokolov G. Antique art on the northern Black Sea coast: architecture, sculpture, painting, applied arts. – Leningrad: Aurora Art Publishers, 1974. – P. 25, fig. 25. (193 p.).

Spindler L., Gleba M., Daragan M., Collins M. Testing Herodotus: leather species identification of Scythian quivers using new scientific methods // Masters of the Steppe: The Impact of the Scythians and Later Nomad Societies of Eurasia: Proceedings of a conference held at the British Museum, 27-29 October 2017. – Oxford: Archaeopress Archaeology, 2020. – P. 552 (P. 551-560).

Starchenko O. The Tresasure-House of Ukraine // Welcome to Ukraine. – 1996. – No. 3. – P. 22-27, cover photo.

Sudnik-Wójcikowska B., Moysiyenko I.I. (z udziałem Dembicz I., Galery H., Rowińskiej A., Zachwatowicz M.) Kurhany na «Dzikich Polach» – dziedzictwo kultury i ostoja ukraińskiego stepu. – Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2012. – S. 27 (194 s.).

Sulimirski T. Greek Colonization and the Early Iron Age East of the Volga // Bulletin of the Institute of Archaeology / University of London, Institute of Archaeology. – 1974. – Vol. 11. – P. 5 (P. 1-40).

Tammisto A. Birds in mosaics: a study on the representation of birds in Hellenistic and Romano-Campanian Tessellated mosaics to the Early Augustan Age. – Roma: Institutum Romanum Finlandiae, 1997. – P. 317 (524 p.).

Tarnawsky M. Strong lineup released // CIUS. Annual Review. Canadian Institute of Ukrainian Studies. – 1997. – P. 12 (p. 12-15).

Taylor T. Boris Piotrovsky, Liudmila Galanina & Nonna Grach (translated from the Russian by Viacheslav Sobolev). Scythian art. 183 pages: short introductory text with 12 black-and-white illustrations, then 288 cofour plates in three sections, each with commentary. 1987. Leningrad: Aurora & Oxford: Phaidon // Antiquity. – 1988. – Vol. 62. – Iss. 236. – P. 600-603.

Taylor T. A platform for studying Scythians // Antiquity. – 2003. – Vol. 77. – Iss. 296. – P. 413(P. 413-415).

Taylor T., Havlicek C.M., Beckwith Ch.I. The Scythian empire: reassessing steppe power from western and eastern perspectives // Masters of the Steppe: The Impact of the Scythians and Later Nomad Societies of Eurasia: Proceedings of a conference held at the British Museum, 27-29 October 2017. – Oxford: Archaeopress Archaeology, 2020. – P. 622 (P. 616-626).

Telegin D.Ya., Mallory J.P. The anthropomorphic stelae of the Ukraine: the early iconography of the Indo-Europeans. – Washington (D.C.): Institute for the Study of Man, 1994. – P. 68 (V+129 p.) (Journal of Indo-european studies. Monograph, 11).

The Dictionary of Art. – Oxford: Oxford University Press, 1997-2003. – Vol. 4. – P. 111.

The Dictionary of Art. – Oxford: Oxford University Press, 1997-2003. – Vol. 28. – P. 323-324.

The Grove Encyclopedia of Classical Art and Architecture. – Oxford; New York: Oxford University Press, 2007. – Vol. 1. – P. 233.

The National Academy of Sciences of Ukraine (1918–2018). The 100th Anniversary of Its Foundation / Ed. B.E. Paton et al. – Kyiv: Akadempriodyka, 2018. – P. 100, photo on p. 103 (332 p.).

Themelis P. Macedonian dedications on the Akropolis // *The Macedonians in Athens, 322-229 BC.* – Oxford: Oxbow, 2003. – P. 165-167, fig. 4a-b (P. 162-172).

Thrane H. Steppens nomader – skovens bønder: Ukraines arkæologi i 2000 år (900 f. Kr – 1240). – Odense, Hollufgård: Fyns Oldtid, 1994. – S. 33, 36, 72. – Kat. no. 50 (82 s.).

Tillisch S.S. Om «græsk» og «skythisk» – Fire ikonografiske eksempler // *Specialer i forhistorisk arkæologi 2004–2005.* – København, 2007. – S. 64-66 (S. 57-68).

Tillisch S.S. «Scythians is a name given them by the Greeks» An analysis of six barrow burials on the West Eurasian Steppe. – Oxford: John and Erica Hedges Ltd., 2008. – P. 19-21, 25, 51, 54-57, 92, 103, 106, fig. 66-68 (184 p.).

Toščev G.N. Von den Fluten des Dnjepr bedroht // *Archäologie in Deutschland.* – 1998. – No. 1 (Jan.–März). – S. 56.

Trainor C.P. *Studies in Ancient Archaeology* / J. Bintliff, K. Rutter (edd.) *The Archaeology of Greece and Rome. Studies in Honour of Anthony Snodgrass.* Pp. XII+ 460, b/w & colour ills, b/w & colour maps. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2016. Cased, £ 95. ISBN: 978-1-4744-1709-9 // *The Classical Review.* – 2018. – P. 1-3.

Treister M. *The Role of Metals in Ancient Greek History.* – Leiden: Brill, 1996. – P. 211 (XIV+482 p., 50 fig.).

Treister M. *New Discoveries of Sarmatian Burials of the 1st Century A.D. A Survey of Publications in VDI // Ancient Civilizations from Scythia to Siberia. An International Journal of Comparative Studies in History and Archaeology.* – Leiden; Boston; Köln 1997. – Vol. 4.1. – P. 53 (P. 35-100).

Treister M. *Workshop of the Gorytos and Scabbard Overlays // Scythian gold. Treasures from ancient Ukraine.* – New York: Abrams Inc. Publishers, 1999. – P. 76, 81 (P. 71-81.).

Treister M. *Hammering techniques in Greek and Roman jewellery and toreutics.* – Leiden; Boston; Köln: Brill, 2001. – P. 146, 149, 157, 562 (617 p.).

Treister M. *Les ateliers de fabrication des plaques de gorytes et de fourreaux // L'Or des Rois Scythes (Galleries Nationales du Grand-Palais, Paris 2001).* – Paris: Réunion des musées nationaux, cop. 2001. – P. 76, 81 (P. 71-81.).

Treister M. *Masters and Workshops of the Jewellery and Toreutics from Fourth-Century Scythian Burial-Mounds // Scythians and Greeks. Cultural Interactions in Scythia, Athens and the Early Roman Empire (sixth century BC – first century AD).* – Exeter: University of Exeter Press, 2005. – P. 62, 63, 193, 194, note 105 (P. 56–63, 190-194).

Treister M. *Silver vessels from Soboleva Mogila // Il Mar Nero. V (2001/2003). Annali di archeologia e storia.* – Roma: Edizioni Quasar, 2006. – P. 23, 24 (P. 15-40).

Treister M. A Set of Ornaments from Burial No. 1 of the Elder Three Brothers Barrow // *Greeks and Natives in the Cimmerian Bosphorus 7th – 1st Centuries BC* Proceedings of the International Conference October 2000, Taman, Russia. – Oxford: Archaeopress, 2007. – P. 137 (P. 128-144).

Treister M.Yu. Silver Phalerae with a Depiction of Bellerophon and the Chimaira from a Sarmatian Burial in Volodarka (Western Kazakhstan). A Reappraisal of the Question of the So-Called Graeco-Bactrian Style in Hellenistic Toreutics // *Ancient Civilizations from Scythia to Siberia*. – 2012. – Vol. 18. – P. 73 (P. 51-109).

Treister M.Yu. Phalerae from Stanitsa Uspenskaya (to the Question of the Chronology of Appearance of Large Shoulder Phalerae of the Hellenistic Period) // *Il Mar Nero. VII* (2007–2009). – Roma: Edizioni Quasar, 2013. – P. 74 (P. 67–105).

Trippett F. The First Horsemen. – New York: Time – Life Books, 1974. – P. 32, 33, 101, 106, fig. on p. 32, 33 (160 p.).

Turnheim Y. Architecture and Architectural Ornamentation in Beth-She'arim // *Rivista di archeologia*. – 2005. – Vol. XXIX. – P. 88 (P. 81-95).

Ukrainian Business Journal. – 1994. – No. 4. – Cover photo.

Ustinova Y. The Supreme Gods of the Bosphoran Kingdom: Celestial Aphrodite and the Most High God. – Leiden: Brill, 1998. – P. 59 (X+371 p.).

Valeva J. Late Classical and Early Hellenistic Scroll Ornament // *Assaph. Studies in Honour of Asher Ovadia*. – Tel-Aviv, 2005-2006. – Vol. 10-11. – P. 470, fig. 36 (P. 451-482).

Valeva J. The Painted Coffers of the Ostrusha Tomb. – Sofia: Bulgarski hudozhenik Publ., 2005. – P. 140 (200 p.).

Verkerk D.H. Feed my sheep: pastoral imagery and the bishops' calling in early Ireland // *Envisioning the bishop: images and the episcopacy in the Middle Ages*. – Turnhout, Belgium: Brepols, 2014. – P. 167 (P. 157-179).

Vermeule E. Carved Bones from Corinth // *Essays in Ancient Civilization presented to Helene J. Kantor*. – Chicago: The Oriental Institute, 1989. – P. 281 (P. 271-286). (*Studies in Ancient Oriental Civilization*. – Vol. 47).

Vertienko H. Thanatological myth in Ancient Egypt and Ancient Iranian world: some parallels // *Східний світ*. – 2012. – No. 4. – P. 132, 133, 137, fig. 4, 4a (P. 131-140).

Vickers M. Greek Antiquities in Oxford // *The Burlington Magazine*. – 1975. – Vol. 117, No. 867. – P. 389 (P. 380-391+393).

Vickers M. Scythian treasures in Oxford. – Oxford: Ashmolean Museum, 1979. – P. 12, 39 (56 p.+XVIII p. de pl.).

Vickers M. Scythian and Thracian Antiquities in Oxford. – Oxford: Ashmolean Museum, 2002. – P. 12, 13, 28 (80 p.).

Vidale M. Di oro e di spazio. Alla ricerca delle relazioni di produzione nel mutare delle oreficerie scitiche // Ori Dei Cavalieri Delle Steppe: Collezioni Dai Musei Dell'Ucraina. – Milano: Silvana, 2007. – P. 255, 269-271, fig. 1, cat. 205 (P. 254-271).

Videiko M.Yu. Ukraine: from Trypillia to Rus. – Kyiv: Krion, 2010. – P. 183, 203, 218-221 (526 p.).

Vlassopoulos K. Greeks and Barbarians. – Cambridge: Cambridge University Press, 2013. – P. 236 (416 p.).

Voropayeva N.N. Ritual complexes of the bolshoye storozhevoye fortified settlement in the middle don area // Archaeology, Ethnology and Anthropology of Eurasia. – 2011. – Vol. 39. – Iss. 1. – P. 105 (P. 102-106).

Welcome to Ukraine Magazine. – 2004. – No. 1. – Cover photo.

West S. Scythians // Brill's Companion to Herodotus. – Leiden; Boston: Brill, 2002. – P. 453 (P. 437-456).

Williams D. Identifying Greek Jewelers and Goldsmiths // The Art of the Greek Goldsmith. – London: British Museum Press, 1998. – P. 101, 102, 104 (P. 99-104).

Williams D., Ogden J. Greek Gold: Jewelry of the Classical World. Exhibition catalogue. – London: British Museum Press, 1994. – P. 41, 44, 45, 127, 137, 219 (256 p.).

Willsberger J. Gold. – Dortmund: Kartographischer Verlag Busche, 1975. – S. 62 (178 S.).

Willsberger J. Gold. – New York: Doubleday & Co., 1976. – P. 62 (176 p.).

Winger K. Wie die Löwin mit zottiger Mähne. Untersuchungen zum antiken Löwenbild. – Saarbrücken: AV Akademikerverlag, 2013. – S. 75 (99 S.).

Wonders of the Ancient World: National Geographic Atlas of Archaeology. National Geographic Society. – Washington, D.C.: The Society, 1994. – P. 202, 203 (304 p.).

Yakovenko E.V. Les contacts diplomatiques entre le Bosphore et la Scythie à l'époque d'Atéas // Dialogues d'histoire ancienne. – 1992. – Vol. 18. – P. 186 (P. 179-188).

Yakovlev O. All that glitters... is Scythian gold / **Jakowlew O.** Das Gold der Skythian // 10 days. Entertainment and shopping in Kyiv (english/german version). – 2006. – No. 28-29 (42-43). – P. 48 (P. 48-50).

Yamauchi E.M. Foes from the northern frontier: invading hordes from the Russian steppes. – Eugene, Ore: Wipf and Stock Pub., 2003. – P. 75, 76 (148 p.).

Yang J., Shao H., Pan L. The Northern Zone of China and the Eurasian Steppe in the Early Iron Age // The Metal Road of the Eastern Eurasian Steppe. – Singapore: Springer, 2020. – P. 286, fig. 5.6, 7 (P. 279-463).

Yatsenko S.A. Essays on scythian antropomorphic images // Изкуство и идеология. – Университетско издателство «Св. Климент Охридски», 2012. – P. 66, 77, Ill. 5, 2 (P. 63-79).

Yavtushenko I.G. Museums in Kiev: an overview // Museum. – 1982. – Vol. XXXIV. – No. 3. – P. 143, photo (P. 140-149).

Zazoff P. Einführung // Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster: Ugarit-Verlag, 1997. – S. 2 (S. 1, 2).

Zgurecki W. Kurhanowa forma grobu w «świetle» etnografii // Wiedza i Edukacja. – 2010. – Styczeń, 8. – (Rys.) Nr. 25.

«**Złote runo**» – od helleńskiego mitu do XX-wiecznej kopalni manganu / «Golden Fleece» – from the Hellenic myth to the 20th century manganese mine // Hereditas minariorum. – 2017. – Vol. IV. – P. 184-188.

Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. Zur graeco-skythischen Kunst. Archäologisches Kolloquium Münster. 24-26 November 1995. – Münster, 1997. – S. 117 (фото пекторали и библиография основных работ).

اينراكوا خيرات يف زجولما يلاب ردنسكلوا (Палій О. Історія України. Короткий курс арабською мовою / Перекл. на араб. Імадеддін Раеф. – К.: Дуліби, 2018. – Фото на суперобкладинці та с. 36 (464 с.).

장영수. 스키타이 의복에 대한 연구 I. 흑해 북쪽 지역 스키타이인을 중심으로 // 한국의류산업학회지. – 2015. – 제17권 제2호. (**Yi-Chang, Youngsoo** The study on the Skythian Costume I. Focused on the Scythian of the northern region of the Black Sea // Fashion & Text. Res. J. – 2015. – Vol. 17, No. 2.) – P. 194, 195, Fig. 5-5a (P. 191-202).

樋口隆康. アジアの考古学. – 東京: 新潮社, 1983. – ページ.307, 326 (648ページ).

江上波夫. 遊牧文化と東西交渉史. – 東京: 山川出版社, 2000. – ページ 128 (555 ページ).

沈爱凤. «格里芬»艺术造型的文化学意义 // Art & Design. – 2006. – 卷 6. – 页码. 89-90. (**Shen Aifeng.** The Cultural Significance of «Griffin» Artistic Image).

林 俊 スキタイと匈奴 遊牧の文明 (興亡の世界史). – 講談社, 2007. – 398 ページ (**Хаяси Тосио.** Кочевые империи скифов и хунну: история взлета и падения. – Kodansha, 2007. – 398 с.). – Cover photo.

林 俊 スキタイと匈奴 遊牧の文明 (興亡の世界史). – 講談社, 2017. – 128-129 ページ (408ページ).

林俊雄著 / 原文作者: はやしとしお (陳心慧譯) 草原王權的誕生: 斯基泰與匈奴, 早期遊牧國家的文明. – 台灣: 八旗文化, 2019. – 400頁. Cover photo.

Каталоги виставок:

Arte in Ucraina. Mostra a cura della Galleria Dadrino 11 aprile – 28 giugno 1998. – Milano: Marco Dadrino. Castello di Torre Canavese (TO), 1998. – P. 40-41. – Cat. No. 1 (189 p.).

Gold aus Kiew. 170 meisterwerke aus der Schatzkammer der Ukraine (vom 6.6. bis 1.8.1993). – Wien: Kunsthistorisches Museum, 1993. – S. 199-211. – Kat. No. 59 (433 S.).

Gold der Steppe. Sensationsfunde aus Fürstengräbern der Skythen und Sarmaten [26. April bis 26. Oktober 2009]. – Wien-Leoben: Kunsthistorisches Museum; Kunsthalle, 2009. – S. 6, 192-195. – Кат. No. 61 (318 S.).

Gold der Steppe. Fürstenschätze jenseits des Alexanderreichs. Reiss-Engelhorn-Museum-Mannheim 26. November 2009-25. Mai 2010. – Wien: Mannheim, Kunshistorisches Museum, 2009. – S. 192-195. Кат. No. 61, Titelbild (318 S.).

Golden warriors of the Ukrainian Steppes: Catalogue of an exhibition of gold treasures from the Ukrainian Historic Treasures Museum, National Museum Art Centre, 14 August – 17 October 1993. – Edinburgh: City of Edinburgh Museums and Art Galleries, 1993. – P. 37-39. – Cat. No. 64 (80 p.).

Goldener Horizont. 4000 Jahre Nomaden der Ukraine. Katalog der Ausstellung Oberösterreichische Landesmuseen. Schlossmuseum, Linz, Marz bis August 2010. – Linz, 2010. – S. 59. – Кат. No. 42. (222 S.).

Koczownicy Ukrainy / Кочівники України: Каталог виставки. – Katowice: STAPIS, 1996. – С. 190, 191, 230, фото на обкладинці. – Кат. 38-38a (248 с.).

L'Or des Rois Scythes: Galeries nationales du Grand-Palais, Paris, 25 septembre-31 décembre 2001 / Ed. E.D. Reeder. – Paris: Réunion des musées nationaux, cop. 2001. – P. 326, fig. p.327-331 – Cat. No. 172. (352 p.).

L'or des steppes. Des Scythes à l'invasion mongole, VIIe siècle av. J.-C. – XIVe siècle ap. J.-C.: [exposition, Toulouse, Musée des Augustins, 28 octobre 1993 – 17 janvier 1994]. – Toulouse: Musée des Augustins, 1993. – P. 17, 59, 82, 83. – Cat. No. 71 (159 p.).

L'Oro di Kiev. L'arte dei popoli delle steppe. Mondadori Electa. Genova, Museo di Sant'Agostino, 14 ottobre – 6 dicembre 1987. – Milano: Mondadori Electa, 1987. – P. 60-61. – Cat. No. 22. (151 p.).

Or des Scythes: Trésors des musées soviétiques. Grand Palais [Paris], 8 octobre – 21 décembre 1975. – Paris: Edité par Musées nationaux, 1975. – P. 9, 31, 40, 74-79, 154-155. – Cat. No. 70 (225 p.).

Ori Dei Cavalieri Delle Steppe: Collezioni Dai Musei Dell'Ucraina. Catalogo della mostra (Trento, 1 giugno-4 novembre 2007). – Milano: Silvana, 2007. – P. 348, fig.1 su p. 255. – Cat.205 (382 p.).

Oro. Barbaarien kulta-aarre, Barbarernas Guld. Kulta-aarteita Ukrainan aroilta Ukrainan kansallisaarteiden museosta. Näyttelyluettelo-kirja, (Valkoinen sali, Helsinki 17.5. – 20.7.1997). – Helsinki: Helsingin kaupunki, kulttuuriasiainkeskus, 1997. – S. 54-55, 98, luettelo nro 40 (S. 107).

Oro delle steppe dell'Ucraina/ Gold of the Ukrainian Steppe. – Vicenza: Fiera di Vicenza, 1997. – P. 55-57. – Disegno n. 12 (97 p.).

Scythian gold. Museum of Historic Treasures of Ukraine. 図録 スキタイ黄金美術展 ウクライナ歴史宝物博物館秘蔵. – Tokyo, 1992. – P. 73. – Cat. No. 67.

Scythian gold. Treasures from ancient Ukraine / Ed. E. Reeder. – New York: Abrams Inc. Publishers, 1999. – P. 326-331. – Cat. No. 172 (352 p.).

Sjaj ukrajinskih riznica: Brončano doba, Kimerijci, Skiti, Sarmati, Huni i Avari, Hazari, Pečenezi i Kumani, Zlatna Horda, Černjahovska kultura, Slaveni, Kijevski Rusi, Spomenici zlatarstva i draguljarstva od XVI. do XX. st.: Muzejsko-galerijski centar, Muzejski prostor, 14.9-1.12. 1989. – Zagreb: Muzejsko-galerijski centar, 1989. – S. 115-118, 164. – Kat. No. 59 (207 s.).

Skyttien kulta-aarre: näyttely 1.7.–31.8.1990 Turun taidemuseo. – Turku: Turun taidemuseo, 1990. – S. 32, 33, 50, 58. – luettelo nro 94 (60 s.).

Tesori delle steppe. Cimmeri, Sciti, Sarmati, Unni, Avari e Cazari. Milano, Galleria La Rinascente, 1 dicembre 1995 – 13 gennaio 1996. – Milano: La Rinascente, 1996. – P. 81-83, 190. – Tav. No. 33 (210 p.).

Trésors d'Ukraine. Catalog de l'exposition Musée national d'histoire et d'art Luxembourg 16 octobre – 15 décembre 1997. – Luxembourg: Luxembourg Agence luxembourgeoise d'action culturelle, 1997. – P. 75-77. – Cat. 20 (193 p.).

Złoto scytyjskie. – Warszawa: Muzeum Narodowe w Warszawie, 1976. – S. 50. – Kat. No. 135 (51, [1] s.+[11] k. tabl.).

The Gold of Ukraine. – Tokyo, 1998. – P. 14-15. – Cat. No. 1. + cover photo (каталог виставки в Японії японською мовою).

Кочевые народы Евразии. 草原のシルクロード展: 正倉院のルーツをさぐる. Каталог выставки. – Токио, 1982. – Кат. No. 11 (японською мовою).

The Gold Treasures of Ukraine. 유라시아 초원에서 한반도까지. 스키타이 황금문명. – Tokyo, 2011. – P. 33, 142-145, 256. – Cat. No. 80. (каталог виставки в Кореї корейською мовою).

The Gold Treasures of Ukraine. ウクライナの至宝展 スキタイ黄金美術の煌めき 展示図録. – Tokyo, 2011. – P. 40, 41, 95. – Cat. No. 80. (каталог виставки в Японії японською мовою).

Наукове видання

*Пектораль з кургану Товста Могила:
50 років досліджень*

Бібліографічний огляд"

Макет – Заславський А.Й.

Художній редактор – Заславська О.І.

Технічний редактор – Полідович Ю.Б.

Підписано до друку 15.11.2021. Формат 70х100/16.
Цифровий друк. Папір крейдований. Умовн. друк. листів 11,38.
Гарнітура Times New Roman.

ТОВ «Фенікс»
03148, вул.Гната Юри, 9.
тел. 050-312-95-05
fenixz2@ukr.net, www.fenix-design.com

Свідоцтво про внесення до державного реєстру
суб'єктів видавничої справи серії ДК №3835

